

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

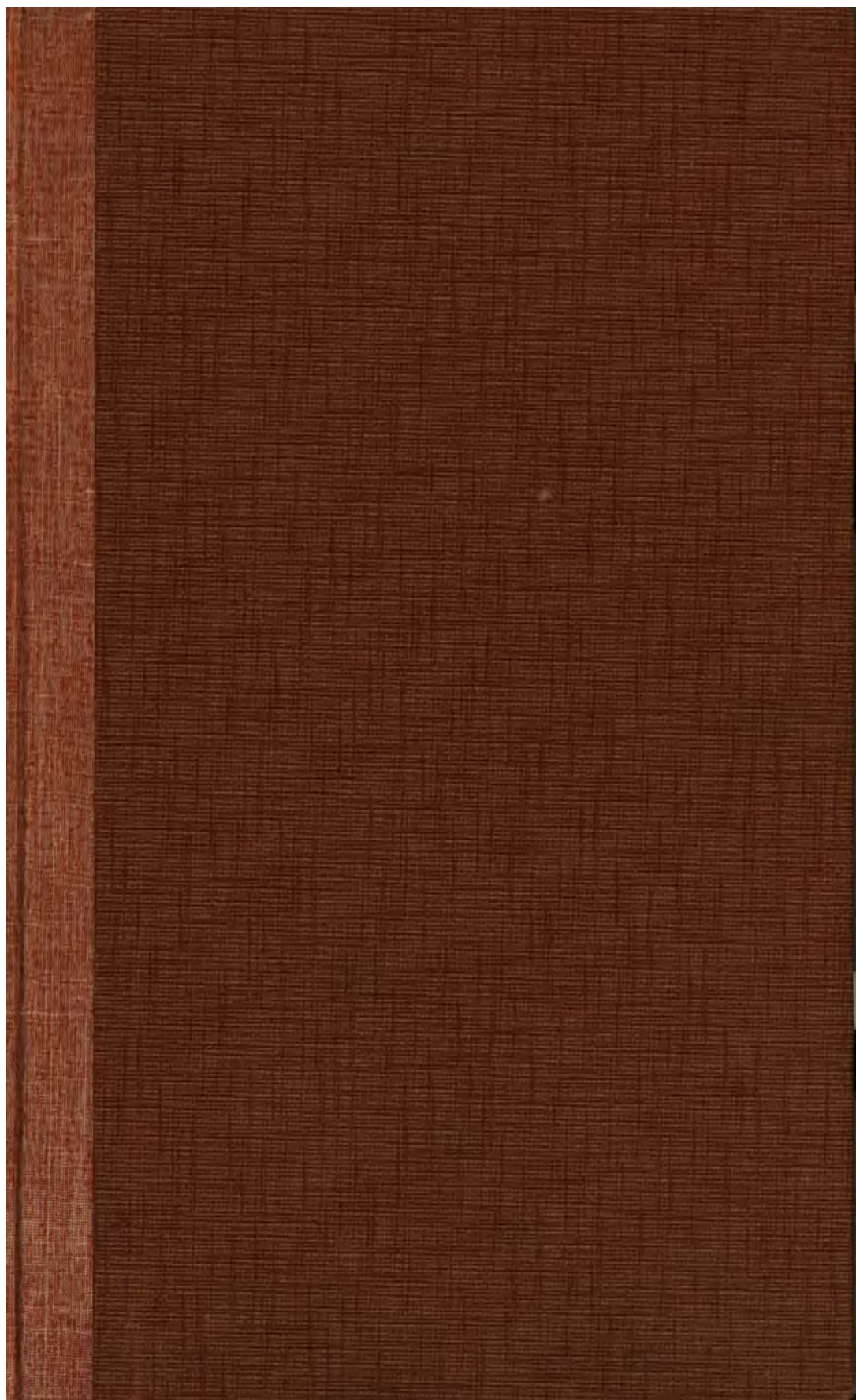
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

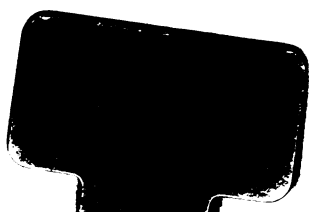
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

00047808X

ANIMADVERSIONES PHILOLOGICAE

S. H.

THEOGNIDEM.

H. K. 1871

HENRICUS VAN HERWERDEN,

In Acad. Rhenano-Prætoriana Litter. Præf.

H. K. 1871

MISCELLANEA CRITICA IN LYRICOS GRAECOS.

TRAJECI AD RHENUM,
AED J. L. BRIJERS.
1870.

Copied 11312 H

ANIMADVERSIONES PHILOLOGICAE

AD

THEOGNIDEM.

SCRIPSIT

HENRICUS VAN HERWERDEN, *✓*

In Acad. Rheno-Traiectina Litt. Prof.

ACCORDUNT

MISCELLANEA CRITICA IN LYRICOS GRAECOS.

TRAIECTI AD RHENUM,
APUD J. L. BEIJERS.
1870.

29371. d. 4

Ex officina typographica G. A. VAN HOFFEN, Rheno-Traiectina.

PRAEFATIO.

Quaerenti opus modicis finibus circumscriptum, in quo, quod per has ferias brumales erat mihi otium, utiliter conterere possem, obtulit se mihi vetus meus amicus et hospes Megarensis poeta Theognis, cuius reliquias, sive omnia quae eo nomine circumferuntur, si post egregios Welckeri, Bergkii, Heckeri, aliorum, labores denuo, ubi opus videretur, interpretanda, illustranda, emendanda mihi sumerem, operae pretium me facturum esse existimabam. Iam multis abhinc annis quamvis nihildum tale agitans summa diligentia Bergkii alteram Lyricorum Graecorum editionem (tertia nondum prodierat) contuleram cum antiquissimo codice Mutinensi, qui bonitate omnes ceteros libros Theognideos longo intervallo superat. Cuius collationis cur partem potius quam universam cum lectoribus communicaverim pag. 47—50, ibi declaravi.

Quam male scribae habuerint excerpta Theognidea apparet tam ex magna lectionis varietate quam ex ingenti numero coniecturarum, quas diligenter collectas videbis a

Bergkio in editione tertia. Indidem sed magis e lectione facile colligas, nonnullos locos tam graviter esse affectos, ut certis emendationibus corrigi non possint, longe autem pauciores ita pessime, ut manum prorsus abstinere praeestet. In priore vere genere, dummodo non ludamus vana nosmet ipsos opinione, quasi ipsam poetae manum restituere nobis contigerit, nihil nos vetat — immo me quidem iudice ea res ad interiorum poetae cognitionem confert quam plurimum — intenta mentis acie investigare, quid permitte tam sententia quam usu scribendi et literarum vestigiis dare olim potuerit. Ita verbi gratia tractavi vs. 926 vocabula δουλοσύνην — τελέοις (quod frustra defendas loco Hesiodico, Theog. 797) pag. 61 (cf. 36) post varia tentamina proponens τιν' ἔχοις, quod, si non est verum, attamen probabilitate non caret, quippe quo admissio simul molesto verbo liberemur, simul e pronomine indefinito appareat non proprio ibi sed figurato sensu accipiendam esse servitutem.

Benigne autem Theognidi Fortuna providit, ut in multis locis depravatis ita tamen de sententia constaret, ut non raro, idque interdum perexigua mutatione, ipsa poetae manus reduci posset. Post multas aliorum curas et mihi nonnihil in hoc genere agendum superabat. Ceteris in locis, quorum minus certa restitutio erat, feci quod potui sedulo, nec levi — hoc unum spondeo — constitit ea mihi opera mentis labore. Non raro Davi comici verbis sic mecum:

deceptus sum, at non defetigatus —

hoc non successit, alia tentandum est via,

nec defuit mihi ea in investigando perseverantia, qua fit, ut vel in conclamatis paene locis insperata interdum lux criticis affulgeat. In arte autem difficillima, quae tota est in iudicando et inveniando, si communem sortem hic illic non effugi, sit mihi ab aequo lectore venia. Ita v. c. aliquid humani mihi accidit pag. 25, ubi coniecturae meae ἡ ποτε-
θέρ̃ obstat elisionis genus in hoc poeta nullo pacto ferendum. Melius rem gessissem, si iam tum intellexissem, quod hodie — nam dies diem docet — intellego, verba ἡ τὸ κακόν non corrupta esse, sed spuria, sive ab interprete sint profecta, ita ut genuina extruserint, sive a correctore, veterem lacunam infelicissima coniectura explenti. Duce sententia, de qua satis constat, iam suppleo:

ἔσθλόν δ' ἐξελθόν λώιον ἡ ἐ κρυφέν.

Nam haec antiqua Aoristi forma est, non quae in eadem pagina, sive operarum culpa sive calami lapsu, legitur (ἀπο)κρυφέν. Versus duo spurii me latebant scribentem quae scripsi pag. 13 de elegia 237—252 (nam vs. 253 sq. aliunde excerpti videntur), quam elegiam, etsi merito defendi ab iniqua Meyi argumentatione, tamen vel admissa Bergkii suspitione ab absurditatis crimine frustra vindicabis, nisi mecum statueris vs. 249 sq. deberi interpolatori, praeqressum distichon vere quidem sed insulse et inficete interpretanti. Simile interpretamentum notavi pag. 29.10 sqq. — Quid nisus sim, declaravi: quid effecerim, eius rei sit aestimatio penes peritos eosdemque non cupidos harum rerum iudices, quibus τὰ κατωρθωμένα non minus — nam contra fieri saepe videmus — quam τὰ ἐσφαλμένα cordi sint. Comiter monstranti mihi viam gratus semper

et fui et ero. Si quid, ait Flaccus, novisti rectius istis, candidus imperti: si non, his utere mecum.

Libere, uti meus est mos, sed verecunde, ubi aut a praeclaro Lyricorum editore aut ab aliis criticis dissentirem, significavi, laudis idem non parcus, ubi se offerret laudandi occasio. Quod sibi quoque dictum censeat amicus meus et quondam in Cobetiana disciplina commilito van der Mey, cuius laudabile sane opusculum, quo erat recentius, eo saepius mihi refutandi, sed probandi vix rarius, praebuit materiem.

Pauca iam mihi, quae ipsum poetam tangunt, dicenda supersunt. Ac primo quidem de Suidae compilatione sub voce Theognis, de qua recte iudicat Welcker in editionis suae Praefatione, pag. 73 sq. Merito autem ille haesit in vocabulis τὰ πάντα ἐπικῶς, hoc adverbium de poesi elegiaca usurpari posse iure negans. Sed miror eundem praeteriisse facilem esse horum verborum correctionem, si adhibueris ea quae apud Suidam aliunde, ut ipse vidit, excerpta praecedunt: γνώμας δι' ἐλεγείας εἰς ἔπη βω', i. e. διςχίλια ὀκτακόσια. Optimae notae annotatio ex vetere scriptore — sive is fuit Pseudo-Xenophon, cuius fragmentum e libro de Theognide servavit Stobaeus Flor. 88.14, sive alius — petita, unde corrigendum τὰ πάντα ἔπη βω'. Fuit igitur tantus olim, si illi fides, integri operis ambitus, cuius non nisi exigua pars — nam permulta in farragine Theognidea non esse Theognidis satis constat — ad nostram pervenit aetatem. Perdignae autem sunt hae reliquiae cura philologorum, neque id solum propter aetatem — quae nimium tenuis laus foret — sed tum ob sententiarum gravitatem et

sanitatem, quae primaeavam quandam simplicitatem et ἀφύλαιαν redolentes incompta subinde ac subagresti insignes sunt libertate, eiusmodi tamen ut hoc ipso placeant, tum etiam propterea quod in Graecorum poetarum numero, vel eorum quorum integra opera supersunt, vix ullus, an confidentius dicam nullus est, cuius indoles tam luculenter cognosci possit quam nobilis ille Megarensis, oligarcha ferox, superbus plebei contemptor; quondam dives, nunc pauper; acti temporis laudator, praesentis vituperator; suae virtutis iactator, spreto alienae; adversarios suos ita perosus, ut sanguinem eorum bibere gestiat, sed amicorum idem verus amicus; candidus, sincerus, honestus, sed querulus idem et suspicax. Cuius omnis quondam, ut Horatii de Lucilio verbis utar, votiva patebat et pro parte hodieque patet veluti descripta tabella vita senis. Nam haud secus atque ille Theognis velut fidis arcana sodalibus olim credebatur libris. Qui si integri hodie superarent, aliquanto, ut suspicor, melius appareret, quod nunc paullo difficilius est ad intellegendum, qui fieri potuerit, ut huius potissimum elegiae Athenis in civitate ochlocratica a pueris edicerentur. Hoc saltem iure sumere mihi videor, si iam brevi post Isocratem, quod Bergkio visum est pag. 566, sententiarum Theognidearum in usum iuventutis sylloge facta sit, eam necessario diversissimam fuisse ab illis — plures enim fuisse recte statuit van der Mey — quibus ea, qua nos utimur, collectio debet originem, idque non tantum — quod sponte apparet et post Welckerum nuper in nova luce collocatum est ab eodem viro docto — propter amatoria et convivalia, quorum haec plena est, carmina,

sed etiam ob convicia et dicteria, quibus iratus poeta impotenti lingua frequenter factionem popularem, nonnihil — quod aliunde constat — tale quid meritam, proscindit. Haec enim, nisi me fallit opinio, ludimagistri Athenienses in florilegio componendo potius omisissent, contenti iis, quae ad mores vitaeque usum pertinentia in gnomica illa poesi reperirentur. Quare non dubito quin antiquissima e Theognideis carminibus excerpta debeantur Alexandrinis, quibus nihil illorum offensioni fuisse nemo mirabitur.

Typorum vitia, quatenus lectorem morari possint, haec sunt. Pag. 9, 28 et 10,4 οὐτιδάνη, l. οὐτιδανῆ. Pag. 12, 24 ᾠτ'. Perspicuitatis causa dederam ᾠ, τ'. Pag. 14 vs. ultimo volueram: γνωὺς ἔρον, ὡς χαλεπὸς κτέ., pag. 30, 27: εἴη cum iota subscripto, pag. 42, 14: respuere et ibidem in nota: Nempe iuventas, ut arguunt verba γῆρας cett. — (ad coniecturam cf. 527 sq.) P. 54, 31 δυσσέβειαν.

Tumultuariae, nam alia urgebant, compositionis quo facilius foret, addidi indicem praecipuarum novationum et aliorum quorundam, quae hoc libello continentur.

Scribebam TRAIECTI AD RHENUM,
mense Martio.

AD THEOGNIDEM.

Vs. 3 sq.:

*ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν σε καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν
ἀείσω.*

Cobet hanc Futuri formam antiquis abiudicans proposuit ὑμνήσω. Lenius sane Bergk malit ἀείδω, eadem usus medicina, qua Elmsley curare voluit locum Euripidis Herc. Fur. 680 ἔτι τὰν Ἑρᾶκλέους καλλίνικον ἀείσω. Quamvis utroque loco Praesens ferri posse non negaverim, paullo aptius tamen videtur Futurum. Non aliter res se habet in veteri versu Orphico, qui iniuria Pythagorae tribuitur apud Stobaeum Flor. XLI, 9:

ἀείσω ξυνετοῖσι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι,
ubi lectio confirmatur altero illo versiculo, sive scripturam mavis:
φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Et ἀείσω habet tam incertus auctor apud Stobaeum Flor. V, 72 quam Plutarchus Symp. II 3, 522. Solus, ut videtur, Gaudentius in Isagoges Harmonicae initio ἀείδω exhibet teste Lobeckio, cui hos locos debeo, in Aglaophamo p. 452 sqq. Haec tametsi non tollunt dubitationem, ut cauti simus, suadent.

Vs. 22: ὦδε δὲ πᾶς τις ἐρεῖ. Lectio plerorumque librorum: ὦδε δὲ πᾶς ἐρέει (in quibusdam est πῶς ἐρέει, in uno παῖς ἐρέει) commendatur antiquiorum poetarum, πᾶς τις ignorantium, consuetudine. Optimorum tamen codicum scripturam firmat ipse Theognis vs. 621: πᾶς τις πλουσίον ἀνδρατίει κτέ., quibus verbis nullus error subesse possit.

Vs. 48 sqq.:

οὐδεμίαν πω, Κύρν', ἀγαθοὶ πόλιν ὤλεσαν ἄνδρες·
ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ᾔδῃ,
δῆμόν τε φθείρουσι, δίκας τ' ἀδίκοισι διδοῦσιν
οἰκείων κερδέων ἔνεκα καὶ κράτεος,
ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἀτρεμιεῖσθαι
μηδ' εἰ νῦν κεῖται πολλῇ ἐν ἡσυχίῃ κτέ.

Futuro Theognidis editori auctor sum, ut virgulam deleat post ᾔδῃ, quo melius intellegatur vocabula φθείρουσι et διδοῦσιν non esse Indicativos sed Participia, neque igitur contemnendam esse hanc optimi codicis Mutinensis scripturam, cui male me iudice alteram φθείρωσι — διδῶσιν praelulit Bergk. Quod autem idem cum Epkema vs. 48 numerorum causa praeferret hunc verborum ordinem:

μηδ' εἰ νῦν πολλῇ κεῖται ἐν ἡσυχίῃ

hoc ita probo, ut simul vel sic a poeta scribi potuisse dubitem. Nempe verbum κεῖσθαι a Theognide et antiquioribus certe Graecis, si recte memini, usurpatur tantum de rebus malis atque adversis. Ita vs. 555: *χρὴ τολμᾶν χαλεποῖσιν ἐν ἄλγεσι κείμενον ἄνδρα* et 646: *κείμενος ἐν μεγάλῃ θυμὸν ἀμυχανίῃ*. Propterea quoque probanda lectio codicis Mutinensis vs 320:

τολμᾷ δ' ἔν τε κακοῖς κείμενος ἐν τ' ἀγαθοῖς,

ubi zeugma obtinet, prae alio verborum ordine, quem cum reliquis libris Theognideis Stobaeus exhibet huncce: *τολμᾷ δ' ἐν τ' ἀγαθοῖς κείμενος ἐν τε κακοῖς*. Quae res eo magis animadversione digna est, quia, ut bene observat Bergk, alias eo ordine, quo nos quoque uti consuevimus, poeta ea verba (*ἀγαθός* — *κακός*) collocare solet.

Hac igitur de caussa suspicor poetae manum antiquitus hanc fuisse:

μηδ' εἰ νῦν πολλῇ χρῆται ἔθ' ἡσυχίῃ.

Nec tamen male scripseris:

μηδ' εἰ νῦν πολλῇ οἰκεῖ ἐν ἡσυχίῃ,

aut propius traditionem (etenim versus minus numerosus non

continuo immodulatus aut malus est) sive: $\mu. \epsilon. \nu. \chi\rho\eta\tau\alpha\iota \pi\omicron\lambda\lambda\eta \epsilon\theta' \eta.$, sive $\mu. \epsilon. \nu. \omicron\iota\kappa\epsilon\iota \pi\omicron\lambda\lambda\eta \epsilon. \eta.$ Ne autem quis putet versum sic formatum ($\mu\eta\delta' \epsilon\iota \nu\acute{\upsilon}\nu \pi\omicron\lambda\lambda\eta \omicron\iota\kappa\epsilon\iota \epsilon\nu \eta\sigma\upsilon\chi\eta\eta$) intolerabili laborare hiatu, huic obiectioni duplici ratione potest occurri. Nam aut concedi potest hiatum quidem esse, eum tamen non magis intolerabilem quam vs. 535: $\omicron\upsilon \pi\omicron\tau\epsilon \delta\omicron\upsilon\lambda\epsilon\iota\eta \kappa\epsilon\phi\alpha\lambda\eta \iota\theta\epsilon\iota\alpha$ ¹⁾ $\pi\acute{\epsilon}\phi\upsilon\kappa\epsilon\nu$, si quidem non arsi tantum sed etiam caesura utroque loco excusetur ²⁾, aut perhiberi $\omicron\iota\kappa\omicron\varsigma$ epicorum more apud Theognidem retinuisse literam Aeolicam. Cuius literae hic illic apud nostrum vestigia servata sunt, quae diligenter h.l. annotabo. Legitur $\epsilon\upsilon \xi\rho\delta\omega\nu$ vss. 368, 573, 955, 1263, 1266 (sed cf. 482), $\epsilon\upsilon \omicron\iota\sigma\theta\alpha$ (quod vel Atticis poetis familiare est) 375, $\chi\rho\eta\mu\omicron\sigma\upsilon\nu\eta \epsilon\iota\kappa\omega\nu$ 389, $\kappa\alpha\kappa\omicron\nu \delta\acute{\epsilon} \omicron\iota$ 391 (cf. 519, 1256 et 1376), $\omicron\upsilon\delta\acute{\epsilon} \mu\epsilon \omicron\iota\iota\nu\omicron\varsigma$ 413 (sed cf. 470, 475, 484, 879, 892, 1039), $\tau\omicron\nu \delta' \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon \iota\delta\iota\omicron\nu$ 440, ubi in melioribus libris $\kappa\iota\delta\iota\omicron\nu$ scriptum exstare docebit Bergk, $\epsilon\sigma\theta\lambda\alpha \delta\acute{\epsilon} \xi\rho\gamma\alpha$ 1167. Contra $\xi\rho\gamma\mu\alpha$ nusquam apud Th. habet digamma. Cf. v.c. vss. 464,

1) Iure haec lectio recepta est ex optimo codice pro altera quam reliqui libri habent $\epsilon\upsilon\theta\epsilon\iota\alpha$, neque dubito vs. 806 corrigendum esse $\iota\theta\upsilon\tau\epsilon\rho\omicron\nu$ et vs. 40 $\iota\theta\upsilon\nu\tau\eta\rho\alpha$. Vera scriptura servata est 830, 896, 535, 1026; nec me moratur, quem Bergk ad vs. 4tum affert locus Solonis IV. 37, qui item $\iota\theta\upsilon\nu\epsilon$ scripsisse mihi videtur.

2) Multum tamen abest, ut in thesi et extra caesuram eadem elegiacis licentia permittenda sit. Iniuria igitur nuperrime van der Mey in libello, qui inscribitur *Studia Theognidea* pag. 13 contendit vs. 341 sq.: $\delta\lambda\lambda\alpha \text{Ze}\acute{\upsilon} \tau\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\sigma\acute{\omicron}\nu \mu\omicron\iota \text{'}\text{O}\lambda\acute{\upsilon}\mu\pi\iota\epsilon \kappa\alpha\iota\rho\omicron\nu \epsilon\upsilon\chi\eta\nu, \theta\acute{\omicron}\varsigma \delta\acute{\epsilon} \mu\omicron\iota \alpha\nu\tau\iota \kappa\alpha\kappa\acute{\omicron}\nu \kappa\alpha\iota \tau\epsilon \pi\alpha\theta\epsilon\iota\nu \delta\gamma\alpha\text{'}\text{-}\theta\acute{\omicron}\nu$ eliminandam esse importunam sibi voculam $\theta\acute{\epsilon}$. Nec tamen magis importuna est hoc loco quam vs. 12: $\epsilon\upsilon\chi\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\eta \mu\omicron\iota \kappa\lambda\acute{\upsilon}\theta\iota, \kappa\alpha\kappa\acute{\omicron}\varsigma \delta' \alpha\pi\acute{\omicron} \kappa\eta\rho\alpha\varsigma \acute{\alpha}\lambda\alpha\lambda\kappa\epsilon$. Satis autem apertum est, vs. 2 et 329 et 368, quos laudat, quem vult hiatum minime tueri. Tueretur *aliquatenus* vs. 1257, si constaret Welckerum recte emendasse:

$\omega \pi\alpha\tau, \iota \kappa\tau\iota\nu\omicron\iota\varsigma \pi\omicron\lambda\upsilon\pi\lambda\acute{\alpha}\gamma\mu\tau\omicron\iota\varsigma\iota\nu \acute{\omicron}\mu\omicron\iota\varsigma \kappa\tau\acute{\epsilon}.$

pro omnium librorum scriptura $\kappa\iota\nu\theta\acute{\upsilon}\nu\omicron\iota\varsigma$. Sed non male Bergk in ed. II:

$\omega \pi\alpha\tau, \kappa\iota\gamma\kappa\lambda\omicron\iota\varsigma \epsilon\iota \sigma\upsilon \pi\omicron\lambda\upsilon.$

Possis quoque: $\kappa\iota\lambda\lambda\omicron\acute{\omicron}\rho\omicron\iota\varsigma \kappa\tau\acute{\epsilon}$. De moticilla videatur Aelianus de N. A. XII 9. Verbo $\kappa\iota\gamma\kappa\lambda\iota\zeta\epsilon\iota\nu$ usus est Theognis vs. 303.

585, 793, 899. Formam ἀποειπεῖν (semel legitur ἀποειπών vs. 90) bis Theognidi restituere, an obtrudere dicam, conati sunt viri docti: semel vs. 323 Hecker, ubi cum sit in Mutinensi:

μή ποτ' ἐπὶ σμικρᾷ προφάσει φίλον ἄνδρ' ἀπολέσσαι
πειθόμενος χαλεπῇ, Κύρνε, διαιβολίῃ

multo lenior est altera eiusdem coniectura ἀποθέσθαι, semel Epkema vs. 519 sqq.:

Ἦν δέ τις εἰρωτᾷ τὸν ἐμὸν βίον, ὧδε οἱ εἰπεῖν·
ὥς εὖ μὲν χαλεπῶς, ὥς χαλεπῶς δὲ μάλ' εὖ,
ὥσθ' ἕνα μὲν ξεινὸν πατρώιον οὐκ ἀπολείπειν,
ξείνια δὲ πλεόνεσσ' οὐ δυνατός παρέχειν.

Hoc tamen loco quovis pignore contendam verbum ἀποειπεῖν de hospite, cuius non exuatur amicitia (cf. v. 90), sed qui propter egestatem hospitio non excipiat, haud satis aptum esse; sed potius exspectari:

ὥσθ' ἕνα μὲν ξεινὸν πατρώιον οὐκ ἐπιλείπειν
scil. τὸν ἐμὸν βίον, ita ut (res mea) unum quidem hospitem paternum non deficiat. Cogitavi etiam de reponendo ἀποπέμπειν pro ἀπολείπειν, verum praestare alterum mihi videtur. Praeterea initio loci haud dubie diremtis literis legendum est:

Ἦν δέ τι σ' εἰρωτᾷ.

Non enim sermo est de alio quovis, sed de ipso illo, qui memoratur in praegressis vs. 515 sq.:

Ἦν δέ τις ἔλθῃ κτέ.

Deinde litera Aeolica oblitterata est vs. 428, ubi hodie prorsus absurde dicitur mortuum:

κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμυσσάμενον.

Aliquanto vero rectius, quod sensit iam Bergk, legitur apud Sextum Empiricum, qui h. l. laudavit Hypot. III, p. 75, γαῖαν ἐφυσσάμενον. Ex utraque autem lectione copulata apparebit dedisse Theognidem:

κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον.

Cf. Simonidis Cei fragm. 168 vs. 4 (Bggk. ed. III): Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένην. Hom. II. Ξ 350: ἐπὶ δὲ νεφέλην ἔσαντο καλὴν χρυσεύην. Adde Od. v. 143.

Sed in iis quoque, quae huic versui in vicinia praecedunt:

μηδ' ἐσιδεῖν ἀνὰς ὄξιος ἡλίου.

propter magnam lectionis varietatem (ἐσιδεῖν, ἐσοῦν, ἰδέειν, ἐπιδεῖν), non est improbabilis, me iudice, suspicio habuisse archetypum:

μηδ' ἐῖδεῖν ἀνὰς ὄξιος ἡλίου.

Verum haec hactenus.

Vs. 67:

ἀλλὰ δόλους τ' ἀπάτας τε πολυπλοκίας τ' ἐφίλησαν.

Expectaveram: τε φιλοῦσιν. Si tamen lectio sana, verte: *amare coeperunt*, ut sit Aoristus inchoativus.

Vs. 104 μεταδοῦν ἐθέλοι edidit Bergk, auctore Buttmanno, dum in Mutinensi est μεταδοῦναι θέλοι, in aliis multis μέγα δοῦν' ἐθέλει. Vs. 286 legitur τιθεῖν ἐθέλων, 565 συνιεῖν ὁπόταν, 1237 νόφ συνιεῖν ἔπος e Iachmanni coniectura pro συνιδεῖν, et 1329 Bergk suo Marte edidit: σοί τε διδοῦν καλόν ἐστιν, dum in Mutinensi est: σοί τε διδόντ' ἔτι καλόν, unde aliquanto lenius Hermann σοί τε διδοῦν' ἔτι καλόν. Quam necessarium sit ἔτι, bene ostendit van der Mey ad calcem pag. 34. Nec facile formas illas ante consonantem reperiēs, quare elisionem obtinere in iis suspicor, et cum antiquioribus editoribus illis locis scribendum esse μεταδοῦν', τιθεῖν' et συνιεῖν'. Syllabam αι elisam reperiēs vss. 445 et 1300.

Vs. 143 sqq.

οὐδεῖς πω ξείνον, Πολυπαῖδ' ἑξαπατήσας

οὐδ' ἐκίτην θνητῶν ἀθανάτους ἔλαθεν.

Θνητῶν, ait Bergk, quod cum οὐδεῖς iungendum foret, non caret offensione. Non autem de nihilo est, quod in codice Mutinensi, quem anno 1856 in Parisiensi bibliotheca cum altera Bergkii editione Lyricorum cum pulvisculo, quod aiunt, contuli, non θνητῶν legitur, sed (quod ab omnibus, qui codicem contulerunt, ab eo quoque, cuius collationem in libello suo publici iuris fecit van der Mey, neglectum esse video) θνητῶν per gravem. Iam quarto abhinc anno in editione

mea maiore Oedipi Regis, quae Traiecti ad Rhenum prodiit apud *Bosch*, significavi, Theognidem mihi videri scripsisse:

οὐδ' ἰκετὴν ἀλιτῶν ἀθανάτους ἔλαθεν.

Notissima est epica dictio ἀλιτεῖν et ἀλιτέσθαι θεοῖς, sed non tantum cum hoc obiecto componi verbum ἀλιταίνειν apparet ex loco Iliadis IX, 375: ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν. E regione oppositum est ἰκετὴν αἰδεῖσθαι. — In proxime praegressis vs. 138 nescio an iniuria van der Mey scribendum contendat: καὶ δοκέων θήσειν pro καὶ τε δοκῶν. Ab epica enim scribendi consuetudine hac quoque in re non descivisse vatem Megarensem discas ex vs. 662 καὶ τε πενιχρὸς ἀνὴρ κτέ. Cf. 359 et 597, quibus tamen locis suspecta scriptura est: vide Bergkii adnot. in ed. IIIItia. Non magis probanda mihi videtur eiusdem viri docti suspicio (p. 48 sq.) vss. 111 sqq.:

οἱ δ' ἀγαθοὶ τὸ μέγιστον ἐπαυρίσκουσι παθόντες

μνημα δ' ἔχουσ' ἀγαθῶν καὶ χάριν ἐξοπίσω.

sanos fore, si scripseris παρόντων; cui coniecturae hanc addidit interpretationem: „Boni vero tum in praesentia beneficiis „maxime fruuntur, tum postea debitam gratiam referunt.” Graece tamen, ni fallor, sic scribi non recte potest nisi hoc sensu: *Boni vero, quod maximum est*, (nam hoc est τὸ μέγιστον; altero sensu articulus fuerat omittendus: dicitur enim μέγα, μείζον, μέγιστον ἀπολαύειν cett.) *fruuntur rebus praesentibus*. Et frustra hi vss. corriguntur, quippe manifesto interpolati ab homine antiqui Graeci sermonis turpiter ignaro. Illis enim non solum, quod iam observavit Bergk, inaudita est forma activa ἐπαυρίσκειν, sed etiam, quod vel peius est, metri angustiae versificem coegerunt, ut contra omnium usum et certam vocabuli vim μνημα δ' ἔχουσι diceret pro μνημην sive μνεῖαν δ' ἔχουσι. Non autem dubito, quin is, qui bonorum mentionem aegre desiderans hos versiculos iratis Musis composuit, παθόντες adhibuerit pro εὖ παθόντες, ut significaret: *bonos et maxime frui beneficiis et gratos esse*.

Erat, quum ex eadem aut simili officina prodixisset suspicarer vss. 117 sq.:

Κιβδηλου δ' ἀνδρὸς γινῶναι χαλεπώτερον οὐδέν,

Κύρην', οὐδ' εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος.

Hodie vero, re diligentius perpensa, neque adulterinos censeo cum Hartungio neque corruptos, ut videtur Bergkio. Commode enim licet interpretari: καὶ οὐδέν περὶ πλέονός ἐστιν εὐλαβίης: *nec quicquam est cautela praestantius*, scil. in usu hominum. Qua sententia quid aut verius aut clarius? Rem, ut video, acu iam teligit Camerarius.

Bona autem interpretatio quam praeclare saepius ingentem levium coniecturarum nubem fuget dissipetque luculento nuper exemplo ostendit van der Mey librorum lectionem vindicans in vss. 595—598. Cui praeiverat iam Welcker pag. 132 ed. suae haec verissime annotans: „siquidem poeta „revera abdicat *ambiguum* amicum sed lenitate usus non prorsus se „amicitiae vinculum abrumpere ait, interiorum tantum illius „familiaritatem fugere: quod ille ne miretur, cum ita ferat „hominis natura, ut variatio delectet, igitur quasi sua id „culpa fiat non illius.” Similiter librorum scriptura male me iudice a Bergkio mutata est vs. 441:

οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶ πανόλβιος κτέ.

i. e. *nemo enim in omnibus rebus prorsus felix est*, quae sententia tum per se et vera est et perspicua, tum haud deterius (nam idem sic dici poterat: *nemo mortalium infortunio prorsus caret. Omnes enim mortales in nonnullis rebus infelices sunt.*) antecedit ea quae continuo sequuntur:

ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλός

τολμᾷ ἔχων τὸ κακὸν κτέ.

quam lenis sane Bergkii mutatio:

Οὐδεὶς γὰρ πάντ' ἐστὶν ἀνόλβιος.

Et dixerat fortasse, id quod iam coniecit Schneidewin, olim Bacchylides apud Stobaeum Flor. CIII 2:

Ὅλβιος, ᾧ τινι θεὸς μοῖραν τε καλῶν ἔπορε

σὺν τ' ἐπιζάλω τύχῃ ἀφνειὸν βιοτὰν διάγειν

οὐ γὰρ τις ἐπιχθονίων πάντα πανευδαίμων ἔφν.

quo manifesto ducit lectionum varietas, quam vide apud Berg-

kium Lyr. ed. III p. 1226. Quo loco egregie illustratur Theognidea sententia.

Miror autem Bergkium, cuius viri acumen et doctrinam in paucis admiror et suspicio, in ed. III subinde talia minus considerate recepissee in textum, dum contra praeclaris multis tam suis quam alienis inventis, quorum pars in editione secunda recepta erat, locum rursus assignaverit in adnotatione. Huc pertinet v. c. quod e Bekkeri emendatione vs. 674 in editione altera egregie scribitur: ἡ μάλα τις χαλεπῶς σώζεται, οἱ ἔρδουσι, contra in novissima absque sensu cum libris οἱ δ' ἔρδουσι. Sed redeo in viam.

Vs. 149. Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν
ἡ πλουτεῖν ἀδίκως χρήματα πασάμενος.

Postulat, nisi fallor, ratio Graecitatis, ut rescribamus: ὀλίγοις ἐν χρήμασιν οἰκεῖν. Ita v. c. Aeschylus in Eumenid. 757 ἐν τε χρήμασιν οἰκεῖ πατρώοις. Verbum autem *συνοικεῖν* ubicunque habet Dativum rei, non personae, dici fere solet de rebus malis: φόβῳ, γήρᾳ, ἀμαθίᾳ, κακοῖς, sim.

Vs. 152. οὐ μέλλει χώρην μηδεμίαν θέμεναι et 822 τούτων τοι χώρην, Κύρν', ὀλίγη τελέθει. Bergk., collato Latino vocabulo *cura*, perhibet pro ὦρην Graecis antiquitus dictum esse χώρην, itaque hos locos vitio carere. Non negaverim equidem, licet id minime ausim contendere, aliquando, sive ante sive post Deucalionem, gutturali litera ditiores fuisse illam vocem, sed aetate Theognidis Graecos homines pro ea χώρην dixisse perquam mihi videtur improbabile, praesertim ob magnam vetustatem compositorum εὐωρος. ὀλίγωρος, πυλωρός, νεωρός, θυρωρός, θεωρός, aliorum. Χώρην pro ὦρην non magis fide dignum est quam vs. 440 κίδιον pro ἴδιον. Potius crediderim vocabulum incepisse a digamma; cui sententiae favere video Georgium Curtium in libro, qui inscribitur: *Grundzüge der Griechischen etymologie* p. 95 et 311. Quae si vera opinio est, priore loco scripserim: οὐ μέλλει ὦρην κτε., posteriore: τούτων θεοῖς ὦρην, Κύρν', ὀλίγη τελέθει, ut dudum conieci, antequam scirem idem iam proposuisse et Hartungium et Bergkium.

Vs. 155. *Μήποτε τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολῶθεῖς*

μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφειε.

Longe malim: *μηδὲ χρημοσύνην κτέ.* Ita enim solet Theognis, cuius cf. vss. 389, 394, 560, 670. Forma *ἀχρημοσύνη* praeterea legitur unico loco, ni fallor, Odysseae XVII vs. 502, eoque omnium consensu interpolato. Vocabula *ἀχρημων* et *ἀχρημονεῖν* Atticis relinquenda crediderim. Neque ambo vocabula prorsus eadem notione gaudent, siquidem *ἀχρημοσύνη* *penuriam* significat, *χρημοσύνη* (cf. *χεῖρος* et *χεῖρα*) paupertatis comitem egestatem, indigentiam, *necessitatem*. Servata codicum lectione, *δὲς ταῦτόν ἡμῖν εἴρηκεν ὁ σοφὸς Θεόγνης*, mutata non item. Theognidi vs. 384 *πενίη* dicitur *μητὴρ ἀμυχανίης* — ἥτ' ἀνδρῶν παράγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην et mox vs. 389 pro *ἀμυχανίη* (= *ἀπορία*) substituitur *χρημοσύνη* —, ἥ δὲ κακὰ πολλὰ διδάσκει κτέ. Prorsus autem eodem modo quo h. l., ut eum scribendum suspicor, vocabula *πενίη* et *χρημοσύνη* iuncta reperies vs. 393 sq.:

ἐν πενίῃ δ' ὁ τε δειλὸς ἀνὴρ ὁ τε πολλὸν ἀμείνων

φαίνεται, εὐτ' ἂν δὲ χρημοσύνη κατέχη.

Vs. 168. *ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσ', ὃς καὶ κωμειμένος αἶνεϊ,*

ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίνεται οὐδεμία.

Priorem horum versuum felici coniectura restituit Ahrens scribendo:

ὃν δὲ θεοὶ τιμῶσ', ὃς καὶ κωμειμένος ἄνει¹⁾,

sed alterum nemodum, quod sciam, emendavit, nam Hermannii coniectura *ἀνδράσι* pro *ἀνδρὸς* quid proficiatur non video. Ipsa autem oppositio, nisi fallor, requirit:

ἀνδρὸς δὲ σπουδὴ γίνεται οὐτιδάνη,

i. e. *οὐδενὸς ἀξία, ματαία*. Vocabulum de *rebus* adhibuit quoque Aeschylus Septem 361. Praeterea nescio an hi vss. cum duobus sequentibus arcte iungendi sint, sed ita ut simul iis postponantur. Locus ita correctus sic habebit:

1) Ad quam sententiam aliquis comparato Psalm. CXXVII, vs. 2.

θεοῖς εὖχου, θεοῖσιν ἔπι κράτος, οὗτοι ἄτερ θεῶν
 γίγνεται ἀνθρώποις οὐτ' ἀγάθ' οὔτε κακά·
 ὃν δὲ θεοῖ τιμῶσ', ὃς καὶ κωμειμενος ἀνεί,
 ἀνδρὸς δὲ σπουδῇ γίγνεται οὐτιδάνη.

Ultimum versum non esse κακόφωνον docebit vs. 180 :

δί'ζησθαι χαλεπής, Κύρνε, λύσιν πενίης.

Cf. 174 multique alii apud Theognidem. Quod autem γίγνεται¹⁾ scripsi nemo amplius credo improbabit post ea maxime quae, ut alia hoc genus multa, diligenti veterum inscriptionum collatione docuit N. Wecklein in aureo libello, qui inscribitur: *Curae epigraphicae ad Grammaticam Graecam et poetas scenicos pertinentes* p. 56 sq. Quod egregium opusculum criticis etiam atque etiam commendo.

Vs. 173. ἀνδρ' ἀγαθὸν πενίῃ πάντων δάμνησι μάλιστα
 καὶ γήρως πολιού, Κύρνε, καὶ ἠπιάλου.

Haud ignoro Graece dici μάλιστα τῶν ἄλλων, μέγιστος τῶν προγεγενημένων similiaque (cf. 812), quae a nostra loquendi consuetudine discrepant; locum tamen huiusce similem me legere non memini. Nam quod vss. 273 sqq. scribitur:

τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
 καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον κτέ.

ibi maxime ob additum θανάτου vix dubito Hartungium bene rescripsisse πονηρότερον, quum praesertim, quod nemo palaeographiae peritus ignorat, comparativorum et superlativorum terminationes perpetuo confundantur. Neque vero utriusque loci eadem ratio est. Vs. enim 174, si nihil a scribis peccatum est, e μάλιστα vs. praecedentis mente repetendus videtur comparativus μᾶλλον. Nescio tamen an potius poetae manus haece fuerit:

καὶ γήρως πλεῖον, Κύρνε, καὶ ἠπιαλοῦ,

ut librarius in evanescenti scriptura notissimum senectutis epitheton videre sibi visus esse credatur. — Sequuntur nobilissimi vss., quos certatim veteres laudant:

1) Ita recte van der Mey, quem vide ad calcem p. 1.

ἦν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ ἐς βαθυκῆτεα πόντον
 ῥίπτειν καὶ πετρώων, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

Aliquot annis abhinc perscrutans codicem Vossianum (in Leidensi bibliotheca), qui continet Aphthonii progymnasmata, ad h. l. repperi scholium, quod, licet rem contineat procul dubio fictam, adscribere non gravabor: ἐξ ἐλεγίης πρώτης μὲν πρὸς Κύρνον βασιλέα ἰσόχρονον ὑπάρχοντα Κυψέλω Κορινθίῳ. Ansam huic fabellae dedisse suspicor vs. 894:

ὥς δὴ Κυψελιδῶν Ζεὺς ὀλέσσει γένος,
 ubi vide quae notavit Bergk ed. III, quem nollem poetae Alexandrini testimonii usum esse ad refellendam veram, nisi fallor, Cobeti suspicionem antiquissimo vati reddentis: πῶς & ν — γένος; Animadversione autem dignissima sunt prima scholii verba ἐξ ἐλεγίης πρώτης, nisi forte voluit ἐξ ἐλεγιῶν πρώτης i. e. e *prioris elegiarum libro*.

Vs. 188. κριούς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππους
 εὐγενέας, καὶ τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
 βῆσεσθαι γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει.

Huius loci valde controversi, ex mea quidem sententia, sensus hic esse debet: arietes quidem et asinos et equos tum quaerimus (emendo scil.) generosos tum e generosis parare nobis studemus (submittendo scil. maribus nobilibus nobiles feminas): contrarium morem sequimur in ducenda uxore liberisque procreandis; saepe enim divitiarum causa uxorem ducimus de plebe, ita ut liberi nascantur nobis ignobiliores. Huc enim pertinent ista vs. 191: οὕτω μὴ θαυμάζει γένος — ἀστῶν μαυροῦσθαι. Hinc neque probanda mihi videtur codicis optimi lectio βῆσεσθαι, neque quod e marginali lectione βίνεσθαι coniecit Bergk, etiamsi concedam eam aut ex βαίνεσθαι aut ex βινεῖσθαι prognatam esse posse, neque quod nuper indidem elicuit van der Mey γίγνεσθαι, sed unice veram existimo scripturam, in qua conspirant libri Stobaeenses, κτήσασθαι, cui proxime accedit codex Mutinensis. Et auctorem loci Pseudo-Xenophonteum apud Stobaeum Flor. 78, 14, quem ipse v. d. Mey attulit p. 4, saltem non legisse γίγνεσθαι luce

clarius testantur eius verba: ὦρετο γὰρ οὔτε ἀνθρώπον οὔτε τῶν ἄλλων οὐδὲν ἂν ἀγαθὸν εἶναι, εἰ μὴ τὰ γεννησσοντα ἀγαθὰ εἶη κτέ. Tenduntque eodem verba Horatiana Od. IV. 4: *est in iuvenis, est in equis patrum virtus cett.*

Vs. 227 sqq.:

Πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν·

οἳ γὰρ νῦν ἡμῶν πλεῖζον ἔχουσι βίον,

διπλάσιον σπεύδουσι· τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντας; κτέ.

In his Solonis versibus, qui ut huius aliorumque poetarum permulti intermixti leguntur in Theognidea farragine, iure homines doctos offendit sensu vacuum illud ἅπαντας. Verum neque πένητας, quod Ahrens, neque, quod leniter sane Doederlin coniecit, κορέσει' ἔνα πάντως sententiae convenire propalam est. Ego non dubito quin in ΑΠΑΝΤΑΣ lateat ΑΠΛΗΚΤΟΥΣ: τίς ἂν κορέσειεν ἀπλήκτους; quis satiabit insatiabiles? Mox vs. 232 pro τετρομένοις egregie τισομένην habent libri Stobaei Flor. IX 25, neque indidem praeferenda non est scriptura ἡμέων, num διπλάσιως, dubito. Consulto pleraque immutasse Theognideorum concinnatorem non credo Bergkio; si fecisset, longe plura, credo, mutasset, ut aliquatenus certe fraus latere posset. Et τετρομένοις quidem aequè ineptum est quam aptum τισομένην.

Vs. 235 sq. lenissima mutatione sic possunt restitui:

οὐδὲν ἔτι πρόπει ἡμῖν, ἅτ' ἀνδράσι σωζομένοισιν,

ἀλλ' ὅσα πάγχυ πόλει, Κύρνε, ἀλωσομένη.

nihil (i. e. nequaquam) amplius nos decent quae (decent) viros salvos, sed quaecunque (decent) urbem, Cyrne, quae haud dubie expugnabitur. Reliquorum coniecturas vide apud Bergkium. Mutinensis habet ἐπιτρέπει ἡμῖν ἅτ' et ἀλλ' ὥς, cetera plane, ut ego scripsi. Verbum ἀλίσκομαι habuisse olim digamma nemo iam dubitat. Vide v. c. Iliad. IX 592 ed. Bekker. Quare nihil est quod in codice Κύρνε ἀλωσομένη scriptum exstare miremur.

Vs. 237 sqq. σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα κτέ.

Licet et ego dubitem cum Bernhardy, cui assensus est van

der Mey p. 23 sq., num genuina sit haec, ut Bergkio visa est, poesis Theognidea, procul tamen abest, ut hanc elegiam aut valde novitiam aut insulsissimam esse iudicem. „Quid est inep-
tum et insulsum, ait van der Mey, si hoc carmen non est?
„Comparatur Cyrrus cum avi. Esto sane: sed quid facias poeta
„qui serio dicat *avem* post mortem non *equo* per continentem
„Graecium et insulas *circumvectum esse*.” Quae dura crisis est, et, ut quod sentio dicam, prorsus immerita. Nam neque *avem esse* Cyrrum poeta dicit, sed *initio carminis* cum ave comparat, *volitantem*, ut Ennii verbis utar, *per ora virum, πολλῶν κείμενον ἐν στόμασιν* (240), et, *dudum ista imagine omissa*, 1) non ante vs. 249, h. e. duodecimo demum versu, sequuntur illa: οὐχ ἵππων νότοισιν ἐφήμενος. Si quid in his versibus insulsum est, potius hoc est, quod de *equitatione* omnino sermo est per insulas maris Aegaei:

καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφόμενος ἡδ' ἀνὰ νήσους
ἰχθυόεντα περὶ πόντον ἐπ' ἀτρύγετον,
οὐχ ἵππων νότοισιν ἐφήμενος.

At, quia ne pessimi quidem poetae in equis homines faciunt per mare vehentes, certum est aut, quae Bergkii suspicio est, post vs. 247 distichon intercidisse, cuius hexameter exitu simillimus fuerit fini vs. 247, v. c. οὐκ ἀνὰ νηυσὶν (in Vaticano vs. 247 sic terminatur: ἡδ' ἀνὰ νήσῃ), aut ipsa verba οὐχ ἵππων νότοισιν ἐφήμενος corrupta esse et olim continuisse necessariam illam de navibus mentionem. Ego dudum suspicatus sum:

οὐχ ἵπποις ἢ νηυσὶν ἐφήμενος κτέ.,
quibus tam maritimum quam terrestre iter indicatum sit.

Attamen *νηυσὶν ἐφήμενος*, licet per zeugma sic scribi potuerit, placet mediocriter. Quapropter do manus Bergkio.

Confidenter igitur pronuntio non esse hanc elegiam insul-

1) Id apparet e vs. 239:

Θοίνης δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσση,
quod non cadit, opinor, in avem.

sam: addo, satis elegantem et, unde non valde novitiam esse apparet, sermone puro conscriptam numerisque valde suavibus ac modulatis. Non tamen spirat illam simplicitatem, qua antiquissima Graecorum poesis insignis est, ita ut dudum post Theognidem conditam esse habeam persuasum nec antequam, ut ait Bernhardy, tam Athenis quam in reliqua Graecia (καθ' Ἑλλάδα — ἡδ' ἀνὰ νήσους) carmina Theognidea in symposiis cantitarentur. Van der Mey si audiamus, clausit olim librum alterum elegiarum, qui totus est de impuro puerorum amore. Quae sententia non sane est prorsus improbabilis propter extremos illos versus 253 sq.:

αὐτὰρ ἐγὼ ὀλίγης παρὰ σεῦ οὐ τυγχάνω αἰδοῦς,
ἀλλ' ὥσπερ μικρὸν παῖδα λόγοις μ' ἀπατᾷς,

modo revera ad hanc elegiam olim pertinuerint; qua de re etiam propter vitiosum prioris versus sermonem dubito. 1) Cobeti autem correctio: αὐτὰρ ἐγὼ οὐδ' ὀλίγης παρὰ σεῦ νῦν τυγχάνω αἰδοῦς ita demum probanda foret, si a bono poeta hos vss. profectos esse constaret.

Sunt vero hi duo vss., tam formam quam argumentum si respiciamus, dignissimi, qui eroticis istis accenseantur. Ad illam quod attinet, verbo pauca notabo: Vs. 1247 φρόντισον ἔχθος ἐμὸν παῖ ὑπέρβασιν pro καὶ σὴν ὑπέρβασιν. Vs. 1259 ἐπίκειται, ubi antiquorum usus requirit περικείται vel ἀμφίκειται. Vs. 1305 et saepius παιδείη pro ἡβῃ. Vs. 1305 sq. θύμῳ γνούς — τοῦτο συνείς: ingratissima, paucissimis interpositis, abundantia, quali iterum offendimur vs. 1312 sq.: τούτοις — οὐ μὲν δὴ τούτοις. Vs. 1307 βίησαι sensu Passivo, deinde subabsurde ὀβριμε παίδων. Vs. 1309 ὥσπερ ἐγὼ νῦν ὧδ' ἐπὶ σοί. Abundat ὧδε, sed metro aliquid h. l. deerat, ut supererat vs. 1247. Vs. 1311 διώμμαι pro διεόρακα. Vs. 1316 ἔχεισθα (s. ἔχουσθα, cf. Bgk.) subiectum est Aeolensibus. Vs. 1322 γνούς ἔρος ὡς χαλεπὸν γίνεται ἀνδρὶ φέρειν. Veteres solent: γνούς ἔρον ὡς κτέ. V. 1357 παιδοφιλήs qua

1) Iam Welcker, ut hanc plagulam corrigens animadverti, eos a reliquis separavit.

analogia tuear, ignoro. Nam debet significare, *quā a pueris amatur*, non *puerorum amator*, i. e. φιλόπαις sive παιδεραστής, quod hic sensus requirit. Vs. 1359 περί παιδα πονούμενον εἰς φιλότητα. Eleganter scilicet et tersa Graecitate! Vs. 1363 οὐδέ με πείσει — ὥστε με μὴ σε φιλεῖν. Antiquis Graecis pronomen semel positum sufficit. Vs. 1367 sq. si sani sunt, πιστός dicitur is, *cui quis fidelis est*. Sed fieri potest, ut poeta dederit:

παιδὸς τοι χάρις ἐστί, γυναικὶ δὲ πίστις ἐταῖρος(οις)
οὐδεμί', ἀλλ' αἰεὶ τὸν παριόντα φιλεῖ.

Legitur enim: πιστός ἐταῖρος οὐδεῖς. Ni forte malis: γυναικὶ δὲ πιστός ἐταῖρος οὐδεῖς, αὐτὸν αἰεὶ τὸν παριόντα φιλεῖ.

Vs. 1380: ὠνήμην ἔρδων οἷά τ' ἐλευθερός ὦν.

Οἷά τε Graece poni solet pro ἄτε, ὥστε, i. e. *quippe*, sed huius versiculi auctor potius voluisse videtur: ἔρδων τοιαῦτα οἷα ἂν ἔρδοι ἐλευθερός, ita ut τε turpiter abundet. An forte ἔρδειν usurpavit absolute = πράττειν? Verum hic usus mihi quidem ignotus est.

Haec, quibus alia attentus horum carminum lector addere forsitan poterit, eo potissimum consilio adnotavi, ut, si opus sit, novum argumentum accedat opinioni, quam aliis iisque minime spernendis argumentis post Welckerum stabilire aggressus est van der Mey in opusculo saepius a me laudato et laudando, in altero illo elegiarum libro, qui in codice Mutinensi ΕΛΕΓΓΕΙΩΝ Β inscriptus, incipit inde a vs. 1231, ne unum quidem versum reperiri ab ipso Megarensi poeta compositum. Addo erotica haec carmina nulla re insignia esse praeterquam singulari exilitate et cogitationum penuria. Ad nauseam usque repetuntur Κυπριγενούς δῶρον ἰοστεφάνου similesque flosculi. Saepe autem qui ea condidit verba et voces Theognideas in suam rem convertisse bene iam ostendit van der Mey, quem tamen *parodias* ista carmina vocasse nollem. Non enim ridendi causa (nihil enim istis nugis aut faceti aut ridiculi inest) illis usus esse mihi videtur sed tum, quo facilius ingenii sui steri-

litati occurreret, tum etiam fortasse, ut ista pro genuinis venditaret popularibus suis. Quod autem attinet ad istarum nugarum argumentum, nimis vir doctissimus miserum earum conditorem exagitasse mihi videtur. Etenim talia non ad morum nostrorum nostraeque humanitatis normam, sed ad exiguam Graecarum his de rebus opinionum severitatem exigenda esse et diiudicanda equidem arbitror. Ne antiquiores quidem et Theognidi aequales poetas ab ista labe immunes esse satis superque constat. Quis, ut hoc utar, pro suae aetatis pede moduloque meliore vitae morumque fama vixit quam Pindarus? Hunc tamen vide quid canere non erubescat in fragmento, quod servavit nobis Athenaeus XIII 601 C.:

Χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι, θυμέ, σὺν ἀλικίᾳ·
τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δρακίς
δς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος
ἢ σιδάρου κεχάλκευται καρδίαν
ψυχρᾶ φλογί, πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἐλικοβλεφάρου
ἢ περὶ χρέμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει
ψυχρὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων,
ἀλλ' ἐγὼ τᾶσδ' ἔκατι κηρὸς ὥς δαχθεὶς ἔλα
ἱρὰν μελισσᾶν τάχομαι, εὖτ' ἂν ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν· κτέ.

Qui plura id genus requirit, legat mihi Ibyci fr. 2, Anacreontis fr. 2, 3, 4, 24, 45, 46, 66; Mimnermi fr. 1 et 5; Solonis fr. 24, et 25, quod est cur adscribam:

ἔσθ' ἥβης ἐρατοῖσιν ἐν ἄνθεσι παιδοφιλήσῃ
μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος.

His enim lectis, ut opinor, non ambiges quo sensu accipienda sint illa quae servavit in *Lyside* p. 212 *E* Plato:

ὀλβιος ὃ παῖδες τε φίλοι καὶ μώνυχες ἵπποι
καὶ κύνες ἀγρευταὶ καὶ ξένος ἄλλοδαπός.

Non igitur vitio vertendum poetastro nostro, quod facit van der Mey p. 33, si haec verba de puerorum amore interpretatus similiter canit vs. 1255:

ὅστις μὴ παῖδας τε φιλεῖ καὶ μώνυχας ἵππους
καὶ κύνας, οὐποτε οἱ θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ.

Neque aliter Solonis verba intellexerunt auctores Graeci, quorum locos in adnotatione attulit Bergk ed. III Lyr. p. 429.

Vs. 257 sqq.:

Ἴππος ἐγὼ καλὴ καὶ ἀεθλίη, ἀλλὰ κάκισον
ἄνδρα φέρω, καὶ μοι τοῦτ' ἀνιηρότατον,
πολλάκι δ' ἠμέλλησα διαρρήξασα χαλινὸν
φεύγειν, ὥσαμένῃ τὸν κακὸν ἡνιόχον.

Erotici argumenti esse hos vs. post Welckerum bene contendit van der Mey p. 17. Comparare iuvat, ne quis de huius rei veritate amplius dubitet, Anacreontis fr. 4: ὦ παῖ παρθένιον βλέπων — τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχέυεις, sed imprimis fr. 75, quod singularis est elegantiae:

Πῶλε Θρηκίη, τί δὴ με λοξὸν ὄμμασιν βλέπουσα
νηλεῶς φεύγεις, δοκέεις δέ μ' οὐδὲν εἰδέναι σοφόν;
ἴσθι τοι, καλῶς μὲν ἄν τοι τὸν χαλινὸν ἐμβάλοιμι,
ἡνίας δ' ἔχων στρέφοιμί σ' ἀμφὶ τέρματα δρόμον·
νῦν δὲ λειμῶνάς τε βόσκειαι κούφα τε σκιρτῶσα παίζεις,
δεξιὸν γὰρ ἵπποσείρην οὐκ ἔχεις ἐπεμβάτην.

Theognideorum auctor (de Anacreonteis res ad liquidum perducere vix potest) virum comparare videtur cum equite (qui in κέλῃτι ἵππῳ vehatur), non cum auriga, quae propria est vis vocabuli ἡνιόχος. De novitio hoc vocabuli usu cf. Passovi lexicon in voce, qui praeter hunc ipsum locum citat Aristid. II p. 84.

Ceterum pro ὥσαμένῃ (i. e. ἀποσεισαμένῃ) ἀπωσαμένῃ a glossatore profectum legitur in libris optimis, unde Bergk scribendum suspicatus est:

φεύγεν ἀπωσαμένῃ τὸν κακὸν ἡνιόχον,
quae coniectura vel idcirco repudianda, quod nullum est in his versibus dorismi vestigium ¹⁾).

1) Neque eiusmodi formis, ut ita dicam, popularibus poetae elegiaci unquam uti esse videntur. Qui autem talia admitteret poeta, huic vix licebat, opinor, vocabulum in voce καλῇ Ionum more producere, ut factum vides vs. 257, quam rem nemo eorum, qui aut Dorica aut Aeolica dialectu in posse uti sunt, sibi permisisse videtur. Inspice Terpantri fr. VI; Alcmanis fr. 65; Sapphus fr. 1, 9. et

Sine caussa de vitio suspecta est ac tentatur vs. 267:

γνωτὴ τοι πενίη γε καὶ ἀλλοτρίη περ ἐούσα,
i. e. *nosti sane quid sit paupertas, licet aliena sit*, i. e. *licet ipse pauper non sis*. Verba, ni fallor, satis perspicua, quibus optime introducuntur sequentia:

οὔτε γὰρ εἰς ἀγορὴν ἔρχεται οὔτε δίκας·
πάντη γὰρ τοῦλασσον ἔχει κτέ.

Ubi nemo Graece peritus haerebit in priore particula γάρ, quae ordiri solet sententiam in praegressis adnuntiatam.

Lenius quam hucusque factum esse video emendari poterit vs. 288:

ἐν γὰρ τοι πόλει ὧδε κακοψόγῳ ἀνδάνει οὐδέν·
ωσδε τοσσοσαίει πολλοὶ ἀνολβότεροι.

Repraesentavi lectionem codicis Mutinensis ex mea collatione (Bekkeriana, qua et Bergk utitur et Christ. Ziegler in novissima editione, Tubingae 1868, habet ὡσδε τοσσοσαίει, ea qua van der Mey utitur ωσδε τοσσοσαι εἰ), unde mutatione perexigua exsculpo:

ἐς δὲ τὸ σῶσ' αἰεὶ πολλοὶ ἀνολβότεροι.

8, 1. 11, 2. 14. 28, 1. 79, 2. 85, 1. 101, 1 et 2. 104, 1 et 2; Alcmaeonis fr. 30; Erinnae fr. 6, 3; Simonidis Cei fr. 4, 2. 5, 7. 12, 3. 31, 3. 40, 3. 70, 1. Bacchylidis fr. 1, 1 et 25. Pindarus quoque ubique vocalem in ea voce contraxit. Contra Iones tam epici quam iambographi constanter producent. De Homero (Hesiodoque) res omnibus nota: tironum in gratiam afferam iambographorum locos. Vide igitur Archilochi fr. 6, 4. 13, 1. 21, 3. 29, 2. 77. 1; Simonidis Amorgini 7. 51 et 87. Hoc quoque indicio vitium deprehendas in Ananii (apud Athen. VII, p. 282 B) reliquiis, ubi cum Bergkio coniicio vs. 2 sic scribendum esse:

τῶν θέρει καλῶν δ' ἄριστον κτέ.

Poetae elegiaci plerumque vocalem ad epicorum exemplum producent, paullo rarius corripiunt. Productae vocalis apud Solonem exempla sunt fr. 12, 23 et 40, correptae ibidem vs. 21; Tyrtaeus vocalem produxit fr. 4, 7, fr. 10, 1 et 30, correptae non sunt in eius reliquiis exempla. Apud Mimnermum unicum exstat productae exemplum fr. 11, 4, correptae nullum. In Theognideis producitur vocalis vs. 16, 242, 609, 683, 1019, 1216, 1386, 1350, 1377; corripitur 17 bis, 282, 652, 696, 994, 1259, 1280, 1282, 1329 (sed rectius ibi Hermann σοί τε διδοῦν' ἔτι καλον) 1369 bis. Ex horum numero fortasse eximendus vs. 696, ubi expnnota vocula δέ paene malim:

τέτλαθι· τῶν καλῶν οὔτι σὺ μούνης ἐράς.

In civitate, ait, adeo prona ad vituperandum nullum consilium placet: ad sospitandum autem *multitudo* semper est stolidior; i. e. in populari imperio, ubi periculum civitati imminet, bona consilia ad eam sospitandam capi non possunt; nam nullum consilium satis placet; nihil non vituperante populo (pro *κακοψόφῳ* cum Bergkio scribam *φιλοψόφῳ*), cui ipsi deest ad bene consulendum prudentia atque peritia. "*Ἀνολβος* interdum ponitur pro *ἀνόητος*, ut recte vocabulum interpretatur schol. ad Soph. Aiac. 1135. Vide Ant. 1013 et 1251. Cf. 1328. Non igitur opus est coniectura, quae olim mihi placebat:

ὥς δ' αὐτοὶ σῶσαι πολλοὶ ἀνολβότεροι.

Aliorum coniecturas suasque recenset Bergk in Lyricorum ed. III. Pertinere fragmentum videtur ad eandem elegiam, unde sumpti sunt vss. 235 sq. et 817—820.

Sed utcumque est haec mutatio lenis, nihil tamen ad eam medicinam, quam adhibere mihi feliciter contigit loco 271—275:

Ἴσως τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοὶ θνητοῖς ἀνθρώποις
γῆρας τ' οὐλόμενον καὶ νεότητ' ἔδωσαν·

τῶν πάντων δὲ κείστων ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότατον,

παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο καὶ ἄρμενα πάντα παράσχοις,

χρήματα δ' ἐγκαταθήης, πόλλ' ἀνιηρὰ παθῶν,

τὸν πατέρ' ἐχθαίρουσι, καταρῶνται δ' ἀπολλέσθαι,

καὶ συγέουσ' ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.

Merito homines docti offensi sunt tum violata syntaxi tum usu verbi *ἐγκατατιθέναι* pro *κατατιθέναι*, sed nemini cessit emendatio, neque Bergkio: *χρήματα δ' εἰ καταθήης*, neque Hartungio: *παρασχών χρήματα κατθείης* proponenti. Namque illud si legas, offensioni erit vocula *δέ*, si hoc, participium Aoristi pro Praesenti; ut taceam mutationis audaciam. At ne litera quidem mutata haec salva erunt, modo tecum reputes literatura ante-Euclidea verba vitiosa *χρήματα δ' ἐγκαταθήης* sic scripta fuisse: *ΧΡΕΜΑΤΑΔΕΓΚΑΤΑΘΕΙC*, quae duce Grammatica et sana ratione post Euclidis tempora transcribenda fuerant in *ΧΡΗΜΑΤΑΔΗΓΚΑΤΑΘΕΙC*, i. e. *χρήματα*

δὴν καταθείς. (Cf. Theogn. 595 et 1243, Sol. fr. XIII, 16 ap. Bgk. ed. III) Satis enim constat ex inscriptionibus codicibusque vetustis moris fuisse Graecis, ut non tantum, quod hodie facimus, in compositione, sed etiam extra compositionem pro litera *N*, sequente *K Γ* aut *X*, scriberetur *Γ*. Neminem igitur posthac repertum iri arbitror, quin hanc unice veram scripturam esse intellegat. Leve tamen vitium fortasse corrigendum superest in versu sequenti: nam, ut bene cohaereant vss. 277 sq. cum vss. 278 sq. 1), totum locum in hunc modum scriptum malim:

τῶν πάντων δὲ κάκιστον ἐν ἀνθρώποις, θανάτου τε
καὶ πασέων νούσων ἐστὶ πονηρότερον,
παῖδας ἐπεὶ θρέψαιο καὶ ἄρμενα πάντα παράσχοις,
χρήματα δὴν καταθείς, πόλλ' ἀνηγὰ παθῶν,
τὸν πατέρ' εἰ ἔχθαιρουσι, καταρῶνται δ' ἀπολέσθαι,
καὶ συγέουσ' ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον.

Quod ad εἰ ἔχθαιρουσι pro ἐχθαιρουσι attinet, tam leve est scribendi discrimen errorque adeo proclivis, ut nolim provocare ad veteris literaturae morem, quo haud raro diphthongus *EI* scribebatur per *ε*. Dubito tamen an omnino recte Bergk p. 1362 hunc usum eo restrinxerit, ut perhibeat „Ubi *I* nativum „et primigenium sit, ubi diphthongus ex duabus peculiaribus „vocalibus coaluerit, etiam veteres ut par sit *EI* scribere solitos esse, velut μεγαλοσθένει, ἐκτορειος, δοκεῖ.”

Quam rem ut plerumque observari in titulis viro acutissimo eo facilius concedo, quod mihi olim perscrutanti corpus Graecarum inscriptionum idem compertum est, ita nusquam ab hac scribendi norma antiquos Graecos descivisse verum non esse arguit v. c. titulus 71 ap. Böckhium, exaratus inter Ol. 82 et 83, in quo scriptum repperi *TAMIEON* pro ταμειον. Cf. N°. 76 (Ol. 90. 2) *πρυτανες* pro *πρυτανεις*, in quibus certe voca-

1) Non haerere in huius loci structura (— ἐστὶ πονηρότερον — ἐχθαιρουσιν), si in protasi additum foret τόδε. Nihilominus εἰ ἔχθαιρουσι prorsus necessarium esse non contendo.

balis I nativum est et primigenium. Vix tamen credo, Athenienses in *ἐί*, *ἐπεί* similibusque unquam I omisisse. Certe nullum, quod sciam, exstat eius rei vestigium.

Vs. 284 *μήθ' ὄρκω πίσυρος μήτε φιλημοσύνη*. Lectio duorum codicum Parisinorum *συνημοσύνη* eo magis mihi aridet, quod coniectura olim in eam incideram. Cf. Hom. II. B 339: *πῇ δὴ συνθεσίου τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν*; Plut. Lycurg. cap. 2: *ὄρκια καὶ ὁμολογίαι*; Xen. Ages. III 2: *ὄρκους καὶ σπονδάς*. *Φιλημοσύνη* praeter h. l. apud Graecos auctores frustra quaeres. Idem valet de *φιλήμων*, unde formatum sit necesse est. *Φιλήμων* enim ubique est nomen proprium, nusquam appellativum. Quare diligenter videndum, annon h. l. libri deteriores genuinam poetae manum servaverit.

Vs. 295. *κωτίλω δ' ἀνθρώπων σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος, φθεγγόμενος δ' ἀδαής, οἷσι παρῇ, μέλεται*.

Turnebi coniectura *πέλεται* adiutus, suspicor:

φθεγγόμενου δ' ἄμ' ἄση, τοῖσι παρῇ, πέλεται.

i. e. *statim ut loquitur, fastidium fit iis quibus adest*. De *ἄμα* addito participiis omnia nota sunt. Vox *ἄση* priorem syllabam corripit apud Eur. Med. 245 et Sapph. fr. I, 3. Fortasse *οἷσι* poterit servari. Vide quae disputavi p. 3. Aliorum coniecturas reperies apud Bergkium in ed. III.

Vs. 309 sqq. recte sic corrigunt:

*ἐν μὲν συσσίτοισιν ἀνὴρ πεπνυμένος εἶη,
πάντα τε μιν λήθειν ὥς ἀπέοντα δοκοῖ,
εὔ τε φέροι τὰ γελοῖα, θύρηφι δὲ κάρτερος εἶη.*

Sed qui subsequitur vs.:

γινώσκων ὀργὴν ἣν τιν' ἔκαστος ἔχει,

quid eo faciamus, nescio. Nam si, quod suasit Bergk, hunc versum et 310 alterum in alterius locum transponas, minus commodum nascitur διὰ μέσου vocabulorum *θύρηφι* — *εἶη*. Hoc video vs. 312 constare iisdem paene verbis, quibus vs. 214:

συμμίσεων ὀργὴν ἣντιν' ἔκαστος ἔχει.

eoque loco non male legi posse *γινώσκων ὀργὴν κτέ*. Cf. 98, 420, 898, 960 et 1059 sq., quamquam is qui panxit

vss. 1071—1074 iam habuit ante oculos *συμμίσεων*, quod sane *potest* explicari.

Vs. 325 sqq.:

εἴ τις ἀμαρτωλοῖσι φίλων ἐπὶ παντὶ χολῶτο,
οὐ ποτ' ἂν ἀλλήλοις ἄρθμιοι οὐδὲ φίλοι
εἶεν· ἀμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔπονται
θνητοῖς, Κύρνε· θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν.

Recte in dubium vocatum est *ἐν* vs. 327, quod Bergk in *ἐπ'*, Emperius in *ἅμ'* mutandum esse censet: sed quid in ultimis quae adscripsi verbis (θεοὶ — φέρειν) aut vitiosi aut inepti insit, me prorsus non videre confiteor. Rectissime, ni fallor, locum iam expedit Welcker, ad cuius adnotationem lectorem relegasse sufficiet. Non magis probare possum Bergkii sententiam corruptos esse vss. 331 sq.

Ἦσυχος, ὥσπερ ἐγὼ, μέσσην ὁδὸν ἔρχο ποσσίν
μηδ' ἐτέρουσι διδούς, Κύρνε, τὰ τῶν ἐτέρων,
et scribendum *μηδ' ἐτέρωσι δίου*, hac addita interpretatione:
neve dextrorsum neve sinistrorsum aliorum vestigia sequere. Nam tum valde vereor ut haec Graece dicta sint, tum nihil est in codicum lectione quod iure reprehendas. Nempe vs. posteriore prorsus idem *negative* dicitur, quod *positive* dictum est vs. 544:
ἶσον ἀμφοτέροισι δόμεν.

„*Ad meum exemplum*,“ ait, *mediam tranquillius sequere viam, suum tribuens utrisque, neutrisque partibus favens*.” Pertinent haec ad eandem rem, quam poeta suasit vs. 219 sq.:

μηδὲν ἄγαν ἄσχαλλε ταρασσομένων πολιητέων,
Κύρνε, μέσσην δ' ἔρχε τὴν ὁδόν, ὥσπερ ἐγὼ.

Vs. 347 sqq.:

ἐγὼ δὲ κύνων ἐπέρησα χαράδρην,
χειμάρρῳ ποτάμῳ πάντ' ἀποσεῖσάμενος.

Imago non satis dilucida, nec quicquam prodest citasse Anacreontis fragmentum apud Hephaestionem 68: *μεγάλῳ θηῦτέ μ' Ἔρως ἔκοπεν ὥστε χαλκὸς πελέκει, χειμερινή δ' ἔλουσεν ἐν χαράδρῃ*. Poeta, qui omnia sua amiserat, sese comparat cum cane, qui pernataverit torrentem, fluminis vi omnia

ἀποσεισάμενον. At cani, opinor, nihil est quod in flumine perdat, praeter sordes, quibus tamen poeta bona sua comparare vix poterat. Canis in flumine perdit, quibus libentissime careat: poeta perdiderat, quae tanti faciebat, ut inimicorum, a quibus bonis exutus fuerat, sanguinem bibere gestiret (τῶν εἴη μέλαν αἷμα πιεῖν). Praeterea ἀποσεισάμενος melius dictum foret de cane, qui pernatato torrente tamdiu tremebundus agitetur, donec ne stilla quidem aquae pilis inhaereat. De qua re in hac comparatione sermonem non esse satis probant verba praecedentia.

Quia autem ἀποσεισθαι proprium est de iumentis, quae tergo imposita sunt, *excutientibus*, eaque imago rei de qua agitur apprime foret consentanea, longe mallet:

ἐγὼ καὶ θῶν ἐπέρησα χαράδρην

χειμάρρων ποτάμῳ πάντ' ἀποσεισάμενος,

cu asinus, qui vi fluminis (ut salvus alteram ripam attingeret) omnia abiecit. At tum parum placet h. l. asyndeton, tum in proverbialibus istis comparationibus omnia ad vivum resecanda non esse habeo persuasum. Quare, exposita loci difficultate, traditam scripturam sic interpretor, ut initio dixi; nisi quod vix ita aptum esse ἀποσεισάμενος infitiri non possum. Potius enim expectes:

χειμάρρων ποτάμῳ πάντ' ἀπολουσάμενος.

quo simul alluderetur ad locutionem καταλούειν τὸν βίον, i. e. *eludere* bonis.

Vs. 351—354 corrigit van der Mey scribendo: με βίῃ οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς, cl. 371, 651. Obstat encliticum με, quippe cui sententiam ordiri non liceat. Aliquanto melius coniicias:

τί βίῃ μ' οὐκ ἐθέλοντα φιλεῖς;

quo ducunt Vaticani et Veneti lectio: τί δῆμ' — φιλεῖς; At quid obstat Bekkeri coniecturae, quam in altera editione recepit Bergk: μὴ δὴ μ' οὐκ ἐθέλοντα φίλει, quae presse sequitur optimi Mutinensis vestigia? Neque van der Mey docet, neque ego video.

Vs. 359 sq.:

Μηδὲ λίην ἐπίφαινε· κακὸν δέ τι, Κύρην', ἐπιφαίνων
παύρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχεις.

Duo prima verba corrupta esse nemo iam dubitat, sed quale

quid sententia requireret, solus criticorum perspexit clarissimus Lyricorum editor, in cuius tamen triplici coniectura (εὐπελίην, εὐπαθίην, μηδὲν λήν) nihil est quod vel ipsi auctori satis placere possit. Mihi in mentem venit:

‘Η δέ α μοῦν’ ἐπίφαινε· κτέ.

Dignissimum est quod conferatur, quodque, ut haec scribens animadverto, iam collatum est a Welckero, Pindari fragmentum 18 p. 291 ed. III Lyr. Gr., unde ea tantum verba adscribam, quae coniecturae meae favent:

καλῶν μὲν οὖν μοῖραν τε τερπνῶν ἐς μέσον
χρῆ παντὶ λαῶ δεικνύναι.

Adde Stobaei e Florilegio caput, quod inscribitur: ὅτι δεῖ τὰς μὲν εὐτυχίας προφαίνειν κτέ., i. e. cap. CIX.

Vs. 365 sq. Ἴσχε νόον, γλώσση δὲ τὸ μείλιχον αἰὲν ἐπέσθω·
δειλῶν τοι τελέθει καρδίη ὄξυτέρη.

Vs. altero non dicitur, quod visum est populari meo van der Mey p. 25: *stultum esse cui mens in promptu sit*, sed: *hominum rusticorum, ἀπαιδέυτων, ἀιδρίων, imperitae stolidae quae plebeculae esse, animum non compescere, non ἴσχειν νόον*, quod eodem sensu dictum, quo Horatianum illud: *compesce mentem*, i. e. *iram cohibe*. De significatione vocabuli δειλός apud Theogn. videatur imprimis Welcker in suae editionis prolegomenis. Quare non sensu tam diverso, quam illi visum est, iisdem verbis sive idem sive alius poeta usus est vs. 1029 sq. Ceterum recte, ut videtur, iam Brunck traiectionis verbis scribere maluit ὄξυτέρη καρδίη.

Vs. 370 sq. μωμεῦνται — μιμεῦνται. Eundem verborum lusum iam Boissonade notavit in proverbio apud Diogenianum:

μωμήσεται τις ῥῆον ἢ μιμήσεται,
non hercle ῥᾶδιον, quod ille affert.

Similiter Cicero, qui plus nimio hoc genere delectatur, pro Roscio com. § 19 ludit in verbis *laedere* et *laudare*, Aristophanes in Avibus vs. 638 sq. in γνώμη et ῥώμη inque iisdem vocabulis noti auctor epigrammatis in Demosthenem, apud Pseudoplut. vit. x orat.:

εἰ μὲν ἴσῃν γνῶμη ῥώμην, Δημόσθενες, εἶχες,
οὐποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρχεν Ἄρης Μακεδῶν.

Sescentos eiusmodi lusus qui hoc agat ex utriusque linguae scriptoribus afferre parvo negotio possit.

Vs. 421 sqq.:

πολλοῖς ἀνθρώπων γλώσση θύραι οὐκ ἐπίκεινται
ἀρμόδιαι, καὶ σφιν πόλλ' ἀμέλητα μέλει.

Hoc est, quod nemo non videt: *Multi homines tacenda dicunt, curantque non curanda.* Sed controversa sunt, quae sequuntur:

πολλὰκι γάρ τὸ κακὸν κατακείμενον ἔνδον ἄμεινον,
ἰσθλὸν δ' ἐξελθὸν λώιον ἢ τὸ κακόν.

Ultimum versum vitium contraxisse nemo facile negabit. Verum valde miror Bergkium ultimo versui olim hanc sententiam fuisse dicentem: *bonum, quod divulgatum, plus nocuit quam malum*, qualis sententia quomodo cum praegressis conciliari possit, ipse vir ingeniosus videat. Non enim hercle poeta suadet, ut omnia taceamus, sed mala tantum; quorsum pertinet vs. tertius. Quare haud paullo melius poeta mentem assecutus mihi videtur Hartung rescribens ἢ κρυφίον, quod tamen pro κρυφθέν vel κεκρυμμένον opponi potuisset participio ἐξελθόν difficilior fuerit ad demonstrandum. Ego nil amplius requirerem, si legeretur:

ἰσθλὸν δ' ἐξελθὸν λώιον ἢ ποτεθέν.

Verbum ἀποτιθέναι s. ἀποτίθεσθαι, (quod habes vs. 517), unde ἀποθηγή, Graecis est, quod Latinis *condere*, itaque huic loco apprimis convenit. „Sed rem bonam, ait, melius divulgabis quam pectore conditam retinebis.” Possis quoque ἢ ποκρυβέν, sed illud praeplacet. Ad ἐξελθόν cf. vs. 610, ad dicendi rationem Hom. Od. ξ 466:

καὶ τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

Vs. 494. ἀλλήλων ἔριδος δ' ἣν ἀπερυκόμενοι.

Cod. Mutinensis exhibet δῆιν, si fides Schweidewino, quamquam neque ego neque Bekker ullam enotavimus in hoc vocabulo discrepantiam, is autem cuius collationem publicavit van

der Mey, se δῆν legisse profitetur. Sed procul dubio reicienda Schneidewini coniectura λῆμ', nec multo me iudice probabilius est, quod in tertia editione de suo recepit Bergk: ἔριδος δῆριν ἐρυκόμενοι, quum praesertim aliquanto lenius possis:

ἀλλήλων ἔριδος δῆλιν ἐρυκόμενοι

Exstitisse enim olim vocabulum δῆλς, tum apparet e derivatis δῆιος, δῆιάλωτος, Δηιδάμεια, aliisque multis, tum testantur Grammatici.

Fortasse vel eo progredi licet, ut, ne litera quidem mutata, Theognidi hanc vindicemus lectionem:

ἀλλήλων ἔριδος δῆν ἀπερυκόμενοι.

Similiter enim δῆιος subinde contrahitur, v. c. vs. 552:

δῆων γάρ σφ' ἀνδρῶν ἀντιάσειν δοκέω.

Vs. 511 sqq. ³ *Ἡλθες δῆ, Κλεάριστε, βαθὺν διὰ πόντον ἀνίσσας*

ἐνθάδ' ἐπ' οὐδὲν ἔχοντ', ὧ τάλαν, οὐδὲν ἔχων·

νῆός τοι πλευρῆσιν ὑπὸ ζυγά θήσομεν ἡμεῖς,

[*Κλεάρισθ',*] *οἳ' ἔχομεν χοῖα διδοῦσι θεοί.*

Verba οἳ' ἔχομεν κτέ. non habent, unde pendeant, et inepte tam brevi intervallo nomen proprium repetitum est. Hinc antiquam lacunam a librario, οἷα cum praegresso ζυγά cohaerere credenti, olim male expletam esse facilis est suspicio. Equidem suppleverim:

ἔστασι δ' οἳ' ἔχομεν κτέ. vel: *λήψει δ' οἳ' ἔχομεν κτέ.*

Aliter Bergk, cui locus in arctius redactus esse videtur. De sequentibus egi supra pag. 4.

Vs. 542 deteriorum librorum scripturam ὀλέση recte sequitur Hartung. Vide etiam Meyum p. 9.

Vs. 549 sq.: *ἄγγελος ἄφθογγος πόλεμον πολὺδακρυν*
ἐγείρει,

Κύρν', ἀπὸ τηλαυγέος φαινόμενος σκοπιῆς.

Ex ultimis quae adscripsi verbis apparet recte iam Camerarium intellexisse, verba ἄγγελος ἄφθογγος spectare signa per faces (πυρσούς) datas et falli Welckerum de pulvere cogitantem propter loca Aeschylea Sept. 81 et Suppl. 179. De vs. 552 vide notata ad vs. 494.

Vs. 537: ῥόδα φύεται οὐδ' ὑάκινθος. Nihil opus est metri caussa transponere φύεται ῥόδα. Nam non solum *υ* ante vocalem in hoc verbo produxit Solon IV, 36, quem locum iam Bergk attulit, sed etiam incertus poeta apud Plut. de aud. poet. c. 13.: φύονται μαλακῶν ἀνθεα λευκοῖων.

Vs. 577. ῥήιον pro ῥήδιον recte van der Mey, post Schneiderum. Idem p. 28 sq. parum me iudice probavit suam opinionem, vss. 575:

οἷ με φίλοι προδιδοῦσιν, ἐπεὶ τὸν γ' ἐχθρὸν ἀλεύμαι
ὥσε κυβερνήτης χοιράδας εἰναλίας.

post verbum προδιδοῦσιν excidisse quaedam, quibus idem fere significaretur, quod legitur vss. 1219 sq.; in cuius rei fidem affert vs. 861—864, quae versuum 575 sq. parodiam contineant; quare etiam hoc distichon olim fuisse tetrastichon veri esse simile. Quod primum cur probabile sit non prorsus perspicio, deinde haec Theognidea *excerpta* esse, non *integras elegias*, satis constat. Nihilominus minime nego versus illos 861—864 eodem constare numero, quo vss. antiquiores, unde illa expressa sunt. Sed exstat is locus 811—114:

Χρῆμ' ἔπαθον θανάτου μὲν αἰκίος οὔτι κάκιον,
τῶν δ' ἄλλων πάντων, Κύρν', ἀνηρότατον
οἷ με φίλοι προὔδωκαν· ἐγὼ δ' ἐχθροῖσι πελασθεὶς
εἰδήσω καὶ τῶν ὄντιν' ἔχουσι νόον.

Sic vs. 861. sq.:

οἷ με φίλοι προδιδοῦσι — ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτη κτέ.

Ita quoque vs. 575 scribendum arbitror:

οἷ με φίλοι προδιδοῦσιν, ἐγὼ δὲ τὸν ἐχθρὸν ἀλεύμαι κτέ.

Vs. 585 sqq. πᾶσιν τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν

πῇ σῆξειν μέλλει πρήγματος ἀρχομένου.

ἀλλ' ὁ μὲν εὐδοκίμειν πειρώμενος οὐ προνοήσας

ἐς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσεν·

τῷ δὲ κακῶς ποιεῦντι θεὸς περὶ πάντα τίθησιν

συντυχίην ἀγαθὴν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.

Offensioni est tum κακῶς ποιεῖν dictum *de eo qui inconsiderate sine consilio ac prudentia agit*, tum οὐ προνοήσας,

ubi contrarium expectes ab homine gloriam bonamque famam appetenti. At fortasse poeta scripserat:

ἀλλ' ὁ μὲν εὐδοκιμεῖν πειρώμενος εὖ προνοήσας
 ἐς μεγάλην ἄτην καὶ χαλεπήν ἔπεισεν
 τῷ δὲ κακῶς προνοεῦντι θεὸς περὶ πάντα τίθησιν
 συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.

Cf. 161 sqq. et 639 sq., ubi recte van der Mey ἔρρειν coniecit pro εὐρεῖν, quod in εὖ ῥεῖν mutaverat Bergk. Coniecturae meae opponere noli lectionem in Solonis eleg. XIII vs. 39: τῷ δὲ κακῶς ἔρδοντι θ. π. π. τ. Nam haec est Bergkii correctio. Stobaei codd. habent ἔρδειν, quod errore repetitum videtur e vs. 37:

ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος κτέ.

Vs. 607 pro (ψεύδους) μικρή repetita sibillanti scripserim σμικρή. Cf. vss. 14 et 580.

Vs. 613. σιγᾶν δ' οὐκ ἐθέλουσι κακοὶ κακὰ λεσχάζοντες. Ob opposita: οἱ δ' ἀγαθοὶ πάντων μέτρον ἴσασι ἐχειν ferme expectes: σιγᾶν δ' οὐ τολμῶσι i. e. tacere nequeunt, s. ad literam, non sustinent. Sed nihil muto.

Vs. 667 sq.:

εἰ μὲν χρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἷάπερ ἦδειν,
 οὐκ ἂν ἀνιψόμεν τοῖς ἀγαθοῖσι συνών.

Sic Bergk e codd. edidit, posteaquam in ed. II receperat suam coniecturam:

οἷάπερ οἶδα

οὐκ ἂν ἀναινοίμην κτέ.

Certissimum autem est ἀνιψόμεν (cf. 991) corruptum esse tam propter vocalem brevem productam quam propter loci sententiam; neque diffiteor hanc Bergkii coniecturam mihi videri valde probabilem. Reliquis quas affert coniecturis manifesto violatur poetae mens. Quominus autem e lectione codicis Mutinensis ἦδη leniore manu eliciamus ἦδη, obstat, nisi fallor, Grammatica graeca.

Vs. 671 sq. οὐνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἰξία λευκὰ βαλόντες
 Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν.

Nemo facile fidem habebit Bergkio contendenti *Μηλίου* h. l. dictum esse pro *Μηλιῶς* sive *Μηλιακοῦ*. Recte, modo locus sanus sit, Hartung interpretatur de mari circa *insulam Melum*. Nolo tamen diffiteri mire dictum esse *φερόμεσθα Μηλίου ἐκ πόντου*, ubi expectaveris *Μηλίῳ ὃν πόντῳ* (Cf. Sol. 12, 48 sqq.), vel potius, quia etiam sine tempestate nox obscura esse potest et requiritur fere tempestatis diserta mentio, suspiceris poetam dedisse:

χρεμερίῳ ὃν πόντῳ νύκτα διὰ θνοφερήν.

Sed alia sunt, quae in pulcherrima elegia offendunt. Media enim allegoria subito post vs. 676 frigidissime interrumpitur hoc disticho:

*χρήματα δ' ἀρπάζουσι βίη, κόσμος δ' ἀπόλωλεν,
δασμὸς δ' οὐκ ἐτ' ἴσος γίνεται ἐς τὸ μέσον,*
quo praeterea male divelluntur, quae arctissime iungenda sunt: *κυβερνήτην μὲν ἔπαυσαν* et *φορτηγοὶ δ' ἀρχουσι.*

Interpolatoris esse hos versus, allegoriam interpretantis, vix dubito. Frustra corriguntur. Cum priore cf. vs. 346.

Sed pauca agenda superesse animadverto in praegressis. Nam haud sane immerito viri docti haeserunt in vss. 649 sqq.:

*Ἄ δειλὴ πενίη, τί ἡμοῖς ἐπικειμένη ὥμοις
σῶμα καταισχύνεις καὶ νόον ἡμέτερον;
αἰσχρὰ δέ μ' οὐκ ἐθέλοντα βίη καὶ πολλὰ διδάσκεις
ἰσθλὰ μετ' ἀνθρώπων καὶ κάλ' ἐπιστάμενον.*

Sed iniuria vs. 651 pro intensiva particula *καί*, quam libri habent, ex Stobaeo receptum est *κακά*, nec magis probaverim Hartungi coniecturam *καὶ δειλά* pro *καὶ πολλά*, quod sanissimum est. Mihi, partim cum Emperio, alterum distichon sic constituendum videtur:

*αἰσχρὰ γὰρ οὐκ ἐθέλοντα βίη καὶ πολλὰ διδάσκεις
ἰσθλὰ μετ' ἀνθρώπων καὶ κάλ' ἐπιστάμενον.*

Aliquid vidit van der Mey in vss. 659 sq., sed, ut Homericus Agamemnon, *οὐ τέλος ἔκετο μύθων*. Libri habent:
οὐδ' ὁμῶσαι χρῆ τοῦθ' ὅτι μήποτε πρήγμα τόδ' ἔσαι

θεοὶ γὰρ τε νημεσῶσ', οἷσιν ἔπεισι τέλος·
καὶ πρῆξαι μέντοι τι· καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸν ἔγεντο
καὶ κακὸν ἐξ ἀγαθοῦ.

Nam sollerter quidem civis meus intellexit in μέντοι τι latere *posse* participium μέλλοντι, sed minus recte, deleta distinctione, inde suspendit sequentia verba: καὶ ἐκ κακοῦ κτέ. Etenim recte quidem dicitur: τῷ πράττοντι ἐκ κακοῦ ἐσθλὸν γίγνεται, sed non item: τῷ πράξαι μέλλοντι. Quare locum sic scribere malim:

οὐδ' ὁμῶσαι χρὴ τοῦτ', οὐ μήποτε πρῆγμα τόδ' ἔσαι·
θεοὶ γὰρ τοι νημεσῶσ', οἷσί τ' ἔπεισι τέλος
καὶ πρῆξαι μέλλοντι· κτέ.

sive eodem sensu: καὶ πρῆξαι μέλλοις τι κτέ. *Ne iura: numquam hoc vel illud fiet* (dives es: non ero pauper; es pauper: non ero dives); *nam profecto deorum invidiae aequae obnoxiae sunt res iam perfectae quam quas agere meditaris: ut e malo bonum, sic e bono fit malum cett.* Vs. 1 οὐ pro ὅτι et 2 τοι pro τε debetur Hermannō¹⁾. Praeter locos, quos iam comparavit Welcker, imprimis conferantur Archilochi fr. 74: *χρημάτων δ' ἄελπτον οὐδὲν ἐστίν οὐδ' ἀπώμοτον κτέ.* et Sophoclis Antig. vs. 388: *ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἐστ' ἀπώμοτον.*

Vs. 689 sq.:

Οὐ χρὴ πημαίνειν ὃ τι μὴ πημαντέον εἶη,
οὐδ' ἔρδειν ὅτι μὴ λώιον ἢ τελέσαι.

Bergkio corrigendum videtur:

οὐ χρὴ δειμαίνειν ὃ τι μὴ δειμαντέον εἶη,
mihī: οὐ χρὴ σημαίνειν ὅτι μὴ σημαντέον εἶη, ut fiat
sensus: *non oportet (aliis) imperare quae imperanda non sunt, neque (ipsum) facere, quae non sunt facienda.*

Vs. 699 sqq.:

πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἡδε,
πλούτειν τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος,

.

1) Causa erroris esse potuit ambiguitas verborum: οἷσι τέλος, quae relata ad θεοὶ significent: *pene quos est rerum eventus.* Pindarus: ἐν θεῷ τέλος.

713 οὐδ' εἰ ψευδεῖα μὲν ποιοῖς ἐνύμοισιν ὁμοῖα,
 γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
 ὠπύτερος δ' εἴησθα πόδας ταχέων Ἀρπυιῶν κτέ.

Ingeniose Hecker:

γλῶσσαν ἔχων ἀγανὴν Ὀρφέος ἀντιθέου,
 cui coniecturae sane libenter acquiescerem, ni dubitationem
 iniiceret mutationis gravitas. Fieri enim potest, ut post vs. 713
 distichon interciderit, in cuius vs. priore magni alicuius poetae
 antiqui nomen memoraretur, posterioris autem sensus fuerit:

Sive in concione quae velles hominibus persuaderes.

Ita enim rectissime sequeretur:

γλῶσσαν ἔχων ἀγαθὴν Νέστορος ἀντιθέου,
 ut habent codices. Quare potius lacunam statuerim.

Contra vs. 731 sqq. vide ne gravi laborent interpolatione,
 quam indicabo scribendo:

Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα [τοῖς μὲν ἀλιτροῖς,
 ὕβριν ἀδεῖν καὶ σφιν τοῦτο γένοιτο φίλον
 θυμῷ, σχέτλια ἔργα μετὰ φρεσὶν] ὅς τις ἀθήνης
 ἐργάζοιτο, θεῶν μηδὲν ὀπιζόμενος,
 αὐτὸν ἔπειτα πάλιν τῖσαι κακὰ κτέ.

Et enim, ut taceam miras sermonis ambages inextricabilem-
 que loci structuram, quam Bergk expedire conatus est admit-
 tenda lacuna post verba ὕβριν ἀδεῖν, prorsus non intellego
 quid sit σχέτλια ἔργα μετὰ φρεσὶν ἐργάζεσθαι. Nam
 scio quid sit μετὰ φρεσὶ μερμηρίζειν, βάλλεσθαι,
 sed μετὰ φρεσὶν ἐργάζεσθαι plane absurdum est. Quod si
 mihi dederis, fortasse mecum facies rescribenti:

Ζεῦ πάτερ, εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλον, ὅς τις ἀλιτρά¹⁾

ἐργάζοιτο κτέ.

Sed ecce vs. 737 sqq.:

1) ἀλιτρά exempli gratia scripsi. Nam aliud quid sub ἀθήνης latere proba-
 bile est. Quod Bergk ex Hesychio reposuit ἀθειρής, admissa mea litura, non
 amplius convenit, nec ἀθειρῇ fortasse satis Graecum est. Num δὲ ἀθέμινα?
Melius tute reperi, me missum face!

παῖδες δ', οἷτ' ἀδίκου πατρὸς τὰ δίκαια νοεῦντες
 ποιῶσιν, Κρονίδη, σὸν χόλον ἀζόμενοι,
 ἐξ ἀρχῆς τὰ δίκαια μετ' ἀσοῖσιν φιλέοντες,
 μὴ τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων.

iterum criticis aqua haeret. Coniecturas vide apud Bergkium, quibus adde hanc meam:

παῖδας δ', οἷτ' ἀδίκου πατρὸς τὰ δίκαια γεγῶτες
 ποιῶσιν, Κρονίδη, σὸν χόλον ἀζόμενοι,
 ἐξ ἀρχῆς τε τὰ καλὰ μετ' ἀσοῖσιν ¹⁾ φιλέοντες,
 μὴ τιν' ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων.

Cf. vs. 688.: οἱ δὲ τὰ καλὰ ζητοῦσιν κτέ.

Vs. 743 sqq.:

καὶ τοῦτ' ἀθανάτων βασιλεῦ, πῶς ἐσι δίκαιον,
 ἔργων ὅς τις ἀνὴρ ἐκτός ἐὼν ἀδίκων,
 μὴ τιν' ὑπερβασίην κατέχων μῆδ' ὄρκον ἀλιτρόν,
 ἀλλὰ δίκαιος ἐὼν μὴ τὰ δίκαια πάθῃ;

Quo sensu dicatur ὑπερβασίην et ὄρκον κατέχειν non exputo. Cogitavi de reponendo κείθων, sed fortasse aptius est:

μὴ τιν' ὑπερβασίην σέργων μῆδ' ὄρκον ἀλιτρόν.

Sine caussa Hecker tentavit vs. 786:

καὶ μ' ἐφίλεον προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον,
 requirens ἐπερχόμενοι. Cf. vs. 278:

καὶ συγέουσ' ὥσπερ πτωχὸν ἐπερχόμενον,
 et Ibyoi fragm. II, vs. 3: ἧ μὲν τρομέω νιν ἐπερχόμενον.

Nec quicquam corrigendo profectum est vs. 800:

ἀλλ' ὅς λώιος ὅς μὴ πλεόνεσσι μέλοι,
 ubi si, quod dubito, Heimsöth recte poetae mentem assecutus
 est, plus iusto saltem novavit rescribendo:

ἀλλ' ὅς λώιος ὅς δὴ πλεόνεσσιν ἄδοι,
 quandoquidem sensu parum aut nihil diverso scribas:

ἀλλ' ὅς λώιος ὅς δὴ πλεόνεσσι μέλοι.

Cf. 1819 sq.

Vs. 790 sqq. prorsus necessaria videtur Vineti emendatio

1) ἐσθλοῖσιν probabiliter Hecker.

ἀν' ἐρατῆς σοφίης pro ἀντ' ἀρετῆς σοφίης τ', quia servata
hac lectione plane supervacua sunt verba :

καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἐσθλὸν ἔχοιμι νόον,
in quo vs., ni quid peccatum a scribis, τῶν more epico valet τούτων.

Vs. 811 :

χερῆμ' ἔπαθον θανάτου μὲν αἰκίος οὔτι κάκιον.

Nota iota comparativi more Atticorum productum, quod rarius
fit apud elegiacos. Cf. 21, 262, 411. Alterum in Theognideis
exemplum legitur vs. 1175, quem tamen versum spurium esse
infra ostendere conabor. Similiter κάλλιον reperies apud Simo-
nidem epigr. 142, 3, et κάκιον in Archilochi disticho fr. 13.

Frustra in dubium vocata videtur tradita lectio ¹⁾ vs. 819 :

ἐς πολὺ ἀρητον κακὸν ἵκομεν.

Nam propter duplicem vim verbi ἀρᾶσθαι formatum inde
adiectivum pari iure in bonam quam in malam partem dici
potuisse probabile est.

Vs. 826 sq. : γῆς δ' οὗρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς,

ἦ τε τρέφει καρποῖσιν ἐν εἰλαπίναις φορέοντας

ξανθῆσιν τε κόμαις πορφυρέους σιφάνους.

Bello cives eo redacti erant, ut agri fines e foro conspice-
rentur, qui olim largo proventu effecerat, ut lautis conviviis et
comissionibus indulgere possent. Hinc vide ne verius sit :

γῆς δ' οὗρος φαίνεται ἐξ ἀγορῆς,

ἦ τ' ἔτρεφεν καρποῖσιν κτέ.

1) His ipsis diebus percurrenti novissimam TERENTI editionem, quam curavit
Franciscus Umpfenbach — doctum sane opus et laboriosum! — mirum
mihi accidit, nondum intellectum esse vitio carere Syri verba ad Sannionem in
Adelphis II 2, 15 sq. :

Age novi turum animum: quasi iam usquam tibi sint viginti minae,

dum huic obsequare. — praeterea autem te aiunt proficisci Cyprum cett.

Sensus enim, nisi egregie fallor, hic est: Scio quid tacite tecum colloquaris,
nempe hoc: noli, Sannio, huius (Syri) verbis habere fidem nec putare tibi, dum
huic (Aeschini) obsequaris, iam paratas esse viginti illas minas. — Ea cogitatio
propter iter, quod Cyprum suscepturus es, male te habet; ubi tamen illinc, ut
spero, redieris, *hoc ages*, i. e. ut reddatur tibi pecunia. Perversa Donati inter-
pretatio in errorem induxerat summum Bentleium.

Deinde rectissime Schneidewin: *ξανθαῖς ἀμφὶ κόμαις*, et in sqq. ingeniosissime Berk.: *ἀλλ' ἄγε δὴ ἔγνυτι κείρε κόμην*.

Fortasse vulgata sic defendi potest 831 sq.:

πίστει χρέματ' ὄλεσσα, ἀπιστίῃ δ' ἐσάωσα·

γνώμη δ' ἀργαλή γίνεται ἀμφοτέρων,

ut *γνώμη* sit sententia, quam is pronuntiat, qui iudex sedet inter fidem et perfidiam. Ahrens *μνήμη* coniecit.

Nec fortasse quicquam novandum in disticho vs. 843 sq.:

ἀλλ' ὁπόταν καθύπερθεν ἔων ὑπένερθε γένηται,

τουτάνις οἴκαδ' ἴμεν παυσάμενοι πόσιος,

modo imperite excerptum existimemus, ut subiectum e praegressis petendum fuerit ὄροφος, quod malim suspicari quam scribendum esse: *ἦν δ' ὄροφος καθύπερθεν κτέ.*

Vs. 861 sq.:

οἳ με φίλοι προδιδοῦσι, καὶ οὐκ ἐθέλουσι τι δοῦναι

ἀνδρῶν φαινομένων κτέ.

Bene olim emendatum est *ἄζρων*, sed miror neminem hae-
sisse in verbis *τι δοῦναι*, quia aliud fere postulant opposita:

ἀλλ' ἐγὼ αὐτομάτῃ

ἐσπερίῃ τ' ἔξιμι κτέ.

Incerta tamen emendatio: nam possis quidem: *καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ἔτι φοιτᾶν*, sed pari iure alia fortasse coniici poterunt. In novitio carmine non sollicitaverim cum Heimsoethio vs. 864: *ἦμος ἀλεκτρούωνων φθόγγος ἐχειρομένων*. Vide Bergk, p. 1374 ed. III.

Vs. 869 sqq.:

Ἐν μοι ἔπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν

χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα χαμαιγενέων,

εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω οἳ με φιλεῦσιν,

τοῖς δ' ἐχθροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμ' ἔσομαι.

Emperii coniectura: *ἀθανάτων δώματ' ἀειγενέων* et per se parum venusta est et iusto longius a codicis optimi scriptura recedit. Accedit quod locutio *ἀνθρωποι χαμαιγενεῖς* doctior est, quam quae in librariorum cerebris nata esse possit.

Cf. Hymn. in Ven. 108 aliique loci, quos Passovi lexicon suppeditabit. Aliquanto sane lenius possis:

ἀνθρώπων θαῦμα χαμαιγενέων,

ut expressum sit Homericum *θαῦμα βροτοῖσι*. Nescio tamen an nihil mutandum sit, sed *δεῖμα* referendum non ad *οὐρανός*, verum ad universam sententiam praecedentem, scil. *τὸ ἐμπεῖν τὸν οὐρανόν*, de quo dicendi scribendique more nota sunt omnia. Num tantopere mirandum, homines poetae aequales, quae erant simplicitate primaeva, terrae motibus diluviis gravibusque tempestatibus perterritos subinde timuisse, ne *terra igni misceretur, fractus illaberetur orbis*, sublime illud candens, quod Homeri ad exemplum *aeneum* poeta vocat, in terram descenderet, rediretque, non *grave seculum Pyrrhae*, sed chaos antiquum, quod fuit aut non fuit ante fabricationem mundi?

Contra procul dubio iure tentantur haec vs. 865 sqq.:

*πολλοῖς ἀχρήσοισι θεὸς δίδοι ἀνδράσιν ὄλβον
ἰσθλόν, ὃς οὐτ' αὐτῷ βέλτερος οὐδ' ἐν ἑῷ
οὔτε φίλοις· κτέ.*

Apte Bergk *οὔτε πόλει*, quod tamen a tradita scriptura nimium distat. Lenius enim possis:

*ὃς οὐτ' αὐτῷ βέλτερος οὔτε γένει (sive γόνῳ)
οὔτε φίλοις· κτέ.*

Substantivum *γόνος* interdum collective poni eodem sensu quo *γένος* notius est, quam quod exemplis demonstrem, quae cupienti quodvis lexicon suppeditabit.

Verum prae ceteris omnibus lenitate se commendabit haec corrigendi ratio:

— *ὃ κ' οὐτ' αὐτῷ βέλτερος οὐδ' ἐν ἑοῖ
οὔτε φίλοις· κτέ.*

Ad articuli usum pro relativo cf. Iliad. A. 388.

Nimium Mutinensi libro Bergk tribuisse mihi videtur vs. 884:

θωρηχθεὶς δ' ἔσται πολλὸν ἐλαφροτέρως,
ubi deteriores optime dant *ἐλαφρότερος*. Quis, ut hoc utar, sicubi permittente metro scriberetur *ἔσται πολλὸν ῥαδύνως*, non statim vel sine codicibus corrigeret *ῥαδύν*? In his minu-

tiis nullam esse libris manuscriptis auctoritatem, nimis saepe iterari non potest.

Vs. 903 sqq.:

*Ὅσις ἀνάλωσιν τηρεῖ κατὰ χρήματα θηρῶν
κυδίσην ἀρετὴν τοῖς συνειῶσιν ἔχει.*

In iis quae coniecta sunt nihil est, quod ullam habeat speciem, praeter Bergkii suspicionem *Θήρων*, quam tamen falsam esse evincunt vs. 923 sqq.: *οὕτω Δημόκλεις* (malim *Δημόκλεις*) *πτε*. Nihil enim est ex mea quidem sententia evidentius quam hos, vss. ex eadem elegia petitos esse cum superioribus. Quare, repudiata speciosa illa propter remedii lenitatem coniectura, conicio:

*Ὅσις ἀνάλωσιν τηρεῖ κατὰ χρήματ' ἀθειρέως,
κυδίσην ἀρετὴν τοῖς συνειῶσιν ἔχει.*

Videatur Etymol. M.: *ἀθειρέως* ἀκριβῶς, καὶ ἀθειρές, τὸ ἀκριβές.

Miror autem nil mali criticos odoratos esse vs. 923 sqq., quos scriptos mallet in hunc modum:

*Οὕτω, Δημόκλεις, κατὰ χρήματ' ἄριστον ἀπάντων
τὴν δαπάνην θέσθαι καὶ μελέτην σχεθέμεν.
οὔτε γὰρ ἂν προκαμῶν ἄλλω κάματος μεταδοίης,
οὔτ' ἂν πτωχεύων δουλοσύνην ταλάσαις,*

vel lenius etiam *ταλάοις* (sive potius more Ionico *ταλέοις*?), si verbi *ΤΑΛΑΩ* aliam formam praeter Aoristum, in usu fuisse constaret. Codices: *δουλοσύνην τελέοις*, quod quid h. l. significare possit non satis capio. Et *δουλοσύνην* tametsi depravatum esse non spondeo, quia mendicitas veram hominibus libertatem eripere negari non potest: praefeream tamen, si in aliquo libro ita scriptum exstaret, *χρημοσύνην* vel *πλαγκτοσύνην*.

Quod malim *σχεθέμεν* pro *ἐχέμεν*, haec causa est, quod post *θέσθαι* non intellego cur, non vetante metro, poeta diversorum temporum Infinitivis uti maluerit. Deinde non male fortasse van der Mey p. 46 post *σχεθέμεν* inserendum iudicat distichon vs. 559 sq.:

ὄψε σε μήτε λίην ἀφνεὸν κτεάτεσσι γενέσθαι,
μήτε σέ γ' ἐς πολλήν χρημοσύνην ἐλάσαι.

Iterum haereo vs. 927:

οὐδ' εἰ γῆρας ἴκοιο, τὰ χρήματα πάντ' ἀποδραίη,
qui vs. mire excipit praegressum, ubi iam paupertatis mentionem factam esse videmus; ne dicam voculam ἄν male desiderari. Videant alii.

Vs. 947 sq.:

Πατρίδα κοσμήσω, λιπαρὴν πόλιν, οὐτ' ἐπὶ δῆμῳ
τρέψας οὐτ' ἀδίκους ἀνδράσι πειθόμενος,
Solonis esse suspicor. Ἀδικοὶ ἄνδρες, qui h. l. opponuntur δῆμῳ (hos ipsos κακούς et δειλοὺς vocat Theognis, hisque omne iniustitiae genus tribuit), oligarchi esse videntur. Solon neque illi neque his patriam suam tradens (Cf. Sol. fr. 4, 5, 36, 37) legibus eam ornavit. Λιπαρὴ πόλις apte dicuntur Athenae. Est ἀφ' ὧν τιμὴ illa, quam salse ridet Aristophanes. Cf. Pindarus Nem. IV 29; Isthm. II 30. Notum est omnibus pulcherrimum illud Pindari carminis fragmentum, quod comicus innuit (fr. 54):

ᾧ τὰι λιπαραὶ καὶ ἰστέφανοι καὶ αἰοίδιμοι

Ἑλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθῆναι, δαιμόνιον πολίεθρον.
Adde Eurip. Iph. T. 1130, Alc. 454, Tro. 801, Arist. Eq. 1327, Acharn. 639 sq., Nub. 300. Non tamen idcirco nego alias quoque urbes a poetis eodem epitheto ornatas fuisse.

Vs. 949—954, quos, recte vetante Bergkio, infelicissima coniectura coniectior felicissimus Hecker Soloni tribuebat, si qui alii mentiuntur nomen Theognidis, cuius aevum arguti eiusmodi lusus et aenigmata minime sapiant. Lubrici arguementi esse dudum animadversum est a viris doctis. Cum aliis nonnullis digniora sunt altero illo elegiarum libro, de quo supra dictum est. Duo ultimi versus:

πρήξας δ' οὐκ ἔπρηξας, καὶ οὐκ ἐτέλεσσα τελέσσας,

δρήσας δ' οὐκ ἔδρησ', ἥνυσσα οὐκ ἀνύσας

quater eandem rem, de qua cf. Welcker, sat inepte significare videntur.

Vs. 966 vere van der Mey:

κρύπτουσιν, θέμενοι θυμόν ἐφημέριον.
pro: κρύπτουσ', ἐνθέμενοι κτέ.

Vs. 973 sqq.:

Οὐδείς ἀνθρώπων, ὃν πρῶτ' ἐπὶ γαῖα καλύψῃ
εἰς τ' Ἑρεβος καταβῇ, δώματα Περσεφόνης,
τέρπεται οὔτε λυγρῆς οὔτ' αὐλητῆρος ἀκούων,
οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἔσσειράμενος.

Ultimus quem adscripsi versus non nisi levibus mendis affectus videtur, quae facile eluas scribendo:

οὔτε Διωνύσου δῶρ' ἔτ' ἀειρόμενος.

Et requiri Praesens tempus iam intellectum est a Schaefero et Bergkio, quorum hic usum verbi αἰρεσθαι hac in re egregie demonstravit ad vs. 500 sq. Qui autem versus hunc excipit:

ταῦτ' ἔσορῶν καρδίην εὖ πείσομαι κτέ.

interpreti nimium molestus est, siquidem non intellegitur, quid sit εὖ πάσχειν τὴν καρδίαν. Ni fallor, poeta more Graecis perfamiliari cor suum alloquitur, canens:

ταῦτ' ἔσορῶν, καρδίην, εὖ πείσομαι, ὅφρ' ἔτ' ἐλαφρά
γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρεμέως προφέρω.

Cf. Eurip. Med. 1242; Alc. 840, 1056; Ar. Ach. 484, 449, 479. Et quis ignorat Homericum illud: τέτλαθι δὴ, καρδίην, aut: εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν, quod non debuerat Bekker ubique locorum obliterare scribendo: ἐὼν μεγαλήτορα θυμόν? Ipse noster vs. 695:

Οὐ δύναμαί σοι, θυμέ, παρασχεῖν ἄρμενα πάντα.

Cf. 1029: Τόλμα, θυμέ, κακοῖσι κτέ.

Hiatum in arsi ante caesuram legitimum esse, supra iam vidimus. Quem ipsum reformidantes fortasse magistelli huic versui intulerunt Accusativum.

Difficilior ad emendandum est vs. 1011 sq:

κακὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἐλέγχει

οὐλόμενον, κεφαλῆς δ' ἄπτεται ἀκροτάτης,

ubi admodum mihi placeret ingeniosa Piersoni coniectura ἐπείγει, nisi vocola ἐπὶ praecederet. Quippe ἐπεπείγειν Graecis ignotum est. Neque ab omni parte satisfacit, quod in mentem mihi venit:

κακὸν δέ τι γήρας ἐπείγει

οὐλόμενον,

ut iungenda sint vocabula κακὸν τι — οὐλόμενον, quae sit appositio substantivi γήρας. Quae praeterea haud inepte conii-
cias κακὸν δ' ἐπὶ γήρας ἐσέρρει, vel ἐρείδει (quod minime displicet), non sunt tamen ea lenitate, ut tuto recipi queant. Nullam autem novi leniorem medicinam, quam haec est:

κακὸν δ' ἐπὶ γήρας ἔλεγχος

οὐλόμενον κτέ.

Medicam manum expectant quoque vs. 1013 sqq.:

Ἄ μάκαρ εὐδαίμων τε καὶ ὀλβιος, ὅσις ἀπειρος
ἄθλων εἰς Ἀΐδεω δῶμα μέλαν καταβῆ,
πρὶν τ' ἐχθροὺς πτήξαι καὶ ὑπερβῆναι περ ἀνάγκη,
ἔξετάσαι τε φίλους, ὅντιν' ἔχουσι νόον.

Leniter sane Bergk ὑπερβλήναι, sed quid sit ignoro. Num voluit ὑπερβληῖσθαι? An ὑπερβληθῆναι, omiessa vocula περ? Mihi se obtulit sive ὑπεκσῆναι, sive ὑπεκβῆναι, nec tamen haec plane satisfaciunt, ut prorsus satisfacit:

πρὶν τ' ἐχθροὺς πτήξαι καὶ ἐπευφρῆναι κτέ.

Cf. 1033: μηδὲ φίλους ἀνία

μηδ' ἐχθροὺς εὐφραίνει κτέ.

Incertior est emendatio vss. 1055 sqq.:

Ἀλλὰ λόγον μὲν τοῦτον ἔασομεν, αὐτὰρ ἐμοὶ σὺ
αὔλει, καὶ Μουσῶν (l. Μουσείων) μνησόμεθ' ἀμφοτέροι.
αὐται γὰρ τάδ' ἔδωκαν ἔχειν κεχαρισμένα δῶρα
σοὶ καὶ ἐμοὶ . . . μὲν δ' ἀμφιπερικτίσιν.

Eruditorum (quorum coniecturas vide apud Bgk.) solus veram Ahrens iniit emendandi viam, literas μὲν δ' in codice Muti-
nensi Infinitivi alicuius terminationem servasse intellegens. Nec displicet eius emendatio: (μελέ)μεν δ'. Mihi et illud in mentem venerat, et hoc:

σοὶ καὶ ἐμοί, (δρεπέ)μεν δ' ἀμφιπερικτίσιν.

Lenis medicina parata est vs. 1077 sq.:

ὄρφνη γὰρ τέταται· πρὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι
οὐ ξυνετὰ θνητοῖς πείρατ' ἀμυχανίης.

Distinctionem post *τέταται* recte delet Bergk, scribens:

ὀρῶν γὰρ τέταται πρὸ τέλους μέλλοντος ἔσεσθαι,
καὶ οὐ ξυνετὰ κτέ.

Sed vix cuiquam probabit suum: *τέλος μέλλον* ἔσεσθαι. Ut nihil dicam de dictionis insolentia, requiritur sola *futuri* mentio: Scripserim:

ὀρῶν γὰρ τέταται πρὸς (s. ποτὶ) τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι,
καὶ οὐ ξυνετὰ κτέ.

De hoc usu praepositionis videatur Matthiae Gr. Gr. § 590.

Vis illata est Grammaticae Graecae magis ab editoribus quam a librariis vs. 1088, ubi edendum fuerat:

ναίειτ' ἐπ' Εὐρώτῃ καλλιρῶν ποταμῷ,
non Εὐρώτῃ, ut editur. Cf. 1209. Animadversione dignissimi sunt duo vss. sequentes ad pernoscendam Graecorum indolem:

εἴ ποτε βουλευσῶμι φίλῳ κακόν, αὐτὸς ἔχοιμι.

εἰ δέ τι κείνους ἐμοί, δὲς τόσον αὐτὸς ἔχοι.

Speciosior propter literarum similitudinem quam verior mihi quidem videtur coniectura, qua van der Mey p. 51 tentavit vss. 1097 sqq.:

Ἦδη καὶ πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι ὥσε πετεινόν
ἐκ λίμνης μεγάλης, ἄνδρα κακόν προφυγών,
βρόγχον ἀπορρήξας· σὺ δ' ἐμῆς φιλότητος ἀμαρτῶν
ὑπερον ἡμετέρην γνώση ἐπιφροσύνην.

„Cum qua avi „ait” sententia postulat ut poeta se compareret?” Respondeo, non postulare sententiam, ut cum peculiari quadam ave se comparet, quia ad declarandam celeritatem avium in genere comparatio sufficit, id quod et res ipsa et sescenta apud poetas exempla demonstrant. „Nonne” ita pergit vir doctus „cum ea quae ceteras superet velocitate? — „mihi videtur poeta voluisse πετεινόν ἐκ Λιβύης.” At struthiocamelum poetam non voluisse ipse diserte significat verbis πτερύγεσσιν ἐπαίρομαι, quod in omnes ceteras aves aliquanto melius quadrat quam in struthiocamelum, quippe quem *cursu*, non *volatu*, celerem esse satis constet. Ipse iam vidit mire dictum esse Λιβύῃ μεγάλῃ, quod tamen sequiore,

qua vixerit, poeta aetate utcumque excusare conatur. At neque de illa aetate quicquam constat, et similia e sequioris aevi scriptoribus, ut aliqua coniecturae fides nasceretur, fuerant afferenda. Obstat idem *μεγάλη* aliis quoque coniecturis velut Bergkianae *ἐκ λινέης μεγάλης*, Hermannianae *ἐκ λόχμης μ.* Quod in III ed. coniecit Bergk *ἐκ ξυλίνης καλιῆς* aliquam certe speciem haberet, nisi sequerentur verba *βρόγχον ἀπορρήξας*, (quae, transposito disticho 1101 sq. ante distichum 1099 sq., male hinc divellit van der Mey l. l.; nam ita idoneo sensu illa verba carebunt). Aves enim caveis inclusae, nusquam gentium, opinor, praeterea resti alligantur. Collato loco Aristophaneo ex Avibus vs. 525 sqq.:

πᾶς τις ἐφ' ὕμιν ὀρνιθευτῆς
ἴσῃσι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους,
ἔρκη, νεφέλας, δίκτυα, πηκτάς,

hoc, nisi fallor, apparet sermonem esse de ave, qui laqueo, in quem incidit, rupto aucupem effugiens pennis se tollat sublimem. Quare ambabus amplecterer huiuscemodi lectionem:

Ἦδη καὶ περὶ γεσσὶν ἐπαίρομαι ὥς πετεινόν
εἰς αἶθρην μεγάλην, ἄνδρα κακὸν προφυγών,
βρόγχον ἀπορρήξας κτέ.

At parum huic emendationi favet librorum scriptura, quapropter fortasse non reiiciendum, quod propius ad literam suspicatus est Orelli: *ἐκ λυμῆς μεγάλης*, ita tamen, ut simul virgula transponatur post *πετεινόν*. Cf. Aristoph. Av. 1080, ubi chorus haec de Philocrate, cognomine Struthio:

εἴτα φουσῶν τὰς κίχλας δείκνυσι καὶ λυμαίνεται,
τοῖς τε κοψίχοισιν εἰς τὰς ῥῖνας ἐγγεῖ τὰ πτερά,
τὰς περισεράς θ' ὁμοίως ξυλλαβῶν εἰρξας ἔχει,
κάπαναγκάζει παλεῦναι δεδεμένας ἐν δικτυῷ.

Tales igitur *λύμαι* miseris avibus captis imminebant. Poetam igitur hoc dicere arbitror: *ceu avis, quae rupto laqueo aucupem contumeliosamque sortem effugit, ego te effugi: tu vero amissa mea amicitia, posthac meam prudentiam agnosces; i. e. intelliges, quam prudenti amico privatus sis.* Cf. Camerarius

apud Welckerum (vs. 1250). Inter hunc vs. et sequens distichon nonnulla excidisse planissime assentior Bergkio. Cum verbis *βρόγχον ἀπορρήξας*, quo magis appareat ad fugientem pertinere, non (ut visum est disticho transponenti Meyo) ad eum qui fugam suasit, comparentur vss. 259 et 459.

Vs. 1129 sqq.:

Ἐμπίομαι, πενίης θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνων
οὐδ' ἀνδρῶν ἐχθρῶν, οἳ με λέγουσι κακῶς.
ἀλλ' ἦβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἐπιλείπει 1),
κλαίω δ' ἀργαλέον γῆρας ἐπερχόμενον.

Depravatum esse vocabulum *ἐμπίομαι* arguit tum correpta vocalis iota, nam veteris poetae hos versus esse nemo dubitabit (cum Bergkio Mimnermo tribuerim), tum ipsa loci sententia, quam *potandi* mentionem respicere suadere mihi videntur verba opposita vs. 1131. Accedit, quod tam Stobaei libri quam optimus codex Theognidis non *μελεδαίνων* exhibent, sed *μελε-δαινώ*. In solo Mutinensi legitur *ἐμπίομαι*, in alio teste Bergkio est *ἐλπίομαι*, vulgo *εἰπίομαι*, apud Stobaeum *οὐδ' ἐγὲ μήν*. Fortasse latet nomen aliquod proprium. Conieci:

Ἐλπιδίη, πενίης θυμοφθόρου οὐ μελεδαίνω.

Quod nunc longe praefero aliis, quae olim placebant mihi, coniecturis velut *δάκρυμ' ἐμῆς* vel *καίομ' ἐμῆς* — *μελε-δαινών*.

Vs. 1133 sq.:

Κύρνε, παροῦσι φίλοις κακοῦ καταπαύσομεν ἀρχήν,
ζητῶμεν δ' ἔλκει φάρμακα φυομένω.

In *παροῦσι* viri docti alius aliud latere suspicati sunt. Mihi lenissima mutatione scribendum videtur:

Κύρν', ἐτάροις φίλοις κτέ.

Cf. vss. 95, 113, 529, 753. Formam librariis minus cogni-

1) Non spondeo *ἐπιλείπει* vitio carere. Nempe *γῆρας ἐπερχόμενον* non-dum prorsus *deficit*, sed *ἀπέρχεται*. Quare vide, ne poeta potius scripsisse censendus sit:

ἀλλ' ἦβην ἐρατὴν ὀλοφύρομαι, ἥ μ' ἀπολείπει.

Contrarium errorem supra castigavi pag. 4.

tam magis quam alteram erroribus obnoxiam fuisse non est quod miremur.

Interpolatorem agnoscere mihi videor vs. 444 sqq.

Γνώμην, Κύρνε, θεοὶ θνητοῖσι διδούσιν ἄριστον

- *ἀνθρώποις· γνώμη πείρατα παντὸς ἔχει,
ὃ μάκαρ, ὅστις δὴ μιν ἔχει φρεσίν, ἢ πολὺ κρέσσων
ὑβριος οὐλομένης λευγαλέου τε κόρου.*

[ἔξι, κακὸν δὲ βροτοῖσι κόρος, τῶν οὔτε κάκιον·

πᾶσα γὰρ ἐκ τούτων, Κύρνε, πέλει κακότης].

Nam frustra corrigi arbitror versus exiles simul et prave argutos, qui minime sapiunt gravem illam simplicitatem, qua insignis est poetae Megarensis oratio.

Antiqua scriptura male a librariis intellecta videtur vs. 1187, quem sic scripserunt:

Οὔτις ἄποινα διδούς θάνατον φύγοι κτέ.

quum debuissent:

Οὔτις ἄποινα δούς θάνατον φύγοι κτέ.

Nempe, quum legeretur *ΑΠΟΙΝΑΝΔΟΤΕ*, legi putarunt *ΑΠΟΙΝΑΔΙΔΟΤΕ*.

Gravius vitium contraxere vs. 1191 sqq.:

Οὐκ ἔραμαι κλισμῷ βασιλῆϊ ἐγκατακεῖσθαι

τιθινώς, ἀλλὰ τί μοι ζῶντι γένοιτ' ἀγαθόν.

ἀσπάλαθοι δὲ τάπησιν ὁμοῖον εἶναι θανόντι·

τὸ ξύλον ἢ σκληρόν γίγνεται ἢ μαλακόν.

„Post hunc versum” ait Bergk „videtur pentameter cum „hexametro excidisse: nam haec fuerit sententia: si quis mortuus est, nihil refert: τὸ ξύλον εἰ σκληρόν γίγνεται ἢ μαλακόν, nam ita scribendum puto.” Vix crediderim, quia ξύλον corpori vivo semper *durum* est, ita ut de mortuo poeta vix ita loqui potuisse existimandus sit. Quare ipsum vocabulum ξύλον corruptum esse iudico. Quod sensisse videtur Heimsöth, qui ingeniose, ut solet, vix tamen recte, suspicatur:

τῷ ζῶντι σκληρόν γίγνεται ἢ μαλακόν.

Ego teneo, quod dudum conieci:

τῷ δ' οὐδὲν σκληρόν γίγνεται ἢ μαλακόν.

Prorsus incerta est emendatio versuum 1201 sq. :

οὐδέ μοι ἡμίονοι κύφων' ἔλκουσιν ἀρότρον,
τῆς ἄλλης μνηστῆς εἵνεκα ναυτιλίας.

Nam praeter coniecturas, quas recensuit Bergk, haud improbabiliter possis aut: τῆς ἄλλης ἐπὶ γῆς εἵνεκα ναυτιλίας aut: αἰὲν ἀλάστῃς τῆσδ' εἵνεκα ναυτιλίας. Vs. 1200 εὐαλδεῖς pro εὐανθεῖς vere Hecker, ni fallor. Mihi in mentem venerat εὐθηλεῖς, sed illud praefero.

Fieri potest, ut supra pag. 14 calumniatus sim poetam, qui hodie scripsisse creditur vs. 1247 sq.:

φρόντισον ἔχθος ἐμὸν καὶ ὑπέρβασιν, ἴσθι δὲ θυμῷ
ὥς σ' ἐφ' ἀμαρτωλῇ τίσομαι, ὥς δύναιμαι,
utque culpa sit penes librarios, is autem paullo melius dederit:
φρόντισον ἔχθος ἐμὸν δι' ὑπέρβασιν κτέ.

Vs. 1249 sqq.:

παῖ, σὺ μὲν αὐτως ἵππος, ἐπεὶ κριθῶν ἐκορέσθης,
αὐθις ἐπὶ σταθμοῦς ἤλυθες ἡμετέρους,
ἡνίοχόν τε ποθῶν ἀγαθὸν λειμῶνα τε καλὸν
κρήνην τε ψυχρὴν ἄλσεα τε σκιερά.

Praeclare Bergk intellexit lacunam statuendam esse post vs. 1249. „Nam haec fuit sententia: ubi satiat es, abruptis „vincula et aufugis: post, ubi fames te premit, redis ad pristinum „dominum.” Num forte putas huius argumentationis veritatem everti iis, quae van der Mey opposuit scilicet p. 47 scribens: „Non est lacuna. Comparatur puer cum equo.” (Quasi aut Bergk aut quisquam hoc ignoret!) „Pone spiritum, ita pergit, „asperum in secunda syllaba vocabuli αὐτως et divide αὐθ' ὥς.” Hoc vere; sed dudum monuerat Emperius. (Vide Bergkii adnot.) Atqui ipsa illa eiusdem vocabuli repetitio indicio est, nonnulla inter vs. 1249 et 1250 intercidissee.

Vs. 1257 sq.:

ὦ παῖ, κινδύνοισι πολυπλάγκτοισιν ὁμοῖος
ὀργήν, ἄλλοτε τοῖς, ἄλλοτε τοῖσι φιλεῖν.

Non male idem van der Mey, cll. vss. 1071—74, coniecit: τοῖς ἐφ' ἐπει, quod tamen an praestet Bergkiano τοῖς

φίλος εἰ affirmare non ausim. Hoc certum, immerito virum doctissimum carpere non intellectam sibi ingeniosam Bergkii suspicionem, vs. 1259 sq. sic scribendos esse:

ὦ παῖ, τὴν μορφὴν μὲν ἔφυς καλός, ἀλλ' ἐπίκειται

κάρτερος ἀμμωνῶν σὴ κεφαλῇ ζέφανος·

ικτίνου γὰρ ἔχεις κτέ.

ubi ἀγνώμων est in libris. Cf. ed. III. Serio autem van der Mey contendit vulgata nihil esse sincerius, quandoquidem ἀγνώμων sit Vocativus. Esto: sed fidem non ante habeo, quam mihi explicuerit, quid ita sibi velint verba: ἐπίκειται καρτερός σὴ κεφαλῇ ζέφανος, quae, adscita Bergkii coniectura, clara luce splendent. Ἀνεμωναί enim dictae ab ἀνεμος, itaque sat eleganter homini levi et inani et inconstanti exprobat, quod coronam gestet nexam anemonis. Cf. Lucian. lexiph. 23 μηδὲ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων.

Vs. 1273:

ἐκ δὲ θυελλῶν

ἦ κα' γ' ἐνωρμίσθην νυκτὸς ἐπείγομένης.

Aliquid vitii subesse bene intellexerunt viri docti, sed male tentarunt sanum procul dubio vocabulum, ἦ κα': Bergk οἷκαδ' ἐνωρμίσθην coniiciens, quod vix Graecum est, Hartung ἐς λιμέν' ὠρμίσθην, quod recte sane dici potuit.

Fortasse scribendum:

ἐκ δὲ θυελλῶν

ἦ κα' ἐγὼ ὠρμίσθην νυκτὸς ἐπείγομένην.

i. e. ἐκ δὲ θυελλῶν νυκτὸς ἐπείγομένην *sensim ego portum tranquillum nactus sum*. Male Bergk recepit in ed. III Passovi coniecturam ἐπείγομένης, quum ἐπείγομενος sit in Mutinensi. Ego scripsi ἐπείγομένην recordatus loci Homericī Iliad. E. 501. Sed ἐπείγομενος depravatū esse nondum spondeo.

Vs. 1275 sqq.:

Ῥαῖος καὶ Ἔρως ἐπιτέλλεται, ἥνίκα περ γῆ

ἀνθεῖσιν εἰαρινοῖς θάλλει ἀεξομένη·

τῆμος Ἔρως προλιπὼν Κύπρον, περικαλλέα νῆσον,

εἶσιν ἐπ' ἀνθρώπους σπέρμα φέρων κατὰ γῆς.

Manifestum est poetam hoc dicere: *Verno tempore, ubi omnia*

florent, Amor relicta natali Cypro homines invadit. Sed quorum ista: σπέρμα φέρων κατὰ γῆς? Tolerabilius sane foret:

εἶσιν ἐπ' ἀνθρώπους σπέρμα φέρων, καλὲ παῖ.

Nescio tamen an potius lacuna statuenda sit post ἀνθρώπους.

Vs. 1324: στρέψον δ' αὖθις ἐς εὐφροσύνας. Vere τρέψον ¹⁾ emendavit van der Mey, cuius neutiquam probanda correctio versus 1344:

οὐ γὰρ αἰκελίῳ παιδί δαμείς ἐφάνην,
ubi vulgatur: οὐ γὰρ ἐπ' αἰκελίῳ κτέ.

Nam dicitur quidem πόθῳ, ἰμέρῳ, ἔρωτι, similibusque δαμῆναι παιδός, non vero παιδί, ut arbitror. Quapropter verius duco:

οὐ γὰρ ἐπ' αἰκελίῳ παιδί μανείς ἐφάνην.

Verbi ἐπιμαίνεσθαι in re amatoria usus notissimus est. Quis ignorat Anacreontis illa:

Κλευβούλου μὲν ἔγωγ' ἐρῶ,

Κλευβούλῳ δ' ἐπιμαίνομαι,

Κλευβούλον δὲ διοσκέω?

Similiter in sqq. vs. 1349 sq. haud dubie legendum:

οὐνεκα καγὼ

ἐξεμάνην καλοῦ παιδός ἔρωτι δαμείς,

quod iam Orelli reposuit pro ἐξεδάμην coniectura, me iudice, aliquanto probabiliore quam ea, qua Sauppe rescripsit ἐξεδάην, quod ut unquam Graeci dixerint pro ἐξεκάην valde vereor, quandoquidem illa forma usi sunt pro ἐξεδιδάχθην s. ἐξέμαθον.

Memoria autem dignissima est civis mei coniectura p. 52, vs. 1372 scribendum esse:

ἀλλὰ ταλαντείη καὶ τις ἔνεσι χάρις.

pro depravata librorum scriptura:

ἀλλ' ἐν τοι ταύτῃ καὶ τις ἔνεσι χάρις,

unde Bergk lenius quidem, sed dubito an aequè feliciter, simili sententia elicit:

ἀλλὰ δοίῃ ταύτῃ κτέ.

1) Contrarius error castigandus apud Joannem Damascenum XIII, 67, ubi ἀνατρεφόμενος mutandum est in ἀνασχεφόμενος.

Ignoramus enim, an substantivo *δοίη* Graeci usi sint praeterquam in locutione adverbiali *ἐν δοίῃ*. Attulit vir doctissimus locum Platonis Crat. p. 395 D.

Hoc loco, antequam iterum perlegam reliquias Theognideas, addere pauca lubet de mea codicis Mutinensis collatione, quam integram apponere post eam quam publicavit van der Mey, p. 53—71, quia omni caret utilitate, non notabo nisi minimum quodque discrimen, quod inter utramque collationem esse animadvertam. Praeterea eam partem codicis, quam illius collationis auctor non contulit, ex mea collatione repraesentabo.

Codex igitur Mutinensis, quantum e scriptura colligere potui, exaratus est seculo Xmo, literis subrubicundis. Inter lineas est versio Latina literis conscripta perexiguis Gothicis a vs. 1—276 et deinde a vs. 1231—1237. Membranaceus est in quarto minore. Quae praeterea codex contineat vide apud van der Mey, p. 2 in nota.

Vs. 24 *ἀστοῖσιν δ' οὐπω* M. *ἀστοῖσι δ' οὐπω* H. ¹⁾

„ 26 *πάντεσσι* — *ἀνέχων* H.

„ 34 *ἀνδανε* H.

„ 35 *ἀπ'* H.

„ 55 *κατεταῖβον* (sic) H.

„ 57 *πολυπαιδη* H. et sic 61.

„ 89 *ἀποειπὼ* (i. e. *ἀποειπών*) H.

„ 119 *ἀσχετος*, suprascripto *difficilis* H.

„ 121 *νόος* — *λελήθη* H.

„ 127 *ἰσώριον* H.

„ 132 *ἔπλετο οἷς* H.

„ 139 *τω* — H.

„ Ib. *ὅσσα θέλησιν* M. *ὅσσα θέλῃσιν* H.

„ 144 *θνητῶν* H.

„ 152 *θεμενον* M. *θεμενον*, rubrum est ^ω H.

¹⁾ *M* designat collationem, quam van der Mey publicavit, *B* Bekkerianam *H* meam.

Vs. 153 ὅτ' ἄν H.

" 154 ἀνθρώπων M. ανῶν H.

" 207 κατημαρψε H.

" 211 αὐτῷ H.

" 217 γίνου H.

" 228 βίον, superscripto *divitias* H.

" 232 ἄλλοτε τ' M. αλλοτετ' H.

" 240 πολλῶν H.

" 273 καυνεότητ' H.

" 300 μιᾶς H.

" 304 εσορθα· α' ης M. εσορθαλαβης satis distincte legi. H.

" 444 ἀθανάτων τε δόσεις H.

Quae codex habet inter 528 et 1032 non contulit is, cuius collationem Mey fecit publici iuris. Notabo discrepantias inter meam collationem et Bekkerianam, qua Bergk et Ziegler usi sunt.

Vs. 547 μηδένα πω B. μηδενάπω H.

" 552 δῆων B. δηίων H.

" 573 εὖ ἔρδων B. ἐνερδων H. ἄγγελον B. ἄγγελλον H.

" 577 ῥήδιον B. ῥήϊδιον H. θειῖναι B. θειραι H.

" 584 ἐξοπίσω B. ἐξοστίσω H. τῶν B. των H.

" 589 ποιεύντι B. ποιεύντι H.

" 607 ἐς B. εἰς H. οὐδέ τι B. οὐδετι H. ὅτφ B. ὅτω H.

" Ib. ἀρχή ἐπὶ B. ἀρχή ἐπὶ H.

" 618 πολλῶ B. πολλόν H.; idque fortasse verum est.

" 633 ἔλθῃ B. ἔλθῃ H.

" 639 εὐρεῖν B. ευρεῖν H.

" 653 καὶ B. κε H.

" 657 ἀγαθοῖσιν B. ἀγαθοῖσι H.

" 659 πρῆγμα B. πρᾶγμα H.

" 670 γνοὺς ἂν B. γνούσαν H.

" Ib. χρημοσύνη B. χρημοσύνη H.

" 675 σώζεται, οἱ δ' ἔρδουσι B. σώζεται, οιδέρδουσι H.

" 684 πενίῃ B. πενίῃ H.

" 721 τὰ δέοντα B. τὰ λειοντα H.

" 734 μηδέν B. μηδετ' H.

- Vs. 738 ποιῶσιν B. παιῶσιν H.
 „ 739 ἀστοῖσιν B. ἀστοῖσι H.
 „ 761 φθέγγοισθ' H.
 „ 831 ἀπιστίη B. ἀπιστίη H.
 „ 840 οὔτε τι B. οὐτ' ἔτι H. (i. e. οὐτ' ἔτι, quod quantocumque recipiendum).
 „ 873 σ' αἰνῶ B. σε αἰνῶ H.
 „ 884 θωρηχθεῖς B. θωρηχθῆς H. ἔσαι B. ἔσσαι H.
 „ 899 τῷ δέ B. τῷδε H.
 „ 900 κεν πῆμα B. κενπῆμα H.
 „ 905 βιότου τέλος B. βιό.του, erasa litera post ó H.
 „ 907 ἔμμενεν B. ἔμμενε H.
 „ 911 τριόδω B. τριόδω H.
 „ 955 εὐ ἔρδοντι B. εν ερδοντι H.
 „ 970 ατ' ἕκας B. ατεκας H.
 „ 980 σπενδου χρήμασι B. σπενδουχρημασι H.
 „ 982 ἔρδων B. ερδων H.
 „ 985, sq. omittit codex. H.
 „ 990 γνῶ B. γνω H.
 „ 991 ἄλλοτε τοι — ἔρδων B. ἄλλ' οτετοι — ερδων H.
 „ 992 χαιρεῖσι δύναται ἄλλοτε δ' B. χαιρεῖσι δύναται ἄλλοτε δ H.
 „ 995 πέρι δηρισάντων B. περιδηρισαντων H.
 „ 999 ὅπου B. οπου H.
 „ 1014 κατέβη B. κατεβη H.
 „ 1015 ἀνάγκη B. ἀνάγκη H.
 „ 1018 ἑσορῶν B. εισορῶν H.
 „ 1024 κάρη B. κάρη H.

Reliqua usque ad finem comparabo cum collatione, quam edidit van der Mey.

- „ 1063 ξυνομηλικι M. ξυνομηλικι H.
 „ 1085 δημωναξιοιδε M. δημωναξιοιδε H.
 „ Ib. φέρειν βαρυ ου γαρ επιστη M. etiam φέρειν caret accentu. H.
 „ 97 τοιούτός τοι M. τοιούτοστοι H. ἔστω M. ἐστω H.

φίλος M. φίλος H. ὁσ τον ἑταιρον H., deinde ὀργην
— αντι — συ δ' εμοι φιλε ταῦτ' ἐπιθυμῶν H.

Vs. 417 εἰς pro ἐς H.

" 1211 δ' ἐνναζε H.

" 1244 πιστεος M. πιστεως H.

" 1252 ἀλοια H.

" 1247 εχθος M. εχθρος H.

" 1285 manus multo recentior supplevit οὐ γάρ τοι με δό-
λωι M. addo „in margine nigro atramento" H.

" 1317 ευ ερδων H.

" 1377 φίλον M. aut φιμον aut φιλιον. H.

Devorato, si non inutilis, ingrati tamen laboris taedio, paul-
lisper animum mihi recreabo addendo pauca quibus, praeter ea
quae in superioribus dedi, adiuvari posse sive interpretationem
sive crisin Theognideam, e repetita lectione intellexi. Ordiam
a vs. 8 sq., ubi haec leguntur:

πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
ὀδμῆς ἀμβροσίης.

De odore divino utilia quaedam monuit Conradus Schwenck
in Philologo a. 1861 p. 451 sqq., afferens Aesch. Prom. vs.
115, Homeri Il. O 153, Hymn. in Merc. 237 et Hymn. in
Cer. 277 sq. Quibus locis adde Vergilii versum e primo
Aeneidis de Venere huncce:

Ambrosiaequae comae divinum vertice odorem
Spiravere.

Vs. 48, quem supra pag. 2 tentavi, librorum lectio κεῖται
ne sic quidem defendi potest, ut dicas, illud verbum pro-
prium esse de *desidibus*. Non enim de *desidia* ibi, sed de *tran-*
quillitate, sermo est, quae ut res bona laudatur, quod ipsa
orationis forma (μηδ' εἰ νῦν) abunde declarat. Locis autem
a me allatis addatur vs. 632 sq.:

αἰὲν ἐν ἄταις,
Κύρνε, καὶ ἐν μεγάλαις κεῖται ἀμνηστίαις.

Becte, nisi fallor, Bergk vs. 397, mutato verborum ordine, sic scribendum esse coniecit:

Τὸν δ' αὖτ' οὐτ' ἀγαθοῖς ἔπεται νόος οὔτε κακοῖσι.

Litterae Aeolicae vestigia persequentem pag. 3, me praeteriit vs. 987: *αἴτε ἀνακτα φέρουσι κτέ.*, cf. 773, vs. 52 *τῇδε ἄδοι*, vs. 383 *ἄνδρ' ἐπὶ ἐλπίδι* e Bergkii emendatione, vs. 488 *εὐγεργεσίης* in Mutinensi, vs. 152 et 822 *χωρη* in eodem; quae exempla ceteris, velim, nunc addas. Vix autem opus est ut moneam, me pag. 3 et alibi de *hiatu* scribentem in versibus elegiacis, eum dicere hiatum, ubi ante vocalem verbi sequentis longa vocalis suam conservet quantitatem.

Vs. 127: *οὐδέ κεν εἰκάσαις ὥσπερ ποτ' ἐσώριον ἐλθών*. Quid h. l. scripserit Theognis, fortasse semper ignorabitur. Ne Bergkii quidem, ceterorum tentamina reiicientis, suspicio, legendum esse: *ὥσπερ πρὸς* (quidni *ποτὶ*?) *χωνίον ἐλθών*, ferri, me iudice, ullo pacto potest, propterea quia ita verbo *εἰκάζειν* locus non esset, quandoquidem, instituto tali experimento, *scimus*, ut opinor, non *facimus coniecturam*. Poetae mentem melius assecuti videntur, qui olim reposuerunt *ἐς ὠνιον*: num verba, et ego dubito.

Vs. 138. Cf. etiam vs. 148.

Vs. 144. Ad propositam a me pag. 5 sq. coniecturam insuper conferatur Iliad. Ω 157 sq.

Vs. 220: *Κύρνε, μέσσην δ' ἔρχεν τῇν ὁδόν, ὥσπερ ἐγώ*.

Non caret offensione articulus praesertim isto loco positus. Quare vide an forte haec sit poetae manus:

Κύρνε, μέσσην δ' ἔρχεν ἧχ' ὁδόν, ὥσπερ ἐγώ.

Cui suspicioni favere mihi videtur vs. 331:

ἦσυχος, ὥσπερ ἐγώ, μέσσην ὁδὸν ἔρχο ποσσίν.

Ad vocabuli usum compara Od. ρ 254: *ἦκα κιόντας*. De hiatu ante caesuram vide disputata pag. 3. Sed fortasse habuit haec vocula olim digamma. Cf. II Ω 508. In Theognideis hodieque legitur vs. 1274.

Vs. 231: *ἄτη δ' ἐξ αὐτῆς ἀναφαίνεται κτέ*. Ornatus et, nisi fallor, melius poeta forsitan scripserit *ἀναφύεται*.

Nam verbo ἀναφαίνεσθαι ferme Graeci utuntur de iis, quae subito praeter expectationem apparent, contra ἀναφύεσθαι de iis, quae sponte nascuntur et herbae surculive instar laete adollescunt. Recte legitur apud Solonem fr. IV, 36:

ἀναίει δ' ἄτης ἄνθεα φύόμενα.

Utrumque verbum cum alibi confusum vidi, tum apud Sophoclem in Aiace vs. 646 sq., quos sic legendos videri:

ἄπανθ' ὁ μακρὸς ἀναρίθμητος χρόνος

φαίνει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτεται

iam aliquot abhinc annis monui in editione mea Oedipi Regis pag. 92 ad vs. 132. Similiter Cobet φύσας in φήνας refinxit apud Aristophanem in Ὠρέων fragmento I apud Meinekium in F. C. G. II pag. 1171. De vocali praeter consuetudinem producta vide quae adnotavi supra pag. 27 ad vs. 537. Cf. vs. 1134.

Vs. 267. Noli e versione mea pag. 18, quae est paullo liberior, efficere me habere voculam τοι pro pronomine II personae. Magis ad literam possis: *Cognosci profecto potest paupertas, quamvis aliena sit*; i. e., ut dixi, *licet ipse pauper non sis, facile quid qualeque paupertas sit, intellegas*.

Vs. 295. Ad coniecturam meam (pag. 21) insuper conferantur vss. 593, 657, 989, ubi Theognis verbo ἀσᾶσθαι usus est.

Vs. 490: τὴν δὲ θεοῖς σπένδεις, τὴν δ' ἐπὶ χειρὸς ἔχεις. Ex suspicionibus virorum doctorum mihi quidem prae ceteris placet Bergkiana, scribendum esse: τὴν δ' ἐπὶ χεῖλος ἄγεις. Nescio tamen an vel lenius emendandum sit:

τὴν δὲ θεοῖς σπένδεις, τῇ δ' ἐπὶ χεῖλος ἔχεις.

Vs. 641. Emperius recte addubitans sanitatem articuli ante ἐχθρόν, minus feliciter sic refinxit:

οὐ τοι κ' εἰδείης οὐτ' εὖνον οὐτε τοι ἐχθρόν.

Reponendum videtur: οὐτε τιν' ἐχθρόν.

Vs. 659 sqq. (pag. 30): Ad sententiam imprimis cf. vss. 133 sqq.

Vs. 817 sq. spirant aetatem et ingenium Alexandrinorum, ad quorum exemplum argutum hoc scribendi genus in deliciis uit poetis Latinis, prae ceteris Nasoni.

Vs. 919. ὥς' ἐς ἄκαιρα πονεῖν καὶ μὴ δόμεν ᾧ κ' ἐθέλη τις.
Corrigendum videtur: ᾧ κ' ἐθέλησιν, ut idem cogitetur
subiectum, quod habent verba praegressa: ἐφείδετο, κατέβη,
ἔλαβεν, πονεῖν, δόμεν. Ad locutionem ἐς ἄκαιρα πονεῖν
comparetur Soph. Ai. 38: ἡ καί, φίλη δέσποινα, πρὸς
καιρὸν πονῶ;

Vs. 939. Notetur verborum lusus: αἰεδέμεν — ἀηδών.

Vs. 957: εἴ τι παθὼν ἅπ' ἐμεῦ ἀγαθὸν μέγα μὴ χάριν οἶδας.
Vocabulum sanum tentantes, ἐμεῦ (cf. pag. 3 de hiatu legi-
timo), viri docti in hoc versu neglexerunt turpe vitium. Nemo
enim ignorat Graecum esse:

εἴ τι παθὼν ὅπ' ἐμεῦ κτέ.

Vs. 963: μὴ ποτ' ἐπαινήσης, πρὶν ἂν εἰδῆς ἄνδρα σαφηνέως,
ὀργὴν καὶ ῥυθμὸν καὶ τρόπον ὅσις ἂν ᾗ.

Soloecum esse ὅσις ἂν ᾗ in quaestione indirecta pro ὅσις ἐσιν,
impense miror a nemine animadversum esse. Itaque non magis
ferri potest, quod Hecker nostras coniecit: οἷος ἂν ᾗ. Nimi-
rum omnes habet numeros veritatis Stobaei lectio ὄντιν' ἔχει.
Cf. vs. 312, 898. Vulgata significat: *quaisquis est*.

Vss. 997 sqq. in hunc modum corrigendos esse suspicor:

Ἦμος δ' ἡέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππος
ἄρτι παραγγέλλοι μέσσατον ἦμαρ ἔχων,
τῆμος δεῖπν' (nī praestat δαῖτ') ἀλέγοιμεν, ὅσον
τινὰ θυμὸς ἀνώγοι,

παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

Vs. primo vulgo τῆμος scribitur, vs. tertio: δεῖπνον δὲ
λήγοιμεν ὅπου. Notissima est locutio Homericā δαῖτ'
ἀλεγύνειν, nec reconditioris doctrinae, verbum ἀλέγειν, i. e. cu-
rare, subinde construi cum Accusativo. Ceterum, brevitatis
ergo, lectorem relego ad Bergkii editionem III, unde et codi-
cum lectiones cognoscat et videat, quid ex alienis copiis in hac
emendatione assumerim. Insuper monendum, verba ὅσον — ἀνώ-
γοι non cum praegressis, sed cum sequentibus, παντοίων —
χαριζόμενοι, iungenda esse.

Vs. 1063 πάννυχον εἶδεν, notam locutionem Homericam,

cur Bergk mutarit in *καλ λιθ'* (i. e. *κατὰ λιτα*) *εὐδαιν*, quod e corruptissima lectione Vaticani codicis (*καλλισθ'*) elicuit, non magis ego intellego, quam intellexit van der Mey p. 36, idque eo minus, quod vs. 1336 legitur: *εὐδαι σὺν καλῷ παιδί πανημέριον*. Melius in sequentibus recepisset egregiam suam emendationem: *τούτων οὐδέν ἄρ' ἦν* pro *τούτων οὐδέν τοι κτέ*.

Vs. 1135 sqq.:

*Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλή ἔνεσιν,
ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν·
ᾧχετο μὲν Πίσις, μεγάλη θεός, ᾧχετο δ' ἀνδρῶν
Σωφροσύνη· Χάριτες τ', ᾧ φίλε, γῆν ἔλιπον.*

Neminem, qui hoc agat, latere potest, vocabulum *ἀνδρῶν*, si propriam h. l. suam vim servare censeatur, ineptum esse, sin positum esse pro *ἀνθρώπων*, turpiter abundare et *στοιβῆς* vice fungi. Quocirca, quum genuina vox excidisset aut evanescente scriptura legi non posset, impudenter a librariis supplementum esse crediderim. Quid dederit ipse poeta, pro certo quidem dici hodie non potest, apprimis tamen, me iudice, conveniret:

*ᾧχετο μὲν Πίσις, μεγάλη θεός, ᾧχετο δ' ἄγνη
Σωφροσύνη· κτέ.*

Ἄγνη enim i. e. *sancta*, frequens dearum epitheton, vix ulli deae aptius est quam *Temperantiae* ac *Modestiae*. — Sequuntur hi vss. feliciter emendati à Mayo:

*ὄρκοι δ' οὐκέτι πισοὶ ἐν ἀνθρώποισι βιαίτοις,
οὐδὲ θεοὺς οὐδείς ἄζεται ἀθανάτους·*

ubi in libris est *δίκαιοι*, quae verba excipiuntur hisce, depravatis, si quid videō, et ipsis:

*εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιται, οὐδὲ θέμισας
οὐκέτι γινώσκουσ' οὐδὲ μὲν εὐσεβίας.*

Sic enim scriptum ut hodie scribitur, hoc distichon egregio poeta — quem Theognidem esse, nihil est quod dubitemus — indignissimum esse iudico, praesertim praegressis illis: *οὐδὲ θεός οὐδείς ἄζεται ἀθανάτοις*, quibus aequalium hominum *δυσεβείαν* iam exagitaverat. Si me audis, arctissime iungenda sunt verba: *οὐδὲ θεοὺς* — *ἔφθιται*, deinde vero corrigendum:

οὐδὲ θέμις ας

οὐκέτι (οἷδ' ἔτι?) γιγνώσκουσ' οὐδὲ μὲν εὐνομίας.

Ad Pluralem εὐνομίας cf. Hymn. Hom. XXX, 11.

Vs. 1163. Cf. Oed. Reg. 371: τυφλὸς τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.

Vs. 1327—1330, ex mea quidem sententia, si ullam, tam exiguam habent similitudinem cum vss. 11—14, ut prorsus non intellegam, quomodo van der Mey pag. 34 illorum auctori hos obversatos esse contendere sustineat. Non multo felior est comparatio, quam idem pag. 38 instituit inter vs. 313 sq. et Solonis fr. XII, atque ibidem inter vs. 837 sqq. et Mimnermi fr. II, 5 sqq., ut de aliis taceam ¹⁾. Aliquanto aptius iam Welcker cum vs. 313 sq. contulit notum scolium. Adde Calliae et Menandri locos ap. Clem. Alex. Strom. VI p. 264, quorum alterum alterius ope supplere conatus sum in *Observationibus Criticis in fragmenta comicorum Graecorum*, p. 91.

Melius idem vir doctus rem gessit p. 46, ubi acute perspexit vss. 159 sq. cum vss. 659 sqq. coniungendos esse. Neque improbabilius idem vss. 559 sq. olim statim post vs. 924 lectos esse iudicavit, quo de supra monuimus.

Vs. 660 γάρ τοι pro γάρ τε restituendum esse dudum ante Meyum docuerat Hermann. Vide Bergkii ed. III Lyr. Gr. Ex coniecturis, quas in opusculo suo proposuit, insuper probaverim hanc, vs. 780 scribendum esse ἦ γάρ ἐγὼ δέιδοιμ' pro ἦ γάρ ἔγωγε δέιδοιμ' (quam emendationem alii debere se ait). Sed vehementissime nego quicquam mutandum esse vs. 1177 sq.:

εἴ κ' εἴης ἔργων αἰσχροῶν ἀπαθείης καὶ ἀεργός,

Κύρνε, μέγιστον κεν πείραν ²⁾ ἔχοις ἀρετῆς.

Nam quod ille, collatis vss. 1305—1310, quibus ne syllaba quidem est cum illis versibus communis, pro ἀπαθείης re-

1) Lubricum omnino hoc coniectandi genus. Quid velim senties, comparato vs. 996 cum vs. 618, vs. 661 sq. cum vs. 189 sq.

2) Egregie Hecker μέγιστος κεν πείρατ'.

scribendum indicat ἀδάης, procul dubio depravaret sententiam, quae haec est: *qui turpia nec faciat nec patiatur, in eo perfectam esse virtutem*. Optime autem haec sententia quadrat cum notione *virtutis* Theognidea, quae non tantum sensu activo gaudeat, verum etiam passivo. Vide v. c. vs. 653 sq.:

εὐδαίμων εἶην θεοῖς φίλος ἀθανάτοισιν,
Κίρον', ἀρετῆς δ' ἄλλης οὐδεμιῆς ἔραμαι.

Hinc optime Bergk in ed. III vs. 30 repudiavit speciosam coniecturam, pro ἀρετὰς legendum esse ἀρχάς. Cf. 130 et 699 *πλήθει δ' ἀνθρώποις ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε, πλουτεῖν*. Divitias virtutem esse minime negat poeta, sed hoc negat *unicam* esse virtutem. Cf. 971. Ut verbo dicam, ἀρετὴ secundum Theognidem latissime patet, quippe quae praeter virtutes proprie ita dictas contineat omnia, quibus vita hominum ζηλωτὴ sit et beata, arctissimeque cohaeret cum notione vocabulorum ἀγαθός et κακός s. δειλός apud eundem. Vide etiam Odyss. XVII 322.

Eidem viro docto non ab omni parte assentior p. 37 contrarias esse inter se duas sententias, quarum altera (823) haec est:

Μῆτε τιν' αὖξε τυράννον ἐπ' ἐλπίδι, κέρδεσιν εἰκων,
μήτε κτεῖνε θεῶν ὅρκια συνθέμενος,

altera (1181) haec:

δημοφάγον δὲ τυράννον, ὅπως ἐθέλεις, κατακλῖναι
οὐ νέμεσις πρὸς θεῶν γίγνεται οὐδεμία.

Non enim satis attendit ad ea, quae in utraque sententia adduntur: ἐπ' ἐλπίδι κέρδεσιν εἰκων et θεῶν ὅρκια συνθέμενος in priore, in posteriore vero δημοφάγον, ita ut facillime ambae inter se conciliari possint. Et ambigo quid in posteriore significet κατακλῖναι, quod verbum, licet verbum Latinum *sternere* aliquam ¹⁾ sane offerat similitudinem, nunquam memini *interficiendi* sensu adhibitum me videre. Si corruptum est, utrum καταλύσαι vel καταπαύσαι latere putas, an po-

1) Aliquam dixi, nam κατακλίνειν non est sternere, sed facere ut quis decumbat.

tius κατακαίνειν? Equidem et hoc aptius indicaverim et lenius est remedium, siquidem *KATAKAIINEIN* et *KATAKAIINEIN* vix distinguas, et perpetua sit in libris confusio terminationum Infinitivi Aoristi et Praesentis. De tyrannis iterum fit mentio vs. 1203 sqq.:

οὐκ εἴμ' οὐδ' ὕπ' ἐμοῦ κεκλήσεται, οὐδ' ἐπὶ τύμβῳ
οἰμωχθεὶς ὑπὸ γῆν εἴσι τύραννος ἀνὴρ κτέ.

Adscita Brunciana coniectura κεκλαίσεται, comparare possis Ennium illud: *nemo me lachrymis decoret nec funere fletu faxit*. Nec tamen locum sic persanatum esse duco. Quid enim in hoc verborum contextu sibi velint verba οὐκ εἴμι, s. *non ibo*, haudquaquam intellego. Neque admodum mihi quidem placet inanis illa abundantia κεκλαίσεται — οἰμωχθεὶς, a quo crimine verba Enniana propter dictionis ornatum — *lachrymis decoret*, ait, non *lachrymetur* — plurimum absunt. Pars autem loci certa emendatione restitui potest, modo memineris optimi codicis scribam (ut diligenter notatum reperies in collationibus nostris) saepissime omittere iota subscriptum. Hinc optimo iure repono:

οὐκ... ὕπ' ἐμοῦ κεκλήσεται κτέ.

a verbo κλήζω (= κλεῖζω), *celebro*.

Iam vero apparet, in corruptis vocibus εἴμ' οὐδ' latere Dativum instrumentalem substantivi, quod *laudem* vel *carmen* significet. Aliis autem definiendum relinquo, lateatne αἴνοις, an οἴμοις, an ὕμνοις, an θρήνοις, an aliud denique. De ἐλέγοις cogitari certe non potest, si vera est Frankii ad Callinum p. 41 opinio; illud vocabulum Athenis natum esse aetate Simonidea.

Vs. 1211: μὴ μ' ἀφελῶς παίζουσα φίλους δένναζε τοκῆας. Bergk coniecit: μὴ μ' ἀφίλως κτέ. fieri potest, ut recte. Mihi, collato Hesychio, in mentem venit: μὴ ζαφελῶς κτέ. Notissimum est vocabulum Homericum ἐπιζαφελῶς.

Vs. 1295 ὦ παῖ, μὴ με κακοῖσιν ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίναις. Fere malim: ἐπ' ἄλγεσι κτέ., ut verborum ordo sit: μὴ με θυμὸν ἐπορίναις κακοῖσιν ἄλγεσιν. Nam κακὰ ἄλγεα dicta

videntur dolores, quibus spretus a puero amor miserum versificem macerabat. Hinc flebiliter precatur: *μηδέ με σὴ φιλότης δώματα Περσεφόνης οἶχεται προφέρουσα*, et in fine tetrastichi verbis a me correctis opponit: *ἤπια νωσάμενος*.

Vs. 1327 criticorum diligentiam praeteriit corrigendum esse:

ὦ παῖ, ἕως ἂν ἔχῃς λείην γένυν κτέ.

ubi codd. habent *λείαν*. Nam Iasmos non minus personatus Theognis sectatur quam genuinus poeta. Non monerem, nisi in re critica nihil parvum aut leve existimandum esse haberem persuasissimum.

Vs. 1331 lacunam in hunc modum expleverim: *αἰδέο μ', ὦ παῖ, (τήνδε) διδοὺς χάριν, κτέ.*, neque perspicio, cur Bergkio plura excidisse videantur, duoque disticha coaluisse in unum. Vix autem recte vir egregius vs. 1333 sq. statim illis subiunxit. Melius, me iudice, rem administraverat in editione secunda.

Tandem gravem errorem leni manu corrigam scribendo vs. 1373 sq. in hunc modum:

*οὐδαμὰ πω κατέμεινας ἐμὴν χάριν, ἀλλ' ὑπὸ πᾶσαν
αἰεὶ σπουδαίως ἔρχεται ἀγγελίην.*

Sive, res enim eodem redit, *σπουδαζων* mavis pro vulgato *σπουδαίην*. Praeterea cum Bergkio requiro *οἶχεται*.

Compulit me operarum tarditas, ut interpretationi Theognidis unice intentus eius quae feruntur reliquias tertia vice acrimente versarer. E commentariolis meis promam, quae et aliis prodesse forsitan possint, neque hanc dedecorent scriptiunculam.

Vs. 171 (cf. pag. 10). Cum Bekkero supple: *θεοῖσιν (γὰρ) ἐπι κράτος*, apto ac paene necessario particulae usu. Quod a Bergkio editum *θεοῖς ἔστιν ἐπι κράτος*, Graecum esse pro *ἐπεστιν* propterea dubito, quod nudum *ἐπι* eo sensu a Graecis adhiberi solet.

Vs. 185. Ad ea, quae de h. l. disputavi pag. 11 sq., non

male conferas Plutarchi locum e libro *ὑπὲρ εὐγενείας* apud Stobaeum in Florilegio LXXXVIII, 12: *ἄπιστος ἢ τῶν σοφισῶν συκοφαντία κατὰ τῆς εὐγενείας, εἰ μὴδὲ τὰν μέσῳ καὶ πᾶσι γνῶριμα σκοποῦσιν, ὅτι πρὸς τὰς ὀχείας τοὺς εὐγενεῖς ἵππους καὶ κύνας ὠνοῦνται καὶ κίχρῳνται.*

Vs. 299. Codex Mutinensis tanta prae ceteris omnibus libris Theognideis est excellentia, ut fidem non habeam Meyo, pag. 49 sq. cum deterioribus legenti: *οὐδ' ἐθέλει κτέ.*, sed mihi persuadeam unice audiendos esse, qui ope Mutinensis poetae manum restituere conentur, sive Hermanno obtemperemus scribenti: *οὐδεὶς δὲ φίλος ἐστίν κτέ.*, sive peringeniosam Bergkii amplectamur rationem: *οὐδεὶς λῆ φίλος εἶναι*, ut *ἐθέλει*, in reliquis libris sit ignotioris verbi Dorici glossema. Doriensi autem poetae, licet in elegiis cum Tyrtaeo, Solone, aliis poetico Ionum sermone usus sit, semel excidissee verbum Doricum, quod aliquando fuisse omnibus Graecis commune apparet e derivato *λήμα*, non est quod magnopere miremur. Nihilominus vide quae scripsi in nota ad calcem pag. 17, ubi, ne quis male illa verba interpretetur, quales modo dixi poetae elegiaci intellegendi sunt. In vs. sequenti utrum *ῶ κ'* cum Bergkio an *ὁς κ'* cum Meyo legatur ad sensum perinde est, neque ad fidem traditionis multum differt, licet illud sit etiam lenius.

Vs. 347. Disputatio de h. l. pag. 22 sq. dubitationem de traditae scripturae sanitate nondum mihi, nec fortasse tibi, mi lector, eripuit. Quin, una mutata literula, Theognidi reddimus: *ἐγὼ δὲ θυῶν ἐπέρησα χαράδρην*. Cf. Aesch. Prom. 748. Rarior, praesertim hoc casu, vox non intellecta facile aut forte aut de industria in notissimam mutari poterat. Non aequè expedita est corruptelae ratio, si cum Hartungio eodem sensu *κακῶν* pro *κύνων* suspicamur.

Vs. 377 sq.:

*πῶς δὲ σευ, Κρονίδη, τολμᾷ νόος ἀνδρας ἀλιτρούς
ἐν ταύτῃ μοίρῃ τὸν τε δίκαιον ἔχειν.*

Suadet ratio Graecitatis, ut hic, quod saepissime accidit,

ἔχειν a scribis cum ἄγειν confusum esse statuamus. Exempla ubique prostant.

Vs. 417 sq.:

ἐς βάσανον δ' ἔλθων παρατρίβομαι ὥς μολίβδω
χρυσός, ὑπερτερίης δ' ἄμμιν ἔνεσι λόγος.

Duo certa dicam, unum incertius. Nempe certum est pro μολίβδω reponendam esse formam probam et antiquam μολύβδω, neque incertum, depravata esse verba ὑπερτερίης — λόγος, quibus non medeatur Dindorfii coniectura ἡμῖν pro ἄμμιν, quam formam nemo librarius illi substitueret. Nimirum ipsa sententia laborat, nec quicquam sani ex istis erui potest. Welcker: λόγος ὑπερτερίης, per periphrasin pro ἡ ὑπερτερίη ἡμῖν ἔνεσι, nemo nos aequat. Quod utinam probasset potius quam dixisset. Locutionem ἐς χρημάτων λόγον ἰσχεῖν, aut si quid est eius simile, nihil huc facere propalam est. Intendite igitur, o critici, vires! Ego, ne sim ἀσυμβολος, hariolor:

ὑπερτερίη δ' ἄμμου ἔνεσι λόγος.

i. e. meae prae aliis excellentiae inest ratio numero carentis arenae, sive *immensa est*, ut ad notum alludatur proverbium. Iactantia neminem offendet, qui legerit et duos versus praegressos et ipsa haec: παρατρίβομαι — χρυσός. Male autem Hartung proposuit παραβάλλομαι, non intellegens sensum esse: τὴν βάσανον τρίβομαι ὥς παρὰ μολύβδον χρυσός, i. e. ut *iuxta* plumbum aurum.

Vs. 625 sq. intellegerem sic scriptos:

ἔητερον φρονέοντα παρ' ἀφροσι πόλλ' ἀγορεύειν
ἢ σιγᾶν αἰεὶ· τοῦτο γὰρ οὐ δυνατόν.

Vulgo: ἀργαλέον — καὶ σιγᾶν. Servato ἀργαλέον, vel maiore molimine corrigendum sit ἔηον δ' ἢ σιγᾶν· κτέ.

Vs. 668, comparato simili loco, 419 sq., suspicari possis:

οἶα περ οἶδα

οὐκ ἂν σιγῶην κτέ.

idque prope absum, ut verum esse putem. Bergkii enim coniectura, de qua dixi pag. 28, hoc laborat incommodo, quod

nudum ἀναλυσθαι significare posse dicere recuso difficiliter fuerit ad probandum.

Vs. 637 sq. Exilis sententia, et vix digna Theognide.

Quid exempli gratia iudicares de eo, qui magno cum pondere ac gravitate talem stupenti popello venditaret sententiam: *Demo-sthenes et Isocrates in republica Atheniensium fuere similes viri: bonus enim civis uterque?* Macte esto virtute, clamares, ut arbitror. Non meliora tamen gravis poeta gnomicus, si fides librariis. Sapere aude! Theognis scripsit ὁλοιντο, non ὁμοῖτοι, vel ὁμοῖτα, ut est apud Stobaeum. Noli mihi opponere vss. 1135 sqq., nam hi non minus pugnant cum lectione vulgata. At quidni pugnent, quum ad diversas elegias pertinuerint?

Vs. 639. Imposuit mihi p. 28 speciosa Meyi coniectura ἔρρειν, quam tamen posthabendam esse Bergkianae emendationi nunc iudico. Ἐλπίδα Graece dici *expectationem* tam malarum quam bonarum rerum notum est, neque cur civis meus pag. 50 εὖ ῥεῖν de prospero rerum successu recte dici dubitet intellego. Si autem ἔρρειν, quod non nego, dici possunt ἔργ' ἀνδρῶν, quidni eadem recte dicuntur εὖ ῥεῖν? Et Bergkii opinioni magis favent, ut opinor, loci paralleli, velut 587 sq. 1). Accedit codicum auctoritas; nam utrum εὐρεῖν an εὖ ῥεῖν scriptum exstet, critico perinde est.

Vs. 926. Recte pag. 36 negavi ferri posse δουλοσύνην τελέοις. Nec tamen ταλάσαις a tempore aut ταλέοις, quod iam significavi, ab usu se commendat. Utrique hoc nomine praestat δουλοσύνην ὀχέοις. Cf. Od. η 211, λ 619, φ 302. Quia autem δουλοσύνην h. l. non proprio sed figurato sensu accipiendum est, forsitan praeferendum sit, quod etiam lenius: δουλοσύνην τιν' ἔχοις. — Versum sequentem, cui ἄν male deest, sic tento: οὐδ' εἰ γῆρας ἴκοιο, τὰ χρήματα πάντ' ἄν ἀπέροιο, pro ἀποδράιη.

Vs. 1167 pro Attico ἀπόκρισις reponerem Ionicum ὑπό-

1) Cf. tragici locus, quem tentavi in *Exercitationibus Criticis*, pag. 68.

κρισις (quod Herodoto ubique reddendum esse non dubito), nisi peius aliquod ulcus subesse suspicarer. Non enim sententiae loci convenit *responsi* notio sed *verborum*, sive pollicentis aliquid sive affirmantis. Hinc aliquando suspicabar:

τῶν ἀγαθῶν ἐσθλή μὲν ὑπόσχεσις, ἐσθλὰ δὲ τὰργα
ut boni dicantur *stare promissis*. Nec tamen vel id ab omni parte satisfacit. Quaerant alii!

Vs. 1260. Vel adscita Bergkii coniectura, de qua dixi pag. 45, corruptum manet *καρτερός*, pro quo *αιολός* aut simile quid expectaveris.

Vs. 1289. *Ἰασίου κόρην, παρθένον Ἰασίην* fortasse poetae, non librariorum, culpa ineptus est. Contra fieri potest ut pag. 15 illi tribuerim quod horum est in vs. 1364, qui leniter sic potest refingi: ὥς' ἔτι μὴ σε φιλεῖν. Nempe pronomen *με* facile aut ab interprete addi aut e sequenti *μὴ* nasci potuit, expulsurum genuinam voculam *ἔτι*. De *ἔτι μὴ* pro *μηκέτι* similibusque videatur Hermann ad Trachin. 160.

Vs. 1380. Usus vocabulorum *οἶα τε* pro *οἶά* fortasse non debueram ponere in vitio. Nam epicis in ea re imitari poetastrum nihil vetabat. Cf. quae scripsi pag. 6, ad vs. 138, quibus adde vs. 148.

Erunt fortasse, qui mirentur, cur pag. 24 ἴσχε νόον (vs. 565) non interpretatus sim *νοῦν ἔχε*, i. e. *sape*. Gaussa haec est, quod tum extra Atticae fines eam locutionem *sapiendi* sensu (huc enim minime pertinet locus Od. § 490) apud Graecos antiquiores frustra quaesivi, tum verbum ἴσχειν in antiquo sermone epico et elegiaco semper *retinendi*, *cohibendi*, *coercendi* vim servasse videtur. Il. IX 256: σὺ δὲ μεγάλητορα θυμὸν ἴσχειν ἐν στήθεσσι, φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων. — Quare, suadente etiam loci sententia, verti: *cohibe mentem*.

Paucos hic subiungam, nam plerosque praecepit mihi Welckeri eruditio atque diligentia, veterum poetarum locos, quibus Theognidea carmina illustrari quodammodo possint.

Vs. 55. ἀλλ' ἀμφὶ πλευρῇσι δορὰς αἰγῶν κατέτριβον.
Similiter de Artemone Anacreon fr. 21, πρὶν μὲν ἔχων βερ-
βέριον, καλύμματ' ἐσφηκωμένα. καὶ ξυλίνους ἀσπραγάλους ἐν
ώσι, καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι (δέρριον ins. Bergk.) βοός, νή-
πλυτον εἴλυμα κακῆς ἀσπίδος κτέ.

Vs. 315—318. πολλοὶ τοὶ πλουτεῦσι κακοὶ κτέ. Conferatur
Bacchylidis fragm. 30: φάσωμεν πιεὶν κῦδος ἔχειν ἀρετάν·
πλοῦτος δὲ καὶ δειλοῖσιν ἀνθρώπων ὁμιλεῖ.

Vs. 383 sqq. τοὶ δ' ἀπὸ δειλῶν ἔργων ἴσχονται θυμόν,
ὁμως πενίην κτέ. usque ad 392. Cf. Simonidis fr. 5 vs. 10
sqq.: ἄνδρα δ' οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι, ὃν ἀμάχανος
συμπορὰ καθέλῃ.

Vs. 384 sqq. Cf. Alcaei fr. 91: ἀργαλέον πενία κακὸν ἀσχε-
τον, ἃ μέγα δάμναις λαὸν ἀμαχανία σὺν ἀδελφέα.

Vs. 447 sqq., 415 sqq. et 1105 sq. Praeter locos, quos
citat in adnot. ad vs. 835 suae editionis Welcker, videatur
Chilonis locus apud Diog. La. I 71: ἐν λιθίναις ἀκόνταις ὁ
χρυσὸς ἐξετάζεται διδοὺς βάσανον φανεράν· ἐν δὲ χρυσῷ ἀν-
δρῶν ἀγαθῶν τε κακῶν τε νοῦς ἔδωκ' ἔλεγχον, et Simonidis
Cei fragm. apud Plut. *discrim. amicī et adulatoris* c. 24, quod
sic edidit Bergk. ed. III p. 1140: παρὰ χρυσὸν ἐφθόν ἀκήρα-
τον οὐδὲ μόλυβδον ἔχων. Metrum et usus Graecorum suadet
χρυσὸν ἀπεφθόν.

Vs. 463 sq. Cf. notum proverbium: Χαλεπὰ τὰ καλὰ.

Vs. 534: χαίρω δ' εὐφρογγον χερσὶ λύρην ὀχέων. Comparo
Margitae initium: Ἦλθε τις εἰς Κολοφῶνα γέρον καὶ θεῖος
αἰοδός, Μουσάων θεράπων καὶ ἐνηβόλου Ἀπόλλωνος, φίλης
ἔχων ἐν χερσὶν εὐφρογγον λύρην.

Vs. 545: οἰωνοῖς — ἱεροῖσιν. Solon. XII 56: τὰ δὲ μόρ-
σιμα πάντως οὔτε τις οἰωνός ῥύσεται οὔθ' ἱερά.

Vs. 559: πόλεμρν — ἐγείρει. Solon. IV 19: ἥ στάσις
ἐμφυλον πόλεμόν θ' εὐδοντ' ἐπεγείρει.

Vs. 967. Comparo locos, quos adduxi in adnot. ad Oedipi
Regis editionem meam p. 127 (ad vs. 614), quibus adde
Plat. Symp. p. 184 A ἵνα χρόνος ἐγγένηται, ὃς δὴ δονεῖ

τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν et Pindari fr. 136 (Bergk ed. III):

ἀνδρῶν δικαίων χρόνος σωτὴρ ἀριστος.

Vs. 973—976. Componatur incerti poetae fragmentum apud Plutarchum non posse suaviter vivi sec. Epic. cap. 26:

ἔπειτα κίεσται βαθυδένδρῳ
ἐν χθονὶ συμποσίων τε καὶ λυγρῶν ἄμοιρος
λαγῶς τε παντεπέος αὐλῶν.

Pindari esse probabiliter coniecit Bergk ed. III p. 1343.

Vs. 1075 sqq. Cf. Simonidei Amorgini fr. ap. Stob. 98, 16:

ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων ὅς' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅπη θέλει·
νόος δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐφήμεροι
καὶ δὴ βότ' αἰεὶ ζῶμεν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅπως ἔκασον ἐκτελευτήσει θεός.

Vs. 1128: ὄφρα τε γῆς ἐπέβη δειμαλέους τε μυχοῦς.
Anacreontis fr. ap. Stob. Flor. 118, 13 (Bergk. p. 1022 sq.),
vs. 5 sq.:

Ἄτδεω γὰρ ἐστὶ δεινὸς μυχός, ἀργαλή δ' ἐς αὐτόν
κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

Hinc vide, ne tutius sit lacunam statuere post verbum ἐπέβη
quam, quod factum est, coniecturis tentare vocabula δειμαλέους
τε μυχοῦς.

Vs. 1135 sqq. Comparari potest fragmentum Simonidis modo
citatum, vs. 6:

ἐλπίς δὲ πάντας κάπιπειθείη (καὶ πεποιθείη Bgk.) τρέφει
ἀπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπὰς κτέ.

Vs. 1275: θάλλει ἀεξομένη. Cf. Simonid. Amorg.
fr. 7, 85: θάλλει δ' ὑπ' αὐτῆς ἀπαέξεται βίος.

A D D E N D A.

P. 2, 18. Post „usurpatur” adde „ubi de conditione sermo est.”

P. 4. γῆν ἐπιεσάμενον iam Bergk in ed. tertia, quod me fefellerat.

P. 5. med. Hermannii coniectura Meyo quoque placuit p. 34.

P. 15, 12. Ad formam αἰεί cf. v. c. Il. M 211. In Theognideis non reperitur, sed aut αἰεὶ aut αἰέν.

P. 17. Ἡνιώχον esse h. l. equitem arguit ὠσαμένην, non φέρω.

P. 17 (infra). Bergkii suspicio φεύγεν veniam habet, modo sint hi versus novitii. Cf. quae p. 14 notavi ad vs. 1316.

P. 18, 19. Dubiam elisionem vitabis scribendo: σῶσαι αἰεὶ κτέ.

P. 28. Cautius omissem vocabula „tam — quam”. Cf. vs. 1335. Nam etsi is versus est multo Theognide recentior, fortasse tamen non satis caussae est, cur illum vocalem in ἀνιᾶν et ἀνίη constanter corripuisse statuamus, quod factum est in his reliquiis alibi, quod sciam, semper. Cf. vss. 76, 124, 210, 258, 276, 344 bis, 472, 655, 812, 872, 1032, 1205 et 1356. Quae sane magna est constantia. Nec tamen licuisse elegiacis ad Homeri exemplum, qui iota in illis vocabulis constanter produxit — in ἀνιάζειν est anceps — longa, postulante metro, vocali uti, in hac reliquiarum paucitate satis tuto negaveris.

P. 30, 17. Post δῖς inserte „Ahrensio.”

P. 31, 12. Cf. Tyrtaei fr. XII, 8.

P. 33. Iam Hartung ἥτ' ἔτρεφεν, quod sero animadverti.

P. 34, 8. Pro „perfidiam” fortasse melius posuisset „dif-
fidentiam.”

P. 36, 20. ἐχέμεν non fuerat sollicitandum.

P. 39, 19. Ἐπευφραίνειν quamvis lexica ignorent, satis
hoc compositum tuentur verba similia ἐπιτέρπειν, ἐπιχαίρειν,
ἐφηδεσθαι.

P. 43, 17. Non male tamen Hermann οὐκ ἄν pro οὐτις.
Cf. 727.

P. 44, 3. Displicet Welckeri correctio τῆς αἰεμνήσης, quia
id adiectivum, non secus ac vernaculum heugelijk numquam
ponitur in malam partem. Contra (αἰέν) ἄλασος numquam in
bonam accipitur.

P. 46, 8. Δαμῆναι τινι est: interfici ab aliquo.

P. 50, 19. Adde Eurip. Hipp. 1391.

A P P E N D I X.

MISCELLANEA CRITICA.

TYRTAEI fr. X, vs. 17:

ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν.

Videndum, annon antiquioris linguae ratio postulet:

ἀλλὰ μέγαν τε τίθεσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν.

Cf. Hom. II. IX 629, XIII, 121 sq., XV, 561, 661.

MIMNERMI fr. V, 7:

ὃ τ' ἄγνωστον τίθει ἄνδρα.

De vera forma ἄγνωστον videatur Wecklein in *Curis Epigraphicis* p. 61.

SOLONIS fr. IV, 32 et 40. Dubitarit aliquis, an utroque loco ἄρτια sit genuinum. Priore pōssis: εὐνομίη δ' εὐκοσμία καὶ αἵσιμα πάντ' ἀποφαίνει. Magna sane est in variato sermone elegantia, sed ne talia invitis auctoribus obtrudamus diligenter cavendum est. Quapropter nihil affirmo.

Eiusdem fr. XIII, 9 sqq.:

πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ

ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος εἰς κορυφήν·

ὃν δ' ἄνδρες τιμῶσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον

ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος

οὐκ ἐθέλων ἔπεται.

Τιμῶσιν depravatum est omnium consensu. Alii aliud

placet; mihi non displicet quod coniecit Ahrens *μετίωσιν*, propter sequentia verba *ἔρχεται* et *ἔπεται*. Ipse mihi in mentem venerat *θηρώσιν* ¹⁾). Tralaticius error latet in sqq.:

ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·

ἀρχή δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,

φλαυρή μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιγρή δὲ τελευτᾷ.

Nam *φλαυρός* Graecis idem est, quod *κακός*. Sed requiritur *φασίλη*, i. e. *contemnendum*, *animadversione vix dignum*.

Aliquanto maioris momenti est emendatio vss. 33 sqq., ubi sermo est de certa, quamvis sera, numinis vindicta:

θυητοὶ δ' ὧδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθὸς τε κακὸς τε·

ἐν δ' ἔειν αὐτὸς δόξαν ἔκαστος ἔχει,

πρίν τι παθεῖν· κτέ.

Ita absque idoneo sensu haec edidit Bergk. Libri variant inter: *ἐκ δ' ἔν ἤν*, *ἐν δ' ἔν ἤν*, alia magis etiam depravata; quae vide apud ipsum. Sententia tantum non clamat in *ΕΚΛΗΝΗΝ* latere *ΕΚΑΤΝΕΙΝ*.

ἐκ δ' ἔν ἐιν αὐτὸς δόξαν ἔκαστος ἔχει,

effugere semet ipsum (deorum vindictam) unusquisque semper putat, donec se hac opinione falsum esse intellegit. Ad verbi usum compara v. c. Iliad. B 99, Eurip. Iph. T. 602, Suppl. 416.

PHOCYLIDIS fragm. X:

δίξῃσθαι βιοτήν· ἀρετήν δ', όταν ἦ βίος ἤδη.

imitando expressit Horatius Epist. I, 1, 54 sq.:

O cives cives, quaerenda pecunia primum est,

Virtus post nummos!

Res est adeo manifesto, ut nondum cuiquam observatum esse vix credere possim. Adnoto tamen, quia in meis Flacci exemplaribus nihil eiusmodi notatum repperi. Quare actum agenti sit a lectoribus venia.

1) Similiter Euripidi ap. Stobaeum 43,20 pro *τιμώμεθα* a Berglero olim redditum est *θηρώμεθα*, eidemque ego restitui *θηρώμεν* pro *τιμώμεν* ap. Stob. 38,10, non improbante Dindorfio ad Eur. fr. (ed. V Scen. Gr.).

ΧΕΝΟΦΑΝΙΣ eleg. I, 15 sqq.:

σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν — ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον,
οὐχ ὕβρις, — πίνειν ὅποσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάννυ γηραλέος.

Intellegam: ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι πρότιμ' ἐτέρων, i. e. hoc enim ceteris praestat, s. omnium optimum est. Cf. II, 17. Non multum abludit, quod Mullach coniecit πρότιμ', ἔταροι. Sed praeterea de vitio suspecta mihi sunt verba μὴ πάννυ γηραλέος, ni sis valde senex, quale additamentum vix h. l. expectaveris, ne dicam perperam ita omissum videri participium ὧν. Aliquanto, me iudice, aptius foret: μὴ πάννυ νηφαλέος, ut poeta idem suadeat, quod Theognis vs. 479:

οὔτε τι γὰρ νήφω, οὔτε λίην μεθύω.

et vs. 839 sq.:

οὐδὲ με πείσεις

οὔτε τι μὴ πίνειν, οὔτε λίην μεθύειν.

Ceterum quod vulgatur aliquatenus sane intellegi potest, qua excusatione uti non licet in ipsis sequentibus, quae vanis hucusque coniecturis tentata esse mihi videntur. Equidem mutatione paene nulla vs. 19 sqq. sic corrigendos esse suspicor:

ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τούτον, ὃς ἐσθλὰ πιών ἀναφαίνει,
ὥς οἱ μνημόσυν' ἦ, κἄντονος ἀμφ' ἀρετῆς (ἀρετῇ?)
οὔτι μάχας διέπει Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων κτέ.

pro librorum scriptura manifesto depravata καὶ τὸν ὃς. Non male enim ἔντονος, i. e. intentus, ἀμφ' ἀρετῆς dici mihi videtur is, qui assiduam intentamque navat virtuti operam. Aliorum coniecturas dabit Bergk. Suspecta mihi est vulgata. lectio apud eundem fr. II, cuius partem ita correxerim:

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυνήτι ποδῶν νίκην τις ἄροίτο
ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
παρ Πίσας ῥοῆσ' ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσαν ἔχων.

.

καί κε προεδρίην φανερήν ἐν ἀγῶσιν ἄροίτο,
καί κεν σίτησιν (pro σιτείῃ) δημοσίων κτεάνων
ἐκ πόλεως, καὶ δῶρον, δ οἱ κειμηλίον εἶη.

Σίτησιν enim non modo propter praegressum προεδρίην
praefendum Turnebi coniecturae σίτ' εἶη, sed etiam quia sic
Dativus pronominis Personalis aegre desideratur.

Non fero semibarbarum ἀπονητί in EURIPIDIS fragm. Stio
vs. 4, sed verum puto:

βῆναί τ' ἀκονιτί κτέ.

Haud magis fero apud TYRTAEUM fr. X vs. formam novitiam
χρημοσύνη pro χρημοσύνη, neque apud Solonem fr.
XXI ἄκλαυσον pro ἄκλαυτον, neque in eiusdem fr.
XXVII, 4 γεινομένης pro γιγνομένης.

ARISTOTELIS fr. VII, 6 sqq.:

τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις (ᾧ 'Αρετά)
καρπὸν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρείσσω
καὶ γονέων μαλακαυγήτοιο θ' ὕπνου.

In hac verborum coniunctione aliquanto aptius fuerit: καὶ
γένεος sive κενυγενίας. Alia in his vitiosa non tango.

ARCHILOCHI fr. CXL: παρδοκὸν δι' ἐπιόιον.

Coniecturarum numerum augebo scribendo, quod lenitate sal-
tem cetera tentamina superat: παρδοκὸν διὰ ποίην. Sed
in tam paucis verbis omnia incerta sunt.

SIMONIDIS AMORGINI fr. VII, 8 sqq.:

τὴν δ' ἐξ ἀλιτροῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναικα, πάντων ἱδριν' οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδέ τῶν ἀμειμόνων

„Mihi, ait Bergk, post hunc vs. nonnulla intercepta esse videntur,
„nam nimia brevitae haec callidae mulieris descriptio laborat,
„et ipsa illa calliditas, qua mulieris, quae a vulpe genus deducit,
„mores insignes esse consentaneum est, plane praetermittitur.”

Accedit his aliud non minoris momenti argumentum; nam fieri non potest, ut ad illam mulierem spectant verba:

ὀργήν δ' ἄλλοτ' ἄλλοίην ἔχει.

Numquam enim a Graecis, non magis quam nobis, ut *varium ac mutabile*, sed ut *vafrum et subdolum* depingitur vulpinum ingenium. His adducor, ut credam lacunam esse satis magnam, ut descriptionem callidae mulieris secuta esse putetur descriptio mulieris variae ac mutabilis. Difficile autem dictu est, utrum poeta huius genus deduxerit à *polypode* an ab alia bestia, quae eo nomine male audiret, v. c. a *mīvo* qui Graece *ικτῖνος* dicitur. Cf. Theogn. 1261: *ικτίνοῦ γὰρ ἔχεις ἀγχισρόφου ἐν φρεσὶν ἦθος*. Animal memorat Simonides fr. 12.

Vs. 43: *τὴν δ' ἔκ τε σποδιῆς καὶ παλιντριβέος ὄνου*.
Apprime conveniret:

τὴν δ' ἔκ τε νωθρῆς κτέ.

Cf. Arist. Av. 1327:

πανὸ γὰρ βραδύς ἐστὶ τις ὥσπερ ὄνος.

Sequuntur haec:

ἣ σὺν τ' ἀνάγκῃ σὺν τ' ἐνιπῆσιν μόγῃς

ἔρεξεν ὧν ἅπαντα καὶ πονήσατο

ἀρεστά τόφρα δ' ἐσθίει κτέ.

Revocata vulgata scriptura *ἔρεξεν*, quo ducit multorum librorum lectio *ἔερεξεν*, suspicabar:

ἔρεξεν ὧν ἅπαντα καὶ πονήσατο

τὰ ῥέκτέα τόφρα κτέ.

Sed fortasse non magis haec sufficiunt, quam quae excogitata sunt ab aliis. Locus insanabilis, ut alia non pauca apud Simonidem. Incertior quoque est emendatio vss. 57 sqq., ubi describitur mulier, quae, ne sordibus inquinetur, rem domesticam negligit.

Ἀνάγκῃ δ', ait poeta, *ἄνδρα ποιεῖται φίλον*.

Immo *λάτριον*, ut puto. Nam, *ἤν μὴ τις ἢ τυράννος ἢ σκηπτούχος ἦ*, cui multi servi sint servaeque, necesse est ipse faciat, quae uxor facere nolit, itaque coactus necessitate huius fit

servus. Lenius tamen possis: ἀνάγκη δ' ἄνδρ' ἀπόλλυσιν
(vel ἀποκτείνει, i. e. enecat) φίλον.

Facilior est correctio vs. 78:

δὴ νεα δὲ πάντα καὶ τρόπους ἐπίσεται,
ὥσπερ πίθηκος κτέ.

Nam procul dubio verius est:

δὴ νεα δὲ πάντα καὶ σροφὰς ἐπίσεται, κτέ.

Corruptela laborat fragmentum HIPPONACTIS, quod a me inventum in codice Ambrosiano C. 222 primus edidi in Appendice ad editionem ΟΥΔΙΠΙ ΡΕΓΙΣ, p. 212:

ἐμοὶ δὲ πλοῦτος, ἐστὶ γὰρ λίην τυφλός,
ἐς τῷκί' ἐλθὼν οὐδ' αὖμί' εἶπεν· Ἰππῶνας,
δίδωμί τοι μῦθς ἀργυρίου τριήκοντα
καὶ πόλλ' ἔτ' ἄλλα· δέιλαιος γὰρ τὰς φρένας.

Ultimum versum non esse choliambicum tunc excusabam provocans ad fr. 5, 7 et 8. Frustra: nam substantivum φαρμακός apud Hipponactem producere penultimam satis certum. Ergo subesse ultimo verbo istius fragmenti corruptelam liquido constat. Mihi venit in mentem:

δείλαιος γὰρ εἰ σφόδρα,

sed lenius requiro remedium.

ANACREONTIS fragm. XXI de Artemone, vs. 9 sqq.:

πολλὰ μὲν ἐν δοῦρι τιθεῖς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τρόχῳ,
πολλὰ δὲ νῶτον σκυτίνῃ μάσιγι θαμιχθεῖς, κόμην
πῶγωνα τ' ἐκτετιλμένος.

Vix aptum h. l. τιθεῖς, imprimis ob sequentia verba πολλὰ δ' ἐν τρόχῳ. Proprium de utraque re vocabulum est δεῖν. Unde suspicor:

πολλὰ μὲν ἐν δοῦρι δεθεῖς αὐχένα κτέ.

Eiusdem fr. (XLV) servavit Scholiasta ad Hesiodi Theogoniae 767 haec scribens: τὸ δὲ χθονίου ἦτοι στρυγεροῦ, ὡς Ἀνακρέων·

Χθόνιον δ' ἐμαυτὸν ἦρεν.

Ope lectionis ἤγον, quam e codice S affert Bergk, emendaverim:

χθόνιον δὲ καὶ πονηρόν.

Cf. fr. 74, ubi χθονίουs iniuria tentatur.

SIMONIDIS Cui fr. XXIX:

ἀπέλαστον ἵππον ἢ κύνα

Ἀμυκλαίαν ἀγωνίῳ

ἐλελιζόμενος ποδὶ μίμεο κτέ.

Conieci: ἀπλαστον ἵππον i. e. equum *fervidum*, qui stimulo non eget, collato EUROLIDIS loco apud Schol. Av. 881:

Αὐτῇ (an αὐτῇ!) Χίος, καλὴ πόλις, (Πόσειδον?),

πέμπει γὰρ ἡμῖν ναῦς μακρὰς ἀνδρας θ', ὅταν δεῖσῃ,

καὶ τὰλλα πειθαρχεῖ καλῶς ἀπληκτος ὥσπερ ἵππος.

Nihil certe opus est, ut in ἀπέλαστον nomen proprium latere putemus, siquidem Ἀμυκλαία (i. e. Λακωνική) κύων non aliud significat quam *canem venaticam*. Meinekii vero coniectura Πελασγόν, i. e. Θεσσαλόν, habet sane, quo se commendet, sed dubitationi tamen valde est obnoxia propter diversum in eodem loco genus equi et canis: (Πελασγόν ἵππον et Ἀμυκλαίαν κύνα).

Eiusdem fr. XL:

Τοῦ καὶ ἀπειρέσιοι

πρωτῶν' ὀρνίθες ὑπὲρ κεφαλᾶς, ἀνὰ δ' ἰχθυες ὀρθοί

κυανέου ἐξ ὕδατος ἄλλοντο καλᾶς σὺν ἀοίδα.

Contra poetae mentem cantus, isque pulcher, tribuitur muto pecori. At Orphei, nam de hoc sermonem esse novimus, cantu delectati pisces saliebant. Ergo poetae reddamus:

ἀνὰ δ' ἰχθυες ὀρθοί

κυανέου ἐξ ὕδατος ἄλλοντο καλᾶς ὑπ' ἀοίδα.

Partes praepositionis ὑπὸ in re musica sat notas esse arbitrar, ut illustrare hunc usum supersedere queam.

Nihili est vocabulum ἀπέκγονον, quod legitur in epigrammate Simonideo CXII, vs. 3:

Ξανθίππην Περιάνδρου ἀπέκγονον.

Abnepos et abneptis Graece audiunt ἀπέγγονοι, unde velim Simonidi reddas, quod scripsit.

PRATINAE fr. 1, vs. 12 sqq.:

φλέγε τὸν ὀλεσισιαλοκάλαμον
 χαλοβαρύπα παραμελορυθμοβάταν θ'
 ὑπαὶ τρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον.

Si quid horum intellego, poeta αὐλόν, nam de hoc instrumento sermo est, dixisse videtur *terebro vulneratum* s. *perforatum*:

τρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον.

Quid enim sit τρυπάνῳ πλάττειν non exputo. Θ' ὑπαὶ debetur coniecturae non admodum felici pro θυπα. Sententiae conveniret, quod Bergk coniecit, θαμινά.

TIMOTHEI fr. XII:

Οὐκ αἰίδω τὰ παλαιά,
 καινὰ γὰρ μάλα κρείσσω.

Sic edidit Bergk de sua coniectura pro ἄμα, quod in uno codice desideratur. Dubito: nam unicum voculae μάλα Comparativo coniunctae exemplum novi locum Iliad. X, 124:

νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο, καὶ μοι ἐπέση,
 neque id ipsum satis certum, quia et Ixion et Etymologi magni auctor habent μέγ'. Hinc nostro loco praetulerim aut:

καινὰ γὰρ μέγα κρείσσω

aut κ. γ. πολὺ κρείσσω.

Sed imprimis arridet mihi Schneidewini coniectura: καινὰ γὰρ ἄσματα κτέ.

Inter *fragmenta adespota* non debuerat Bergk recipere versum: οὐ πάντα θεοὶ πᾶσιν ἔδωκαν ἔχειν propter hos vs. in Antholog. XII, 96:

οὔτι μάταν θνατοῖσι φάτις τοιάδε βοᾶται,
 ὥς οὐ πάντα θεοὶ πᾶσιν ἔδωκαν ἔχειν.

Videtur enim poeta suis verbis memorare notam sententiam Homericam Il. N 726—734. Cf. Il. A vs. 320.

Addam nonnulla ad PINDARUM:

Ol. I, 46: ὡς δ' ἄφαντος ἔπειλες, οὐδὲ ματρὶ πολλὰ μαιόμενοι φῶτες ἄγαγον. Etsi ita iam legit vetus Scholiasta, suspicor tamen poetam praetulisse: ματρὶ — ἀνάγον.

Ol. II, 30 sqq.:

ἦτοι βροτῶν γε κέκριται
 πεῖρας οὔτι θανάτου,
 οὐδ' ἀσχιμον ἀμέραν ὅποτε, παῖδ' ἀελίου,
 ἀτειρεῖ σὺν ἀγαθῷ τελευτάσομεν.

Melius haec intellegerem, si scriberetur πότερα pro ὅποτε. *Mortalibus vero*, ait, *prorsus incertum est quando morituri simus, nec nobis constat, an solis filium, diem, tranquillum intemerata felicitate finire contingat*, i. e. mane semper nescimus, utrum ad vesperam perduratura sit felicitas. Etenim ὅποτε si legimus, tum bis idem poeta dicit, tum mire *solus dies ultimus παῖς ἡελίου* audit. Ἀμφιβόλον δέ, ait vetus Scholiasta, πότερον αὐτῷ ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ θανάτου· οὐδὲ ὅποτε τελευτήσομεν τὴν ἑσχάτην ἡμέραν· ἢ ὅτι ἀθορύβως ἐν τῷ τοῦ ζῆν χρόνῳ· οὕτω δὲ καὶ Ἀρίσταρχος ἀκούει.

Ol. VI, 24:

ἴκωμαι δὲ πρὸς ἀνδρῶν καὶ γένος κτέ.

Ἔνιοι δὲ τὸν καὶ σὺνδισμόν περισσὸν δέχονται ait Schol. Ingeniose Hartung:

ἴκωμαι δ' ἔθνος ἀνδρῶν κτέ.

Ego suspicor:

ἴκωμαι δὲ πρὸς ἀρχάν καὶ γένος.

Cf. Olymp. XIII, 61.

Ol. VII, 58:

ἀπιόντος δ' οὔτις ἔνδειξεν λάχος Ἀελίου.

„Obscuratum est, verba sunt Bergkii, aliud verbum, quod sortitioni illustrandae inserviebat: conieci aliquando ἔνθυξεν” i. e. ἐνῆθυξεν.” At enim prius probandum fuerat ἐνθυσσειν pro ἐναιθυσσειν Graecum esse. Mihi in mentem venit ἐν ῥῖπεν.

Ol. VIII, 54:

εἰ δ' ἐγὼ Μελησία ἐξ ἀγενείων κύδος ἀνέδραμον ὕμνῳ.
 Oratio Graeca erit, si scripseris:

εἰ δ' ἐμῷ Μελησίᾳ ἐξ ἀγενείων κῦδος ἀνέδραμεν ὕμνον.
Cf. Bergkii adnotatio.

Pyth. IV, 99:

καὶ τίς ἀνθρώπων σε χαμαιγενέων πολιᾶς
ἐξανήκεν γασρός;

Suspisor: ποτὲ *Fās*.

Pyth. VIII, 92: ἐν δ' ὀλίγῳ βροτῶν

τὸ τεργνὸν αὐξεται· οὕτω δὲ καὶ πιτυεῖ χαμαί
ἀποτρόπῳ γνώμᾳ σεσεισμένον.

Bergkium si audimus, novavit hoc Pindarus pro γνώμῃ
ἀπο τρόπου. Ni potius legendum: μετατρόπῳ, sive forma
Aeolica πεδατρόπῳ γνώμᾳ. Cf. Pyth. X, 20: μὴ φθονεραῖς
ἐκ θεῶν μετατροπίαις ἐπικύρσαιεν. Sed vide Scholia.

Nem. VIII, vs. 27:

χρυσέων δ' Αἴας στερηθεὶς ὀπλῶν φόνῳ πάλαισεν.

Mira locutio, unde non appareat, utrum Ajax sibi mortem
intulerit necne. Neque eximunt mihi dubitationem, quae Böckh
de h. l. commentatus est. Nam αἵταις, ζημίαις, συμφοραῖς
παλαίειν is dicitur, qui luctatur s. conflictatur cum rebus
adversis, quamvis incerto rei eventu intentis tamen viribus
id agens, ut superior ex ea palaestra egrediatur. Quod minime
valet de eo, qui sua sibi manu mortem consciscit. Suspisor
igitur: φόνῳ παλάχθῃ.

Nem. X, vs. 13 sqq.:

θρέψε δ' αἰχμὰν Ἀμφιτρυῶνος· ὁ δ' ὀλβῷ φέρτατος.

ἔκετ' ἐς κείνου γενεάν, ἐπεὶ ἐν χαλκίοις ὀπλοῖς

Τηλεβόας ἔναρεν· τι οἱ ὄψιν εἰδόμενος

ἀθανάτων βασιλεὺς αὐλὰν ἐσήλθεν,

σπέρμ' ἀδείμαντον φέρων Ἡρακλέος.

Non ausim definire, verane sit Hermannii coniectura ἔναρεν·
τῷ, quam recepit Bergk, an quod auctore Mommseno recepit
Christ ἐναρόντος. Sed utut id est, initio scribendum videtur:

ὁ δ' ὀλβῶν φέρτατος

ἔκετ' ἐς κείνου γενεάν, ἐπεὶ κτέ.

INDEX.

A.		Pag.	Græcorum indoles.	Pag.
ἀγαθός et κακός quo ordine poni soleant.	2, 51		A.	40
ἀγνή, dearum epitheton.	54		δαμείς — μανείς.	46
ἀειμνηστος et ἄλαστος (usus).	66		δῆ — λῆ.	59
ἀείρομαι usus (rarior).	38		δηῖς sive δῆς.	25 sq.
ἀείσω an pro ἀείσομαι?	1		δῆν oblitteratum.	19
ἀθειφέως.	36		digamma.	3, 5, 51
Alexandrinorum versus.	52		E.	
ἄμμιν — ἄμμον.	60		Ε pro ΕΙ in titulis.	20
Ἀμυκλαία κύων.	73		ἐκδήνην — ἐκδύνειν	68
ἄπαντας — ἀπλήρους.	12		Elegiaci poetae.	17
ἀπίλαστος — ἀπλακτος.	73		ἐλέγχει — ἔλεγχος.	39
ἀπό — ὑπό.	53		ἐλπὶς exspectatio.	61
ἀποδραΐη — ἄν ἀπέρρου.	61		emblemata. <i>Praefat.</i> V, 6, 29,	31
ἀπολείπειν — ἐπιλείπειν.	4, 42		ἐν — ἐπ'.	57
ἀπονητί — ἀπονιτί.	70		Enclitica non orditur sententiam.	23
ἀποτιθέναι quid sit.	25		ἐνθεῖξεν — ἐνθεῖψεν.	75
ἀργαλέον — ῥήγιτερον.	60		ἐπεί — ἐγώ.	27
ἀρετῆς notio apud Theognidem.	56		ἐπαυρίσκειν?	6
ἀχρημοσύνη — χρημοσύνη.	9		ε παρούσι — ἐταρούσι.	42
Γ.			ἐπιμαίνομαι (usus).	46
γηραλός — νηφαλός.	68		ἐπιτρέπει — ἔτι πρέπει.	12
γίνομαι ei γέινομαι.	10, 70		ἐς — ἔτ'.	38
γονέων — γένεος.	70		εῖς — οὐ.	23

<i>εὐθύς</i> — <i>ἰθύς</i>	Pag. 8	<i>λήν</i>	Pag. 59
<i>εὐρεῖν</i> — <i>εὖ</i> <i>ῥεῖν</i> .	61	<i>λίμνης</i> — <i>λύμης</i> .	40 sq.
<i>εὐσεβίας</i> — <i>εὐνομίας</i> .	54	<i>λιπαρή πόλις</i> Athenae.	37
<i>ἑών</i> — <i>ἕον</i> .	35	Literatura ante Euclidem.	19 sq.
<i>ἔχειν</i> — <i>ἄγειν</i> .	59, 60	Lusus verborum.	24, 53
Z.		M.	
<i>ζαφελῶς</i> .	57	<i>μ' ἀφελῶς</i> — <i>ζαφελῶς</i> .	57
H.		<i>μίλεται</i> — <i>πέλεται</i> .	21
<i>ῥκα</i> .	45, 50	<i>μέντοι</i> — <i>μέλλους</i> .	30
Hiatus legitimus.	3, 53	<i>μηδὲ λίην</i> — <i>ἡδέα μοῦν'</i> .	23 sq.
<i>ἡνίοχος</i> pro <i>ἰππεύς</i> .	17, 62	<i>μικρός</i> — <i>σ μικρός</i> .	28
Homeri sententia.	74	<i>μνήμα</i> pro <i>μνήμη</i> non Graecum.	6
Θ.		<i>μόλβδος</i> forma novitia.	60
Theognidis ingenium. <i>Praefatio</i> , VII.		Musa puerilis.	14 sqq., 37
Theognis illustratus.	62—64	Mutinensis codex.	47—50, 59
<i>θνητῶν</i> — <i>ἀλτῶν</i> .	5 sq., 51	N.	
I.		Litera <i>N</i> neglecta a scribis.	38, 76
Iasmi.	53, 61	<i>N—AI.</i>	43
Infinitivi vitiosi.	5	Nestoris mentio vindicatur.	31
Iota comparativi.	33	O.	
<i>ἴσχειν νόον</i> .	24, 62	Odor divinus.	50
K.		<i>οἰκεῖν ἐν χρήμασιν</i> .	8
<i>κάλ'</i> — <i>μάλ'</i> .	29	<i>ὀλβω</i> — <i>ὀλβων</i> .	76
<i>καλός</i> .	17 sq.	<i>ὁμοῖον</i> — <i>ὀλοιντο</i> .	61
<i>καὶ τὸν ὅς</i> — <i>κἄντονος</i> .	68	<i>ὀπότε</i> — <i>πότερα</i> .	75
<i>κατακλίνειν</i> — <i>κατακαίνειν</i> .	57	<i>ὅς</i> <i>ἂν ᾗ</i> in quaestione indirecta	
<i>κεῖμαι ἐν</i> de mala conditione.	2, 50	soloeum pro <i>ὅς</i> <i>ἔστιν</i> .	53
<i>κεῖται</i> — <i>χρήται</i> .	2	<i>οὐκέτι</i> — <i>οὔδ' ἔτι</i> .	54
<i>κεκλήσεται</i> — <i>κεκλήσεται</i> .	57	<i>οὐδεμίη</i> — <i>οὐτιδανή</i> .	9
Codicum scriptura defensa.	7, 22,	Π.	
29, 31, 32, 33, 34, 35, 42, 55,	61, 62	<i>παίδειη</i> pro <i>ἡβη</i> .	14
Cor suum poetae alloquuntur.	88	<i>παιδοφιλής</i> pro <i>φιλόπαις</i> .	14 sq.
Cyrnus (scholium ineditum).	11	<i>πάλαισεν</i> — <i>παλάχθη</i> .	76
A.		<i>πᾶς τις</i> primum apud Theognidem.	1
Lacunae.	26, 39, 46, 58, 70 sq.	<i>παρὰ τριβόμαι</i> quid sit.	60
<i>λήγειν</i> — <i>ἀλέγειν</i> .	53	<i>πεπλασμένος</i> — <i>πεπλαγμένος</i> .	74
		<i>πημαίνειν</i> — <i>σημαίνειν</i> .	30
		<i>πίομαι</i> correpta litera iota?	42
		<i>πισός</i> (mirus usus).	15

	Pag.		Pag.
ποιεῖσθαι — τίθεσθαι.	66	τιθείς — δεθείς.	71
ποιεῦντι — προνοεῦντι.	28	τιμᾶν — θηρᾶν.	68
πολιᾶς — ποτὶ Fās	75	τὸ μέγιστον quid sit.	6
πολιοῦ — πλεῖον.	10	τὸ ξύλον — τῷ δ' οὐθέν.	43
πολυάρετος.	33	τῶν (usus epicus).	33
πρὸ δέ — πρὸς.	39	τρόπους — εροφάς.	72
προχειρότερον — πρότιμ' ἐτέρων.	69		
πυρσοί.	26	Υ.	
Puerorum amor.	16'	ὑπερβῆναι — ὑπευφρῆναι.	39
Σ.		ὑπό in re musica.	73
Sigma euphonicus abusus.	67, 70	Φ.	
σιτεῖν — σίτησιν.	70	φαίνομαι — φύομαι.	52
Soloni tributur distichon.	37	φιλημοσύνη num Graecum sit?	21
Sophocles tentatur.	52	φλαυρός — φαῦλος.	68
Suidas tentatur. Praefatio, VI.		Phocylidem Horatius imitatur.	68
σποδῆς — νωθρῆς.	71	φύομαι, producta vocali.	27, 51, 52
σύν — ἐν.	8	Χ.	
συννοεῖν κακοῖς sim.	8	χώρη num pro ὥρη?	8
Superlativus pro comparativo.	10	Ω.	
Τ.			
τε (usus epicus).	6, 62	ὥρη.	8
τελείους — τιν' ἔχους.	61 (86)	ὥς — ὄσα.	12
Terentii locus defensus.	33 (nota)	ὥς — ἐς.	18
τ' ἐφίλησαν — τε φιλοῦσιν.	5		

Bij den uitgever dazze zijn voorhanden:

- H. VAN HERWERDEN, *Dissertatio literaria continens observationes criticae in fragmenta numerorum Graecorum*. 1866. 8°. 1,40.
- Epilogium Vaticanum continens novas lectiones in hist. Graecorum excerpta, quas primus edidit Ang. Maius, prolatae a palimpsesti Vaticano demum recensae additis commentariis criticis cum in reliquorum tum in Dialecti, etiam quae sibi extant, excerptis. 1869. 8°. 2,40.
- HENSTEN HALICARNASSENSIS *Epistulae criticae* (res), quarum una ad Annianum, una ad Cn. Thersilionem E. restit. restitue Halicis a se primo exomnis emendationes et integritatem edidit H. VAN HERWERDEN. 1861. 8°. 0,90.
- H. VAN HERWERDEN, *Observationes criticae in poetarum et prosae quibusdam Aetnaeorum monumentis*. Accedit descriptionis reliquiae Androsiani, qui continetur fragmentum numerorum Pollacis, cum praedictarum testimonia classica. 1868. 8°. 2,70.
- LYRIAE *Orationes selectae*. In *Reverentiam*, in *Agrarium*, de morte *Encosthenis*, pro *Manthica*, de afflictis *tyrannidis*, in *Thogionem*, praemissa *Damipar Halicarnassensis* oratione de *Lysia*. In usum scholarum juveniles edidit H. VAN HERWERDEN. 1865. 6°. 1,90.
- H. VAN HERWERDEN, *Nova addenda vetera ad Menandri opus*, quod inscribitur *fragmenta comicorum Graecorum*. 1864. 8°. 0,66.
- SOPIHOLIS *Oedipus Rex* var. H. VAN HERWERDEN, *editio minor*. 1869. 8°. 1,—.
- Oedipus Rex edidit et absumavit H. van Herwerden. Accessit analecta tragica et aetolica Androsiana. 1867. 6°. 2,50.
- H. VAN HERWERDEN, *Analecta critica ad Thucydidem*. *Lysiam*, *Sophoclem*, *Aristophanem* et comicorum Graecorum fragmenta. 1868. 8°. 0,80.
- Studia Thucydides. Accessit analecta Seneca. 1869. 8°. 1,65.

